

BOEM@

LIVE LITERATURE

iulie, august, septembrie 2010 (Anul II) Nr. 7, 8, 9 - 66 pag

BOEMA

Live Literature

Iulie, August, Septembrie 2010 (Anul II) Nr. 7, 8, 9 - 66 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

7-8-9 / 2010

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef: Valeriu Valegvi
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Stela Iorga

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Tania Nicolescu, Cristina Dobreanu, Alexandru Maria, Laurențiu Pascal

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori: Maria Timuc, Simona Șerban - București, Ion Potolea - Târgu Mureș

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

inforapart@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu (p.3), Melania Cuc (p.9), Dionisie Duma (p.10), Aron Gaal (p.14), Marian Paraschiv (p.21), Olimpiu Vladimirov (p.29), Tănase Carașca (p.30), Anișoara Popa (p.43), Ion Cioran (p.46), Poeți tulcenii: Elena Netcu, Bertu Neumann (p.48), Viorel Bucur, Germania (p.56), Dan Cheșcu (p.60), Poeme selectate din cenaclul online "Noduri și Semne" (p.62)

Proză: Dimitrie Lupu - Viața pe jumătate (p.4), Lucian-Ștefan Mureșanu - "Amintește-ți că vei muri" (p.33), Cici Maria Drăgan - La est de Casa Poporului (p.39), Ion Tutunea - Dezgroparea lui Dumnezeu, Ciucuri de sânge (p.44), Maria Călin - Când tăcerea vorbește, Delia - Îngerul păzitor (p.51), Elena Hanganu - Vis de Paris, anotimp de străinătate (p.55)

Eseu: Clelia Ifrim - Focul din florile de prun, Nod de foc, Poezia ca biografie (p.18)

Cronică de carte: Cristina Ștefan - Luminița Zaharia: Paradoxul lirizat (p.16)

Istorie: Nicolae Rădulescu - Mitropolia de la Vicina (p.31), Gheorghe Șeitan - Rama din Carpați și legendarul Negru-Vodă (p.41), Ana Maria Cheșcu - "Doamna nuvelistă" și legăturile ei cu Transilvania (p.47)

Eveniment: Redacția - Antologie colectivă de Poezie / Proză (p.7), Lansare de carte românească la Viena (p.8), Concursul Național de Poezie „Carmen Patriae” (p.8), Gheorghe Șeitan - Lansare de carte la Tulcea (p.11), Speranța Miron - Misterul și vraja pe care ți le dă candoarea (p.64)

Note de lectură: Valeriu Valegvi - Trăirea redivivă, Stihile prozei (p.15)

Interviu: Tania Nicolescu - De la călător la ghid, dialog cu Sofia Vrabie (p.57)

Meridiane: Helen Dwyer - Irlanda (p.6), Aron Gaal - Ungaria (p.12), Luca Cipolla - Italia (p.35), Hanane Aad - Liban (p.52)

In memoriam: Tania Nicolescu - Din însemnările unui caligraf de iluzii: Ștefan Mihalcea (p.20), Călătorie spre ieri: Valeriu Imbir (p.24), In memoriam: Petre Lazăr (p.37)

Opinii: Șerban Stănescu - Printre oameni (p.28), Dana Potorac - Râsu'-Plânsu' (p.36), Tania Nicolescu - Virusul NLLLM (p.50)

Umor: Radu Danelescu - Cine-i Lombroso? (p.53)

Personalități: Tania Nicolescu - Lecție de iubire, interviu cu scriitorul Carol Feldman (p.25)

Haiku: Maria Tirenescu - "Când greierii tac...", antologie de haiku (p.54)

Religie: Mitruț Popoiu - Anul Crezului Niceo-Constantinopolitan (p.22)

Artă cibernetică: Apollo - CyberPoems (p.27)

Cărți: Redacția - Cărți sosite la redacție (p.64)

Grafică:

Coperta I: Octavio Campo - Hilos de Plata

Coperta a III-a: Festivalul "Serile de literatură ale revistei Antares", 2010

Coperta a IV-a: Rezervația indiană Movila Coiotului - Arizona

Interior: Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Mihail GĂLĂȚANU

poezia trebuie să fie tot ce nu poți trăi pe viu

trupul meu se îndrăgostește fracționat. ieri
unghiile mele au luat-o razna. azi
mi se sufocă plămânii.
și asta de dragul ei,
numai de dragul ei,
un gheizer de orgasme-n petunii. un gheizer de
orgasme în mijlocul furtunii.

pentru o mie de orgasme am fost născut
spune poetul
orgasmul
lumii înconjurătoare.

orgasmul luminii înconjurătoare și-al culorii.
orgasmul limbilor în jurul orei.

sunt și eu pe lume un fel de biet nichita
ceva mai tânăr și mai voluptuos,
o, cu mult mai voluptuos, cu privirea lui bleagă,
in-
suportabil de blândă
și urechile lui clăpăuge.

poezia trebuie să fie tot ceea ce nu poți trăi pe viu
în fizic, din cauza intensității. poezia se chiar trăiește
pe viu,

în vârful limbii, ca nămeții.

poezia e singurul lucru care o să ne omoare.

ne va scoate inima din lăcașul ei
și-n locu-i o să-i vâre capul.

poezia nu e altceva decât otrava care și-a uitat hapul.

și eu trăiesc poezia direct pe piele
chestia asta mă arde, parcă
ar scintila
de dinlăuntrul pielii mele.

sunt o mișcare perpetuă, scintilatorie,
sunt un tub catodic, asudat,
asaltat, din toate părțile, de realitate,
acaparat de puricii imperfecțiunii mele.

da. cum spuneam, fiecare bățătură a mea
a prins drag de fiecare bățătură a ta. de fiecare
por amărât din piele. oasele mele s-au dezmoțit
și acum te aleargă
ca bielele pă manivele.

noaptea se poate tăia în două.
se taie mărunț.
feli și feli
de orgasme,
scintilatorii.

în noi coboară astre,
în tine luna,
în mine soarele,
ca, aici pe pământ, să împlinim, acum, maithuna.

sunt, deja, un cercel
care îți pendulează în ureche.
ești, deja, pielea mea cea mai veche.
în care am fost dat, la naștere, învălit.
sunt bolnav de dragostea ta
ca de-o streche.
pubisul tău i-un munte de carbid.

vine viața, fă, iubito, și ne ia
și face din noi doi iubiți.

și face, din noi, doi
cu inima cât un purice,
doi
aproape muriți.

ia seama, fato și femeie, nu cumva
să ne iubim prea mult!
și să fim abjurați.
și să fim osîndiți.

acum nu sunt decât ospățul ei

acum nu sunt decât ospățul ei. prinosul ei. prisosul ei
- și jertfa. prihana
ei.
și *prana*.

acum sunt doar voinicul cel fără de faptă și făptură.
nimic nu făptuiesc, doar Moartea mă făptuiește.
moartea mea mă făptuiește pe mine. mi-e gingaș de
tine, moarte, să-ți zic:
nimic nu vei avea din mine.
căci Dumnezeuul meu la cer mă va lua și mă va
ridica.
să plângi tu de pe-acuma poți.
căci Dumnezeuul meu e cel ce mă smerește.
ca aurul în cloșca acelor neamuri de goți.

Dumnezeul meu mă smerește
și mă mântuiește.
iar eu nici nu vreau, nici nu pot a te ispiti:
pe tine, moarte, cine te va mântui?

(din volumul "**Cartea lui Iov cel tânăr**"
în curs de apariție)

Dimitrie LUPU

Viața pe jumătate

Întâmplarea îl aruncase pe un loc viran de lângă un rachetodrom de tranzit, pe o planetă nelocuită. Oamenii veneau rar pe aici, mereu grăbiți; remediau defecțiunile vehiculelor urlătoare care brăzdau cerurile, alimentau, se debarasau de containerele goale și alte lucruri de prisos, apoi alergau mai departe, mânați de timpul lor atât de sfârâmicios.

Orton-007 zăcu multă vreme pe acel maidan, printre tot felul de tinichele nefolositoare, deteriorându-se încet și sigur sub meandrele climei. 174 de ore terestre îi îngheța uleiul fin pe la toate încheieturile, iar alte 174 se prăjea sub un soare demential care îi scorojea *derma* și aproape că-i lichefia componentele. Privea cerul verde-încenușat al planetei, ostil în aparență, însă orb și indiferent în fapt și, destul de rar, câte o navă strălucitoare, plină de viață, asolizând ori plecând, pe cosmodromul de alături.

Dar într-o zi, un robot stivuitor îi aduse pe lamele sale puternice, aruncându-l lângă mormanul de lucruri inutile, un tovarăș de suferință. Orton se echilibra cu greu într-un cot și privi spre sileta portocalie, răstignită nefiresc sub vopia teribilei amiezi. Oranjul, o știa din îndelungata sa practică, era culoarea celor de la munci brute: foraje, minerit, construcții subterane și altele de acest fel. În curând soarele avea să înnegrească frumoasa-i culoare, să crape *derma*, s-o răsfire în mici cârlionți, s-o pârjolească, s-o spulbere. Orton lăsa cerul în pace și își concentra atenția asupra noului sosit. Deși nu observă nici un fel de mișcare dinspre partea aceluia, înțelese totuși că i se dăduse un camarad *viu*. Viu cam cât și el, dacă se putea spune că el mai era viu.

- Hei, portocaliule, ești viu? îi strigă, plin de speranță.

- Niciodată n-am fost mai viu, auzi, după un timp care i se păru nesfârșit de lung.

Era multă ironie amară în răspunsul primit, dar Orton-007 nu luă seamă; *tinerețea* sa nu-i lăsase timp să deprindă nuanțele ascunse sub logouri. *Prin semn sau sunet, informația conține întotdeauna un singur sens*, spunea prima regulă a comunicării și trebuia să te ții de ea, altfel oamenii deveneau nemulțumiți, te decuplau și te trimiteau la *Depanare*. Când depanatorii nu mai puteau face nimic ajungeai la *Piese de schimb*, ori, dacă nici un astfel de atelier nu se afla prin apropiere, erai abandonat pe prima planetă, spre a nu îngreuna nava. Orton urmă cu întrebările așa cum fusese instruit:

- De unde vii?

- Alcor.

- Cum era acolo?
- Ca peste tot.
- Pe navă, te-am întrbat. Ce funcție aveai?
- Prospector.
- Nu mai folosesc lasronghenele?
- Cineva trebuie să ia probe și la sol.
- Și sondele dirijate ce fac?
- Își fac treaba lor. Eu mi-o făceam pe-a mea.

Tăcură un moment; Orton nu mai știa cum să-și urmeze informarea; instrucțiunile nu prevedeau un asemenea caz. Soarele ardea nemilos în crucea amiezii.

- Du-te la umbra butoaielor. E mai bine la umbră.
- Știu.
- De ce nu te duci la umbră?
- Mi-e pe chituci mișcarea.
- Ce înseamnă *pe chituci*?
- Defect
- Ți-e defect modulul de mișcare.
- Da.
- La mine-i defect modulul de echilibrare.

Portocaliul nu dădu semen că l-ar interesa guralivul său tovarăș de suferință. Tăcu. Tăcu oricât așteptă Orton întrebările preliminare de contact. Într-un târziu, acesta întrebă totuși:

- Nu vrei să comunicăm?
- Nu.

Însă *tinerețea* lui Orton-007 nu putea fi înfrântă numai de atâta lucru.

*

Ședeau amândoi la umbra unui tanc în care încăpuse cândva câteva mii de tone de combustibil. Recipientul era mâncat peste tot de rugină, dar lor nu le păsa. Orton tridise câteva nopți în șir, însă reușise în cele din urmă să-și pună proaspătu-i companion la adăpost de razele sfredelitoare ale soarelui. Îl rezemase în poziția șezând, sprijinit de izolația rezervorului, iar el se lungise alături. Minerul se lăsase împins, tras și răsucit fără vreo împotrivire, ci mai curând într-o atitudine pe care Orton o numi mai târziu *jenă*, fără a fi prea sigur ce înseamnă asta. Oricum, portocaliul uită de muțenia lui.

Vorbeau despre călătoriile la care luaseră parte, despre muncile pe care le făcuseră, despre planetele pe care le cunoscuseră... Despre oameni, în fond, mereu și mereu despre oameni, oridincotro ar fi pornit discuția și oriunde ar fi ajuns. Nu le purtau ranchiună oamenilor pentru că îi abando-naseră acolo, printre tinichele ruginite. Oamenii sunt atotputernici și capricioși; niște zei cam fluieră-vânt. Pot să-ți dea viață, dar ți-o și pot lua, chiar înainte de a folosi ceva de pe urma muncii investite în tine. La nevoie, te pot transforma ori numai reprograma pentru vreo ocupație nouă, dar pot la fel de bine și să te uite stocat în vreo magazine până ți se deteriorează bateriile, ruginești și nu mai ești bun de nimic. Sau pot, ca în cazul lor, să te arunce la gunoi pentru o defecțiune minoră. Așa sunt oamenii, n-ai ce le face. Se slujesc și ei de logica binară, însă într-un fel mult mai aleatoriu, care, privit din unghiul de vedere al mașinilor cibernetice, nu poate fi clasificat decât capricios.

- În mina de pe Tianna, unde am lucrat 86 de ani, erau mereu și câțiva oameni. Fiii lor mi-au zis Slims,

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

pentru că le plăcea să mă folosească în jocurile lor, unde fiecare trebuie să fie numit cumva: Așa erau jocurile, înțelegi? Cu multe vorbe, pentru că nu toți înțelegeau regulile la fel, și dezbăteau mult cine, ce și cum a greșit. Când ajungeau și ei oameni tot Slims îmi ziceau: *Bravo, bătrâne Slims, te ții tare*. Și mă țineam tare pentru că îmi plăcea să mă bată pe umăr și să-mi spună Slims.

- Slims e un nume peltic. Vine de la S.L.M., nu?

- Da, de la sigla noastră, a minerilor.

- Și de ce-ți ziceau Slims?

- Pentru a mă deosebi de ceilalți. Cel care mi-a zis prima dată Slims era tare mic, încă nu înțelesese ce-i acela un indicativ, iar celorlalți, celor mai mari, le-a plăcut, și așa m-am căpătat cu un nume. Le venea mai ușor când mă căutau pentru jocurile lor și chiar când îmi dădeau ordine, în mină.

Orton privea cerul verde-încenușat al planetei și nu i se mai părea atât de ostil. Nici timpul inactivității sale atât de lipsit rost. Parcă nu-l mai simțea atât de acut, parcă își pierduse cumva curgerea lineară, parcă devenise mai îngăduitor. Dar vremea trecea cu același pas egal, imperturbabil.

Soarele pipăia déjà orizontul spre apus. Nimeni nu ținea nesfârșitul șir al zilelor. Însă odată cu umbrele lungi venea un răstimp cu temperatură moderată când metal, piatră sau materie organică se puteau simți în largul lor pe solul planetei. Era timpul cel mai căutat de către oameni. Apoi cădea întunericul cu stelele tăioase de atâta ger, de-ți venea să te contracti până nu mai rămânea nimic din tine.

Orton-007 se stabilizează într-un cot pentru a putea privi spre cosmodrom. Acolo forfoteau acum câțiva dintre oamenii aceia capricioși.

- De mult n-am mai văzut un vehicul pe aici.

- De mult, fu de acord Slims. N-am înțeles niciodată principiul după care se conduc ei. De ce vrei să le atragi atenția?

- Pentru oameni ar fi o nimica-toată să ne depaneze.

- Dacă m-aș putea mișca!...

Orton căzu cu fața spre sol; încercase prea mult pentru un modul de echilibrare defect. Îi trebui jumătate de noapte pentru a se întoarce pe spate.

Cu mișcările mici care nu-i angajau tot corpul de descurca mult mai ușor. Între timp, oamenii dispăruseră în tărie, urmași de zgomotul vehiculului. Într-un rând, Slims spuse:

- M-am gândit la oameni. De ce sunt atât de puternici, înțelegi?

- Nu. Sunt prea perisabili. Nu înțeleg de unde le vine *puterea* de care vorbești. Că nu la *puterea* ca forță sau rezistență te referi; pot fi opriți în loc sau striviți de obiecte mai ușoare decât greutatea lor.

- Da, nu de *puterea* cuantificabilă vorbesc. De cealaltă, cea pentru care nu există scară de valori.

- Aia nu există, Slims. Ceea ce nu pote fi măsurat nu există.

- La oameni există. Eu știu. Am fost mult timp în preajma lor.

- Nimeni nu știe. E cel mai adânc secret al lor.

- Nu-i nici un secret. Așa sunt făcuți. Am văzut o

dată, când lucram pe Valtech.

- Se poate vedea?

- Uneori se ivește ocazia, dacă stai mult timp printre ei.

- Ți s-a întâmplat ție?

- O dată s-a surpat o galerie și a prins și doi oameni...

- I-a strivit; sunt moi-moi.

- Da, i-a strivit, dar fiecare a rămas cu câte o jumătate de viață. Ca noi acum.

- Ai văzut tu asta în interiorul lor?!

- Nu. Viața oamenilor nu se vede. Este sau nu-i. Dar am văzut ceau făcut.

- Au pus un robot să-i repare.

- Da, dar nu se mai putea; erau ca noi acum.

- Le lipseau pieselele schimb? Știi eu cum e cu oamenii.

- Așa ceva nici un robot nu știe. Doar dacă ai trăit mult în preajma lor și ai învățat fără program. Înțelegi?

- Nu. Tu ai datele problemei, eu nu le am.

- Să-ți explic: Slims minus modul de mișcare egal Slims defect; Slims plus modul de mișcare, egal Slims funcțional. Orton-007 minus modul de echilibrare, egal Orton-007 defect; Orton-007 plus modul de echilibrare, egal Orton-007 funcțional. Oamenii înțeleg foarte repede situațiile astea. La ei timpul contează. De aceea sunt oameni.

- Nu. Este o eroare în calculele tale. Slims nu poate lua modulul de mișcare al lui Orton-007.

- De ce?

- Slims nu se poate mișca.

- Ai înțeles, Orton-007. Așa a fost și la oamenii prinși în galerie. Ai înțeles perfect.

Orton-007 săpă o vizuină în sol și îl cără acolo pe Slims. Slims însuși îi explicase cum trebuie să arate un astfel de adăpost pentru a-l apăra de gerul năpraznic al nopților și de căldura lichefiantă a amiezilor. Orton îi respectase cu sfințenie indicațiile. Slims înțelegea oamenii. Slims procedase ca un om. Apoi petrecu o lungă perioadă de așteptare, ascultând întâmplări cu oameni, despre oameni; *bătrânul* miner știa un șir nesfârșit, se vedea că îl interesaseră în mod deosebit oamenii. Într-un amurg, însă, sosi și clipa despărțirii: O navă tocmai făcea măsurători pentru asolizare. Probabil cei de la bordul ei nu mai trecuseră nici o dată pe lângă acea planetă. În curând aveau să descopere cosmodromul și...

- N-am să te uit, Slims. Am să le spun oamenilor că ai procedat ca ei. Poate le stărnesc interesul. Dacă sunt așa cum mi-ai spus tu, n-or să te lase uitat aici.

- Și tu ai fi procedat la fel, Orton-007; înțelegerea lucrurilor e totul.

- Dacă nu ți-ar fi fost defect tocmai modulul de mișcare...

- Oamenii numesc asta noroc sau ghinion. După caz. Dacă ai întărit bine adăpostul, mai pot vedea vehiculele lor încă multă vreme. Am baterii de lungă durată, aproape noi.

Helen Dwyer

- IRLANDA -

Este membră fondatoare a Uniunii Scriitorilor cu sediul în sudul Dublinului și membră a Pen-ului din Irlanda.

2000-2008 - membră a Comitetului Executiv a Uniunii Scriitorilor din Irlanda.

2002-2006 - membră a Consiliului de Scriitori din Irlanda.

Mai 2007 - membră a Consiliului agenției irlandeze pentru autorizarea drepturilor de autor.

Martie 2008 - președinta Uniunii Scriitorilor din Irlanda.

În prezent realizează un program săptămânal de artă numit *Rimă și Rațiune*, difuzat de postul de radio "South FM" din Dublin. Este vorba de selectarea și intervievarea unor scriitori și poeți în legătură cu opera lor.

A publicat poezie și proză în Irlanda și Anglia și a câștigat premii în ambele țări. Opera ei a fost citită pe posturile de radio locale și naționale și înregistrată pe CD. Antologia care-i conține opera a ajuns pe locul trei în topul național al celor mai bine vândute cărți și a rămas în top timp de câteva luni.

Și-a citit poeziile în teatrele din Dublin în cadrul festivalurilor de poezie. Helen Dwyer s-a retras din Serviciul Civil, înainte de vreme, în 2001, unde a lucrat mulți ani la secția de management pentru protecția consumatorului, luând decizii în acest domeniu. În prezent finalizează un roman, o poveste despre maturizare, plasată ca acțiune în Dublin și Italia.

În România a fost de două ori, participând la două ediții consecutive (a XI-a, Galați-Brăila 2009 și a XII-a, Galați-Brăila-Buzău 2010) ale Festivalului Internațional de Poezie "**Serile de literatură ale revistei Antares**".

Absență

Pentru Lauren și Emmet Dwyer

Ea a plecat în grabă, fericită -

Pentru totdeauna.

Curând el și-a dat seama că absența ei

Era mai puternică decât fusese vreodată prezența.

Camerele se umpleau încet cu gol

Și tăcere mai răsunătoare decât orice sunet.

El a simțit primul junghi de dor.

Până și parfumul ei dispăruse.

Țărâna

În memoria lui Gerard

Dimineața de după înmormântarea ta
Trezindu-mă din somnul întrerupt
Primul lucru văzut au fost ghetele mele.

Ploaia din acea zi înmuiase pământul
Pentru groparii tăi.

Tipic pentru tine să nu le dai de furcă.

Sper să-i pot ierta curând

Că așteptau acolo ca niște vulturi

Să-și termine treaba.

O femeie m-a luat de la mormântul tău,
Dar n-a putut să-mi ia și durerea.

Încerc să m-agăț de necredință -

E mult mai blândă decât adevărul.

Dar țărâna, țărâna de la tine

E încă lipită de ghetele mele.

Camera asta

În memoria mamei mele, May

În camera asta fără vedere

Noaptea par mai numeroase decât zilele.

Mărșăluiesc prin mintea ta

Precum soldații răniți

Întorcându-se de la bătălie -

Obosiți, însângerați, încă împovărați.

În camera asta fără vedere

Trecutul stă alături tine,

Viitorul este al altora.

În fiecare zi câini înfometaji

Îți rod oasele fără îndurare.

În camera asta fără vedere

Cu pași șovăielnici se insinuează

Lipsa demnității,

Umilința se strecoară

Cu tot ce nu mai poți face.

Afară, ei umblă prin ploaie,

Moșăie în autobuze în drum spre casă -

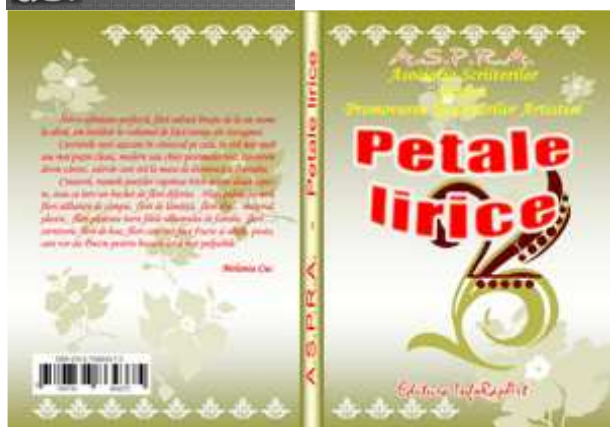
Fără să știe vreodată că sunt binecuvântați.

traduceri de Maria Veronica Anghel, Geanina Câșleanu, Oana Crăciunescu, Sânziana Mihalache și Liliana Ștefan

Helen Dwyer în recital la Buzău, iunie, 2010

Antologie colectivă de Poezie

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice – ASPRA, alături de revista literară Boema și de editura InfoRapArt, a lansat la începutul lunii august 2010 volumul colectiv de poezie, intitulat **“Petale lirice”**.

În cele 232 pagini ale volumului întâlnim un număr de 20 de poeți, unii la început de drum, alții deja consacrați. După un scurt CV literar, alături, în marea majoritate a cazurilor, și de o poză de autor, aceștia își etalează creațiile într-un spațiu generos dedicat în volum. Selectarea textelor și autorilor au fost făcute de o comisie de scriitori profesioniști, care a supravegheat permanent ca în volum să fie prezente creații reprezentative și de valoare.

O notă aparte în volum o reprezintă prefața semnată de cunoscuta scriitoare Melania CUC, care a avut răbdarea să desprindă, pentru fiecare “petală” în parte, caracteristici unice, distincte. Iată una din sublinierile generale ale prefațatoarei: *“Într-o afinitate perfectă, fără salturi bruște de la un nume la altul, am întâlnit în volumul de față esențe ale sintagmei. Cuvintele sunt așezate în cântecul pe care, în stil mai mult sau mai puțin clasic, modern sau chiar postmodernist, cuvintele devin cântec, adevăr care stă la masa de duminică a Poetului. Creatorii,... stau ca într-un buchet de flori diferite. Flori palide de seară, flori sălbatice de câmpie, flori de lămâiță, flori din... material plastic, flori păstrate între filele albumului de familie, flori... carnivore, flori de leac, flori care vor face fructe și altele, poate, care vor da Poezie pentru bucurii ceva mai palpabile”*.

Iată, într-o enumerare pur alfabetică, poeții prezenți în volum: Daniel BRĂDEANU, Viorel BUCUR, Dan Tudor CALOTESCU, Maria CĂLIN, Ion CIORAN, Alina CRISTEA, Constantin DENEȘ, Anișoara IORDACHE, Aurica ISTRATE, Vasile LARCO, Alma NICOLE, Tania NICOLESCU, Alexandru-Florin PASCU, Mircea-Marcel PETCU, Ana Maria RĂU-AVRAM, Gigi STANCIU, Dorina ȘERBAN, Llelu Nicolae VĂLĂREANU (SÂRBU), Codrina VERDEȘ, Cristian VERZEA.

Antologie colectivă de Proză

Într-o perioadă în care prețul de editare a unei cărți depășește posibilitățile financiare ale autorilor, Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice - ASPRA, alături de revista literară Boema și de editura InfoRapArt, a lansat, la sfârșitul lunii august a.c., volumul colectiv de proză scurtă, eseu și umor, intitulat **“Noaptea curcubeielor lungi”**. Această antologie colectivă și-a propus ca rol inițial pe acela de a face cunoscute nume de creatori care, deocamdată, sunt vehiculate doar în cercuri restrânse.

“Noaptea curcubeielor lungi” este un demers generos, care a intuit calea de propagare a valorilor, într-un proces mai amplu, cu valențe ce țin de autenticitate și slujire cu patimă a scrisului, în numele literaturii. Volumul cuprinde un număr de 12 autori, cei mai mulți dintre ei amatori, aflați la început de drum în arta scrisului, printre ei numărându-se totuși și câțiva scriitori profesioniști.

La fel ca și în cazul volumului anterior (cel de poezie), selectarea textelor și autorilor au fost în grija unei comisii de validare formată din scriitori profesioniști, comisie ce a supravegheat în permanență ca în volum să fie prezenți autori și creații reprezentative.

Prefața cărții a fost semnată de cunoscutul prozator Dimitrie LUPU. Iată-i, prezentați pe scurt, pe cei “doisprezece într-o barcă” - așa cum îi numește Dimitrie Lupu în chiar titlul prefeței sale - pe cei 12 autori din volum: *“Am încercat să-i grupez pe genurile profesate...: Maria Călin și Tănase Carașca (cu fragment de roman autobiografic), Maria Tirenescu - memorialistică romanțată; Viorel Darie, Mircea Marcel Petcu, Elena Hanganu - meditație în siajul unor momente de viață care i-au marcat, le-au adus un strop de înțelegere a lumii...; Ionel Bostan, Aurica Istrate, Dorina Șerban - proză scurtă; Melania Cuc - fragment de roman baroc; Radu Danelescu și Vasile Larco - proză umoristică...”*.

Lansare de carte românească la VIENA

Corneliu ANTONIU

[fructedemare @ yahoo . rom](#)

Cartea de poezie a poetului Corneliu Antoniu, intitulată postmodernist *fructedemare @ yahoo . rom*, a fost lansată la Viena, în 28 August, 2010, cu ocazia invitației pe care autorul a primit-o de la Institutul Cultural Român pentru a participa la o lectură publică în Austria.

Conținând un număr de 48 de pagini, într-un format de carte de vacanță, volumul a fost scos la sfârșitul lunii august a.c. la editura Fundația Culturală Antares din Galați. El reprezintă o antologie de poezie din creația poetului Corneliu Antoniu, o colecție originală ordonată și îngrijită chiar de autor, care grupează în mod ingenios poeme în nu mai puțin de patru limbi: germană, franceză, engleză și, desigur, română.

Pentru cine încă nu l-a cunoscut pe poetul Corneliu Antoniu, reamintim aici că este directorul-fondator al revistei *Antares* și director executiv al *Fundației Antares*. De doisprezece ani organizează "Festivalul Internațional de Literatură *Serile de poezie ale revistei Antares*". Este director al editurii *Antares*. În anul 1997 instituie "Ordinul Internațional al Cavalerilor Danubieni", iar în 2004 primește "Meritul Cultural în rang de Cavaler" din mâna președintelui României. Este totodată și Președinte al Filialei Galați-Brăila a USR.

Volume publicate:

- ❖ *Ascunsa ninsoare*, Editura Cartea Românească, 1978
- ❖ *Supunerile*, Editura Eminescu, 1982
- ❖ *Fluturile de diamant*, Editura Cartea Românească, 1986
- ❖ *Pădurile din Miconia*, Editura Eminescu, 1991
- ❖ *Adio KAP-BLANK*, Editura Galateea, 1996, roman
- ❖ *fructedemare @ yahoo . rom*, Editura Fundația Culturală Antares, 2010

**CENTRUL CULTURAL
REDUTA**

organizează

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „CARMEN PATRIAE”

a VIII-a ediție (noiembrie 2010)

„Nationalismul poate fi practicat și cuviincios. Nimeni nu poate interzice unui popor să-și trăiască tradiția și istoria. Când dispar popoarele, intrăm în turnul Babilonului” - Petre Țuțea

Concursul, având ca temă dragostea de țară, înțelegând prin aceasta complexitatea sufletească a poporului nostru și implicit, a autorului, se adresează tuturor creatorilor români, din țară și din diaspora, de orice vârstă, indiferent dacă sunt sau nu membri ai Uniunii Scriitorilor sau autori de volume publicate, dar în special, elevilor din școli și licee, cenaclurilor literare ale acestora.

Poeziile (pot fi și scurte poeme în proză) vor fi dactilografiate obligatoriu și vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic însoțitor (închis) conținând datele de identificare: numele, câteva repere biografice, adresa, numărul de telefon. Paginile conținând poeziile nu vor purta date de identificare, ci doar motto-ul regăsit pe plicul ce va conține aceste date.

Textele (nu mai mult de zece titluri) vor fi trimise pe adresa: Centrul Cultural „Reduta” Brașov, str. Apollonia Hirscher nr.8, cod poștal 500025, Brașov, România - cu mențiunea „Pentru Concursul Carmen Patriae” (în cazul elevilor se va specifica: secțiunea elevi).

Data limită de prezentare: 15 noiembrie 2010 (data poștei). Juriul (alcătuit din scriitori și critici literari) va decerna trei premii (I, II, III), o mențiune, precum și Marele Premiu „Carmen Patriae” - pentru fiecare secțiune în parte.

Câștigătorii concursului vor fi anunțați din timp pentru a fi prezenți la festivitatea de premiere, care va avea loc la Centrul Cultural „Reduta” Brașov la sfârșitul lunii noiembrie, la o dată pe care o vom comunica din timp.

Informații suplimentare la numărul de telefon (+40)268-419706 sau la adresele de e-mail: centrulcultural_reduta@yahoo.com; office@cultural-centre.ro.

Director: Marius CISAR

Melania CUC**Mărturisesc**

- Pssst! Strânge robinetul... te rog!
 Picătura a depășit în unchii de aur
 Barilul de kerosen cu risc zero.
 - Ehei, este încă liniște în oul de Paște
 Spune dropia din embrionul ce crește de-a-ndoaselea
 În farfuria unui gurmand fără identitate.
 Mereu vorbesc despre alții,
 Mă silesc să recunosc reconquista unde
 Eu am fost doar o cheie pentru solfegiul
 După care se mișcă axul pământului.
 Mii de umbre stau coagulate
 Între palmele mele unse cu uleiul de mirodenii
 sălbatic.
 Mărturisesc, sunt doar un golan rătăcind pe orbita
 Din care îngerii se văd tot mai îndepărtați,
 Ca sentința unui viețăș ce nu va fi dusă la capăt.
 O, da, sunt oarbă și surdă dar încă
 Hototesc de pe balconul meu din beton
 Împodobit cu o singură plantă de orhidee
 Sălbatică.
 La picioarele noastre, orașul se topește,
 Se scurge în compostul ce mi-a ajuns
 La subsioara scrisorii pe care... ți-o scriu
 Cu detalii ce nu mai interesează nici un șef de poliție.

Colecția mea de porțelanuri

Serghei Esenin a fost ultimul revoluționar
 Care a băut cocktail molotov în loc de agheasmă.
 O frăție de sânge și de apă chioară ne leagă...
 Și ce dacă, creionul cu care-mi iscălesc eu jurnalul
 Este bont și cea mai mare parte din ceea ce am fost
 S-a aruncat sinucigașă
 Din blocul cu farmacia ce nu vinde morfină?!
 Sunt tot contrabandistul și armatorul de ocazie...
 O uniune de sentimente ce se pot alege.
 Dintre atâtea invazii și veșminte rupte
 Ca un steag legat la stâlpul unui catarg.
 - Loviți cu pietre - pâinea-i scumpă și
 Exponatul din vitrină este din... ipsos, vopsea și
 Foarte multe întrebări la care nu știu nimeni răspunsul.

Din grija voastră crește sămânța de rapiță,
 Achenă din care va trebui să extragem ulei și
 Speranțe mult mai subțiri ca o ață de chirurgie.
 Eu cos nasturi, pun capse la vesta de salvare...

Vremea numai bună pentru centrifuga
 Care stoarce, usucă solzii micuței sirene.
 S-a mai eliberat un loc în colecția mea de porțelanuri.

Jucăria împușcată

Nu va mai ploua o mie de ani și mai bine
 Peste arborele împodobit cu batiste de rugăciune
 Și sticle golite de vodcă.
 Cântecul lebedei negre se târăște în poante
 Ca o jucărie împușcată cu gloanțe adevărate.
 Un ochi de păpușă stricată este universul doamnei
 Bovary.
 Doar un clișeu din grădina cu roze, peste care,
 Coșka de unt englezesc s-a topit cu încetinitorul.
 Tu nu ai cum să-mi recunoști parfumul,
 Nici amprenta degetului cu care am parafat
 Relația dintre cei vii și cei morți.
 Pe fața asta de masă pătată am cinat separat.
 De altminteri, toate poveștile mele sunt triste,
 Palide ca o curtezană bolnavă de fizie.
 Vesel este numai anotimpul care-mi crește
 Ca o piele nouă pe sub pielea cea veche.

Măsura aripilor

M-ați decupat cu foarfecile de frizerie, dintr-un tablou
 de familie...
 O, da... Am răni, stigmatate nevindecabile la fiecare filă
 Din cartea pe care o scriu în trei direcții deodată.
 Îmi permit luxul să mint, să adevăresc greșit
 Măsura aripilor de hârtie cerată.
 Sunt un biet zeu colorat, jucărie planând peste
 Plantele tuse la zero de garda-de-mediu.
 O stare de fapt nici nu mai există, doar cutele ei
 irevocabile,
 Riduri de clown bolnav de ficat.
 De la o vreme nu mai încap în gemantanul
 contingentului.
 Rețin doar un număr matricol ce se calcă în picioare
 Pentru medalii din sticlă.
 Speranța mea este la promoție,
 Nu costă nici cât negru sub unghie prașiva felină, -
 Vorba ei se tupilește pe sub cămașă și... mușcă.
 Apoi... plouă. Cu sudoare și cu sânge.
 Cad picături mult mai grele decât lespedea
 De pe casa în care Lazăr le citește leproșilor,
 Din Scriptură

Nimic nu mai ține de ceea ce credeam a fi
 Suportabil ca o foiță de staniol pusă
 Peste bomboana cu gust de căpșună.
 Sunt tot mai rigidă, inadapabilă, scândură
 Purtată pe umerii a patru bărbați cu veste negre
 Și lacrimi adunându-li-se-n bărbie.

[poeme din volumul în lucru "Foișorul de foc"]

Dionisie DUMA

Pseudobacoviană

Ascultă-mă, Vulture, ascultă-mă Greiere,
Sângele toamnei a prins să cutreiere

Frunzele, triste cad răvășite
Mă caut în beznă, pe căi infinite

Picură ploaia și mă pătrunde
Gândul se-ascunde în clipe rotunde

Și tu, din ceruri, furi rouă de stele
Și umpli paharul viselor mele

Toamna, pe dealuri, și-ascute cuțitele
Și păsări de iarnă plutesc, obositele.

Psalm

Aud prin vid cum oasele-mi trosnesc
A vreme rea și a singurătate
Se face frig; bat clopote-n Cetate
Și-n jur miroase-a mir dumnezeiesc.

Mă simt șocat când aripile-mi cresc
În scenele de zbor multiplicare
Dar nu-s Icar cu visele sfărâmate
La piscuri prea înalte, nu râvnesc!

Ar însemna o vajnică tortură
Un episod rămas neîncheiat
Jucând un rol în altfel de postură.

Sunt mulțumit cu cât îmi este dat
Chiar dac-o notă de pe partitură
Așteaptă Psalmul încă necântat...

Invocație

Lasă-mă
să simt
odihna pe
vertebrele
tale ca pe
traversele de
cale ferată
și uită-te-n zare
dacă vine zăpada și
crivățul bate
din spate.
Mângâie-mi fruntea
cu sarea
grunzoasă
de pe rochia ta
de mireasă
și strigă la prieteni
să revină-n
Cetate, să
revină
acasă!

În tren spre Comănești

Și dacă e vară
și dacă e toamnă
și dacă...
Trenul merge pe
aceleași șine
spre o gară
inventată de noi.
Zâmbetul tău
spulberă orice
tentativă
de întoarcere
înapoi...

Nimic
pe lume
mai trist
ca zăpada
strivită
de
urmele tale!

Gheorghe ȘEITAN

Lansare de carte la Tulcea

Duminică, 25 iulie a.c. în modernă clădire a Centrului Cultural al Rușilor Lipoveni din Tulcea, editura InfoRapArt din Galați a lansat volumul de versuri al poetei tulcene Tania Nicolescu, intitulat sugestiv "Caii de foc", lansare ce a constituit pe de o parte un bun prilej de cunoaștere între scriitorii gălățeni și tulcenii, iar pe de altă parte, o plăcută întâlnire între creatorii și iubitorii de literatură din orașul de la porțile Deltei.

Manifestarea s-a desfășurat în prezența vice-primarului municipiului Tulcea, domnul Andrian Ampleev, a directoarei Direcției de Culte și Patrimoniu, doamna Axenia Hoge, a unui public avizat și desigur, a autoarei Tania Nicolescu, poetă care se află la cel de-al treilea volum de versuri, după cele două precedente: "Drumul spre Soare" (Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2007) și "Pulsar" (Ed. Semănătorul, 2009).

Au vorbit despre "Caii de foc" în ordine: prof. Gheorghe Bucur, conducătorul cenaclului literar "Aspirații" al Liceului "Spiru Haret" din Tulcea, scriitorii Olimpiu Vladimirov, Adrian Bușilă, Tănase Carașca, Paul San-Petru și Petre Rău.

O surpriză și un moment liric inedit, care a surprins plăcut asistența, l-a constituit prezentarea mai multor slide-show-uri, realizate chiar de autoare - muzică și imagine pe textele propriilor versuri. Din câte știm această modalitate care îmbină textul scris cu puterea de sugestie a artei vizual-auditivă este, deocamdată, singulară în spațiul liric nord-dobrogean, Tania Nicolescu, psiholog de profesie, fiind în această zonă culturală, un deschizător de drum merituos.

La final, autoarea a oferit cu dărnicie celor prezenți autografe, marcând astfel începutul călătoriei "Cailor de foc" în lumea literară.

Dar miezul întâlnirii literare au fost discuțiile, asupra cărora vom zăbovi, spicuind câteva dintre ideile și părerile exprimate, dincolo de obișnuitele felicitări.

Gheorghe Bucur a prezentat-o pe Tania Nicolescu ca pe o fostă bună elevă la limba și literatura română, care abia acum, la maturitate și-a dezvoltat și aptitudinile creative, prin poezia sa solară, greu încadrabilă într-un curent sau orientare literară. "Caii de foc" nu sunt altceva decât un simbol al lumii de gânduri și de trăiri ale poetei. I-au plăcut mai multe poezii, printre care și "Desfrunzire" din care a recitat.

Olimpiu Vladimirov a sesizat că poeta este îndră-

gostită de natură și pe acest fond își proiectează neliniștile, nostalgiile și premonițiile, natura devenind un adevărat diapazon al propriilor trăiri. Poeta, remarcă O. Vladimirov, nu se teme să treacă prin experiențele optzeciștilor și douămiști-ilor, iar filonul poetic și harul etalat au ajutat-o pe autoare să treacă peste puntea debutului, însă, îi atrage atenția asupra existenței în unele poezii, a unor anumite repetiții care pot deveni supărătoare.

Într-o adresare mai directă, alternând între nuanțele protocolare și șăgalnice, scriitorul Tănase Carașca a arătat că, privită cu ochiul atent și critic al cunoscătorului, poezia Taniei Nicolescu este plină de profunzime, de idei filozofice și limbaj elevat, având o percepție meditativă izvorând din gerunziul întâlnit la tot pasul, o acuratețe ușor de distins la o scriitoare trecută deja de faza furcilor caudine. Poeziile Taniei Nicolescu chiar dacă încep pesimist se încheie aproape de fiecare dată cu optimismul omului care există în subiect și care mai zărește totuși, lumina.

Adrian Bușilă și-a împărțit discursul în două: mai întâi a lăudat valențele poetice ale "Cailor de foc", apoi s-a arătat critic față de ceea ce el a considerat a fi un abuz de gerunzii.

Paul Sân-Petru a remarcat printre altele, faptul că poemele din volumul "Caii de foc" se cer nu doar citite, cât mai ales explorate.

Petre Rău, directorul revistei Boema, în dubla sa calitate de redactor și de editor, a dezvoltat asistenței că internetul, mai precis cenaclul on-line "Noduri și semne", s-a aflat la baza colaborării sale cu poeta, colaborare care a dus la apariția noului volum de versuri. Referitor la poezia Taniei Nicolescu, Petre Rău a preferat să citeze din prezențarea mai mult decât laudativă a binecunoscutei scriitoare Melania Cuc, dintr-o recentă antologie colectivă - "Petale lirice" - apărută în această vară la editura InfoRapArt.

O mențiune specială a făcut-o pentru curajul cu care abordează unele genuri de poezie niponă precum haiku, tanka și senryu, pentru care a obținut câteva premii la diverse concursuri.

De altfel, capacitatea autoarei de a scrie poezie în stil nipon, abordare deloc facilă, care presupune inițiere, a fost subliniată de aproape toți dintre cei care au vorbit.

(continuare în pag. 19)

Aron GAAL

- **UNGARIA** -

Gaal Aron s-a născut în 1952 la Budapesta, unde a urmat studiile liceale și universitare. În prezent locuiește și la Gyula și la Budapesta.

Este președinte al Fundației Europene EOS, din Budapesta și director al Festivalului Internațional de Literatură Contemporană „Mare și cuvinte”.

Este membru al Uniunii Scriitorilor EMIL din Ungaria.

Debutul l-a semnat în anul 1969, în revista Nimrod din Budapesta.

Volume publicare:

- E mult de atunci, amiază - proză scurtă, (1987)

- Rândunicile lui Ovidiu - poeme (1992)

- Îngeri în zale – poeme (2001)

- Flăcări de chibrit - poeme (2001)

- Rostogorile&Întoarcere - poeme (2003)

- Răscruce - poeme (2004)

- Europa ad vitam aeternum - poezie (2005)

- Psalm din plumb - poeme (2006)

- Poezii alese - poeme (2007)

- Prăvălia albastră - povestiri (2002)

- Cocoșul vestitorului luminii - povestiri

(2003)

- Piatră pe piatră - dramă istorică (1994)

- Dragoste pe patru voci - dramă absurdă

(1997)

CD-uri:

- Flăcări de chibrit (2002)

- Treburile vieții (2003)

- Înfinitul 35 în clipe (2004)

- Dans cu delfin (șanson din două poezii) 2005

- Imnul Sfântul Gheorge (2006)

DVD-uri:

- 2005 - Poezii în lectura autorului

- 2006 - Poezii în lectura autorului

- 2007 - Împreună cu Ana Blandiana la

Ester-gom în orașul Sfântului Ștefan cel Mare

- 2008 - „Mare și cuvinte”, Festivalul Internațional de Literatură Contemporană, Budapesta - Sft. Andreas, Estergom

Este autorul Imnului alanelor (Jazig) (minorității din Ungaria).

Volum în colaborare: **Ponton** - O antologie literară româno-maghiară & maghiară-română / Román-magyar & magyar-román irodalmi antológia (volum bilingv, poezii, proza, dramă, eseu), coautor: Vasile Dan, ed. Mirador, Arad, 2004)

Traduceri:

- Vasile Dan: *Inima sună undeva sus / A szív valahol fenn dobog* - volum bilingv de poezii, ed. Amon, Budapesta, 2006

- Ana Blandiana: *Refluxul sensurilor / Az értelem apálya* - volum bilingv de poezii, ed. Amon, Budapesta, 2007

- *Antologie de literatură română contemporană / Kortárs román irodalmi antológia* - Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapesta, 2009, volum bilingv - poezii, proză, dramă, cu material audio bilingv.

Volume traduse apărute în străinătate:

- România, Arad: *Înfinitul 35 în clipe*, ed. Mirador, 2004

- Germania, Stuttgart: *Der kleine Hahn, der die Sonne ankündigt*, Reclam Verlag, 2006

- România, Iași: *Strămoșul meu din Neanderthal*, ed. Princeps Edit, 2007

- Ucraina, Lviv: *У долі твоїй подряпина*, издательство КАМУЛ, 2009

Antologie în străinătate:

- Ponton - O antologie româno-maghiară & maghiară-română, 2004

- Poesie de atremon (poesie ungarese), în limba catalană, Barcelona, 2008

- Књижевна колонија Сићево, Ниш, 2008, în limba sârbă

- Antologia de „Moznaim” în limba hebreică, Jerusalem, 2010

- Antologie lirică & Lyrical Anthology, Fundația Culturală „Antares”, în limba română și în limba engleză, Galați-Brăila-Buzău, 2010

Aron Gaal, încadrat de Liviu Ioan Stoiciu și Corneliu Antoniu, în fața Casei Memoriale „V. Voiculescu” din Buzău, la Festivalul Internațional „Serile de literatură ale revistei Antares”, Galați, 2010

(continuare în pag. 13)

Publicații în revistele literare românești: Arca, Cafeneaua literară, Porto Franco, Poesis, Mișcarea literară, Sinteză, FeedBack, Verso, Tribuna, Revista Bucovinei, Rețeauă literară, Dacia literară, Oglinda literară, Caiete Silvane, Dunărea de Jos, Lumină lină - New York, Convorbiri literare, Poesia, Revista Nouă, Viața românească, Nord Litera, Singur.

Publicații în revistele literare din alte țări:

- Gradina - Niș, Serbia,
- Internet, lit. ebraică - Ierusalim, Israel,
- Gracious Light (Lumină lină) - New York,
- Lunarionnuovo - Catania, Italia,
- Semn - Bălți, Republica Moldova,
- Дети Ра - Moscova, Russia,
- Брод - Ruse, Bulgaria,
- Захід Схід - Lviv, Ucraina,
- Гоголівська академія - Lviv, Ucraina,
- Літературний Львів - Lviv, Ucraina,
- Дзвін - Lviv, Ucraina,
- Jurnal de Chișinău - Republica Moldova,
- Русский Курьер, Viena-Budapesta,
- Литературная газета, Moscova,
- Observator - Canada.

Critica literară românească:

Cafeneaua literară, Pitești, autor: Virgil Diaconu (2004), *Răsunetul*, Bistrița, autor: Ioan Pinte (2004), *Observator*, Arad, autor: George Mocuța (2004), *Buletinul de Arad*, autor: Constantin Butunoiu (2004), *MR 1* Budapesta, Redacția Naționalităților, autor: Vasile Dan (2004), *Convorbire literare*, Iași, autor: Vasile Proca (2005), *„Poetul și Europa”*, Ioan Pinte prefată la volumul *Europa ad vitam aeternam* (2005), *Revista Ilustrată*, Bistrița, autor: Cornel Cotuțiu (2006), *Lumina*, Iași, autor: Lucian Vasiliu „*Infinitul poeziei*” (2007), George Mihalcea: prezentarea volumului *„Strămoșul meu din Neanderthal”* la TVR 1 București (2007) Daniel Corbu: Prefată la volumului *„Strămoșul meu din Neanderthal”* (2007), Arca, Arad, autor: George Mocuța *„În zorii secolului XXI undeva în Europa”* (2008), *Convorbiri literare*, Iași, autor: Marius Chelaru, *„Strămoșul meu din Neanderthal”* (2008), *Contemporanul*, București, autor: Dan Anghelescu *„Gaál Áron și poezia ca tip de relație esențială”* (2008), *Observator*, Canada, Toronto, autor: Veronica Balaj *„Portret”* (2010).

Critica literară ucraineană:

«Поэтическая стигма Арона Гаала», autor: Jaroslava Pavlicko prefată la volumului *«В доли в твою подрыпина»* carte trilingva, Lviv (2009), *«Любов – ціною у життя»* (Літературознавчий есей про творчість угорського письменника Арона Гаала)» autor: Марія Якубовська, Lviv (2010).

Târguri și festivaluri, Lansări de carte în străinătate: (din 2002 încoace):

România: Arad (2002, 2003, 2004, 2005, 2006), Săvârșin (2007), Satu-Mare (2004, 2006, 2007, 2008, 2009), Zalău (2008), Sighetu-Marmației (2005, 2006, 2007, 2008), Botoșani-Ipotești (2004), Bistrița (2004), Iași (2006, 2008 de două ori), Constanța-Mamaia (2007), Pitești (2007), Câmpina (2008), Galați-Brăla-Buzău (2010).

Slovacia: Muzla (2002, 2008)

Serbia: Zrenjanin (2003, 2004), Vârșat (2003, 2004), Niș (2008)

Germania: Colonia (2004), Ditzingen-Stuttgart (2005, 2006)

Olanda: Enschede (2007)

Italia: Budrio-Bologna (2008)

Bulgaria: Balcic (2008)

Ukraina: Lviv (în 2009 de patru ori)

Opere care încă nu au apărut în volume, traduse în următoarele limbi:

- limba română: a) Dragostea pe patru voci (dramă absurdă), b) povestea „Cocoșul vestitorului luminii”, circa 30 de poezii și câteva eseuri, c) „Imnul alanilor”
- limba sârbă: 40 de poezii și „Imnul alanilor”
- limba catalană – 6 de poezii
- limbă franceză: 12 poezii și „Imnul alanilor”
- limbă italiană: 35 de poezii și povestea „Cocoșul vestitorului luminii”
- limba germană: 35 poezii și „Imnul alanilor”
- limba engleză: 6 de poezii
- limba olandeză: 2 de poezii
- limba slovacă: „Imnul alanilor”
- limba cehă: „Imnul alanilor”
- limba ebraică: 2 poezii și „Imnul alanilor”
- limba arabă: „Imnul alanilor”
- limba rusă: 50 de poezii și „Imnul alanilor”
- limba ucrainiană: 37 poezii și „Imnul alanilor”
- limba bulgară: 14 poezii și „Imnul alanilor”
- limba esperanto: „Imnul alanilor”

Premii literare:

- 2004 Premiul pentru cultură și literatură „Szent György” (Sfântul George), Ungaria
- 2004 Premiul revistei literare Arca, Arad pentru volumul „Infinitul 35 în clipe”
- 2004 Premiul „George Coșbuc”, pentru volumul „Infinitul 35 în clipe”
- 2005 Premiul celui de al XXXII-lea Festival Internațional de Poezie, Sighetu-Marmației, acordat volumului „Europa ad vitam aeternam”
- 2006 Premiul festivalului Frontiera Poesis, Satu-Mare, pentru activitatea depusă
- 2006 Premiul „Performance” al primului Festival Internațional de Avangardă, Iași
- 2008 Premiul revistei „Convorbiri literare”, Iași, pentru inspirată simbioză între cultura română și cultura maghiară
- 2008 Premiul Președintelui Galei APLER, Câmpina
- 2009 Premiul revistei literare „Дети Ра”, Moscova, pentru poezie
- 2009 Premiul „Ady Endre” pentru traduceri, Satu Mare, Zilele Poesis
- 2010 Diplomă de excelență în cultură, Galați-Brăla-Buzău, „Serile de literatură ale revistei Antares”, ediție a XII-a.

Aron GAAL

Poet din Ungaria, care a participat la Festivalul Internațional
"Serile de literatură ale revistei Antares",
Galați-Brăila-Buzău, 2010

Când cade oblonul

În zidul închis al tăcerii
Urcând spre cer din piatră-n piatră
cuvintele-mi ca rădăcini
și depărtarea-i apropiată

Ca-nțelegerea într-o cameră strâmtă
ce poate fi un continent de Țară
unde ziua-i lampa ca planeta solară
când se lasă roletă, aicea-i noapte iar

Mi-aș spune: „Să fii lejer, să nu fii tare”
în obscurul rupt de-o îngerească
urlă rockul în casă cât un glob
Cristos din crăsmă pleacă acasă

Zeul bătrân „alea iacta est”
și pierde, cum are obiceiul -
Fața-i fața-mi, doar am visat că nu-i
Maria îmi șterge fruntea cu părul

Privește, prietena mea...!

Privește, prietenă, cuvintele s-au tocit
Piere limba, curățăm ruinele
Moștenitorii unui crez, dansurilor, legendelor...
Multe dorim încă, dar ne mulțumim cu puțin

Privește, prietenă, privește-mi fața
Câte milenii pe ea, câte feluri de urme
Și ce hartă desenează azi ridurile
Ce fel de țară, ce fel de patrie

Privește, prietenă, asta ne rămâne:
S-au întreit toate clipele
Inima e doar motor, o piesă ce poate fi înlocuită
Sufletul, întrebări sub microscop

Se dezbracă goală și se predă
Să se elibereze, dar și asta e doar o amăgire
Căci după vis e trezirea
Și orice dovadă e o ultimă greșeală

Noaptea uitării

Unde bântuie mediocritatea
unde distruge violența
se scufundă Lumea, lumea noastră
Visul nostru, Atlantida noastră
dispare în adânc
și uită, îngroapă în el
noaptea uitării
Dar poate, încă va fi
încă o dată, o nouă uvertură
silind învierea, flacăra Duhului
ce în Mai răsună
și aduce ieșirea din somn
Și atunci, în sfârșit se termină larna

1990 Budapesta

La Ipotești

Când umblam pe acolo
încă înflorea teiul
și la cimitirul din Ipotești
numai oasele au adormit în pământ străluminând
fiindcă m-am întâlnit în camere cu duhul lor
în casa lui Eminescu cu dor
Din oglindă cineva mi-a întors privirea
și n-am știut dacă era chipul unui
frate necunoscut sau chiar al meu
și pe perete poze, cuvintele nescrise
ale unui roman de familie
În jurul meu copii curioși murmurau
până când a vorbit cu mine englezește tălmaciul
eu auzeam cum murmură susură izvorul
și privind în ochii lui vedeam
cum taie aleea cu coasa
și-am văzut o turmă, sunători clopoței
căruțe mici, cum se duc acasă cu ei
ritmul melodios și dulce al limbii
române în mine mi-a amintit de o fântână
cum pe lanț găleata sună în sus și în jos
și cum susură apa... Și-a încetat frumos
s-a sfârșit expunerea. Afară soarele ardea
și glasul unei femei frumoase fără vârstă-mi grăia
încet rămas bun, buyele mi-au promis un sărut
Atunci încă înflorea teiul
și cerul era ca în copilăria mea
lângă Dunăre, apoi între munți
cerul sfânt și profan al lui Creangă,
Grigorescu, Enescu, Eminescu
atunci peste Ipoteștiul adânc al Moldovei
mi-au rămas amintiri, ca florile de tei.

Valeriu VALEGI

Trăirea rediviva

Spuneam în precedentele considerații critice că poeta **Stela Iorga** trăiește cu maximă intensitate în fiecare text al său. Nimic nu este lăsat la întâmplare iar poemele se intercondiționează firesc. Această realitate este prezentă și în fibra noii sale cărți - **Ziaristică la domiciliu** (Editura Centrului Cultural "Dunărea de Jos" Galați, 2010 - 97 pagini, preț neprecizat).

Secțiunea intitulată „Scrisori din Siberia” continuă, într-un fel, atmosfera ciclului „Solo de sax” din cartea anterioară („A doua întoarcere din Nam”).

Există aici un univers ostil, în care oamenii care folosesc „eul liric” nu au loc și în care poeta face eforturi sisifice de poziționare optimă („scriu așa cum unii decupează cupoane din ziare dezlipesc etichete / trimit capace completează cărți poștale / cu speranța că vor câștiga milionul miliardul apartamentul excursia...” - moare).

Sunt dislocate de pe soclurile prăfuite noțiuni precum: dragostea de țară, de oameni, drepturile omului.

La finalul acestui proces poeta poate afirma cu satisfacție: „aș scrie și o poezie / dar afară e numai demență și prostie” (Format A4).

Deși incursiunile dislocatoare în această lu-me derutantă poartă amprenta fragmentarului (modalitatea predilectă a autoarei), performanța poetică nu coboară.

În secțiunea intitulată „Ziaristică la domiciliu” poeta optează pentru discursul amplu, aluvionar, în care elementele concretului neprelucrat abundă; afirmația scriitorului Petre Rău este reală, în sensul că „Stela Iorga scrie așa cum simte, nu improvizează nimic”.

Din trecerea în revistă a titlurilor poemelor deducem faptul că autoarea creionează cu acribie portretul chipul țării natale (România, ați ghicit!).

Astfel aflăm că aici: „bisericile se ridică așa / după ce îți pune doctorul un diagnostic” (cum se ridică bisericile în România); „unui depresat / căruia îi venise ziua să se spânzure / i-a dat poliția amendă / că tulbură liniștea publică” (nuanțe românești); „...i-am avertizat / că dacă vin în vizită / trebuie să își țină firea / că mai avem niște / toalete de coșmar” (președintele statului).

Așteptăm, cu încredere în talentul său viguros, noi cărți sub semnătura poetei Stela Iorga.

Stihiile prozei

Beneficiara unei experiențe apreciabile în poezie, **Maria Izgherean** se încumetă cu **Femei și femei** (Editura Nadrag Lugoj, 2010 - 52 pag., preț neprecizat) să înfrunte stihiile prozei (și nu este la prima încercare!) cu credința că ceea ce nu s-a consumat din sufletul său prin ardere lirică poate fi sublimat printr-o frazare ritmată

simplă, bine condusă din centrul ființei sale.

Autoarea este atrasă de eternul feminin (se putea altfel?) într-o încercare, cu certe reușite secvențiale, de a-și apropia destinele unor femei puse la încercare de vicisitudinile vieții.

Cartea este scrisă într-un stil alert, sub pecetea oralității, și conține patru povestiri. Marina, personajul din prima povestire - „Un mit spulberat”, se reîntoarce în satul natal cu nostalgie. Momentul coincide cu înmormântarea inginerului Dorinel, un bărbat încă frumos în jurul vârstei de 50 de ani, cel care a fost prieten și iubit al Vioricăi, o fată de asemenea frumoasă și plină de viață. La puțin timp o întâlnește chiar pe Viorica de la care află întreaga poveste: „M-a iubit și l-am iubit. A făcut parte din viața mea și va avea mereu un loc al lui într-un sertar al inimii mele... tânăr, frumos, cu părul negru-albăstrui... Bărbatul visurilor mele!... A fost posesiv... A fost posesiv și eu nu puteam suporta asta... L-am iubit și, tocmai pentru că l-am iubit, nu am vrut să-mi fac și să-i fac „viața un chin”...”. Ulterior, Viorica și-a refăcut viața alături de Andrei. A fost o alegere cu mintea și nu cu inima... Pentru Marina rămâne de neînțeles povestea de iubire („Să-l iubești și să fii cerebrală în aceeași măsură, asta întrece orice închipuire, este un caz la mie...”). Această tristă poveste spulberă „mitul orbirii din dragoste”.

Tincuța, femeia din cea de a doua povestire - „Când cărțile sunt măsluite”, care, împreună cu soțul Mihai și cele trei fiice (Georgiana, Ioana și Maricica), își duce traiul liniștit într-un sat bănățean, ajunge la concluzia că singura modalitate de a-și scăpa fetele de sărăcie este să le găsească o partidă bună, adică soți buni și, mai ales, bogați. Cu prima ocazie își pune în aplicare planul. Pune ochii pe Romică, inginerul stagiar din sat, și, profitând de starea lui de ebrietate avansată, îl ajută să profite de fiica ei cea mai mică, Maricica („Tincuța reacționează ca o codoașă bătrână, deschizând drumul tânărului spre patul Maricicăi”). Rezultatul acestui viol înscenat a fost că la o lună tânăra Maricica a simțit că a rămas însărcinată cu inginerul Romică. Deși nu-l iubea cu adevărat, fiind împinsă pe la spate de insistențele mamei, a acceptat să se căsătorească cu acesta. Are loc derapajul firesc al tinerei mame. Asupra fetiței sale Lucreția și-a revărsat toată ura, „salvarea” venindu-i din consumul de alcool și din desfrâu întreținut cu o plăcere maladivă.

Decăderea continuă sub ochii înțeleghători ai soțului iubitor, și dintr-o relație ulterioară se va naște un băiat - Darius, asupra căruia își va revărsa toată dragostea de mamă, neconsolată încă.

Ca o răzbunare a sorții se produce moartea prin accident a lui Darius, chiar în ziua în care împlinea trei ani... Ce s-a ales din planurile mamei sale Tincuța? Pot fi cărțile făcute?

Celelalte femei - Lili și Sabrina din ultimele două povestiri ale cărții („Un drag special” și „De la „vorbă” la discuții”), deși mai puțin transfigurate artistic de autoare - completează un bestiar feminin ce, altfel, este prea ușor trecut cu vederea de alți scriitori.

Apreciem eforturile Mariei Izgherean de a aduce în prim plan Planeta Femeia, cu un plus de prospețime.

Cristina ȘTEFAN

Luminița Zaharia: Paradoxul lirizat

Colega mea în Cenaclul "Cartea Tinerilor Scriitori", poeta **Luminița Zaharia**, mi-a atras atenția prin stilul său de comunicare aparte, deschis, prietenos. Lipsită de orgolii, ne-a câștigat inima și încrederea în acest areal al muncii în echipă pentru calitate literară.

Întrucât activitatea cenaclului are ca segment deja delimitat, lecturarea și comentarea autorilor consacrați, am avut prilejul să-i cunosc poezia și nimic nu bucură mai mult liricul altui scriitor decât a citi versuri contemporane lui și a le înțelege cântul. Comparația liricului, a formelor de expresie, duce fără tăgadă la șlefuirea propriei creații.

Luminița Zaharia este o poetă cu state vechi în spațiul literar românesc. Are opt volume de versuri publicate, recenzate cu note critice favorabile. A debutat în anul 1991 la ziarul "Teleormanul Liber" iar volumele de versuri de până acum îi întregesc personalitatea poetică.

Volume publicate: **Albastru** (1991), **Lecții de melancolie** (1997), **Singură prin Uchronia** (1999), **Fulgerul lovește o singură dată** (2003), **Contraste** (2005), **Totul cântă-n jurul meu!** (2007), **Are mama două fete** (2008), **Băiatul cu cărțile** (2009).

Am lecturat în ordine cronologică ultimele patru volume, pentru că îi cunosc expresia actuală și am studiat devenirea ei.

Luminiței Zaharia trebuie să-i citești integrala versificată, motivat de plaja întinsă a abordărilor lirice. Fiecare poem e un reper pe magistrala poeticii și cuprinde alt unghi sau vector din acest parcurs. Opera ei este viață! Și nu una banală ci viața ca trecător singur.

De ce cuvântul **paradox** mi-a dat sensul funcției grafice pe axele lirice ale poetei? Voi structura răspunsul argumentativ.

În primele volume lecturate, **Contraste**, ed. Eminescu - 2005 și **Are mama două fete**, ed. Eminescu - 2008, am citit o poveste de viață, într-un epic lirizat, uneori înrîmat melodios și cuprinzător trăirilor unui destin, în spațialitatea și temporalitatea sa.

Elementele componente sunt simbiotice eului liric de la orașul care "nu e niciodată același" până la căpșunile cu frișcă desenate pe pereții copilăriei, și până la perceperea știrilor și a muzicii. Însă adăpostul acestor trăiri e montat pe structura rezistentă a iubirii. Luminița Zaharia își demonstrează imensa capacitate și detaliul de analizare a sentimentelor într-un mod foarte realist. Acest analitic va fi și primul meu argument al paradoxului lirizat.

1. Deschiderea, sinceritatea proclamată cu sens invocat cititorului dar descoperirea, după lecturare, că totul este ermetic cu efect oximoronic.

Sinceritate versus ermetism.

Multe poeme de iubire sunt aforistice punând ca elemente bilanțiere iubirea și negarea iubirii.

"Femeie păcătoasă / îmi spuneam / pentru păcatul de a-i declara iubirea la telefon / și de a nu-l fi atins cu adevărat / niciodată" (Telefonul).

Versuri constrânse, negând iubirea existentă într-un spațiu ludic al gândirii și soluției propuse.

"Zei sunt buni / ni se iartă toate minciunile / începând cu iubirea".

Și din nou teoria minciunii, a neîncrederii, a șovăielor, ca stigmat al unui suflet încercat de eșecuri.

"Am văzut în dreapta mea / perna goală pe care scria / singurătatea e prietena mea".

Dar nu și resemnat:

"Te-am căutat dragoste la întâmplare / cu pași mici / cu poza idolului în poșetă / cu răbdare de elastic cu înarmări / de arici / și nu te-am aflat dragoste / nu te-am aflat..." (Te-am căutat, dragoste).

2. Al doilea reper al paradoxului lirizat e argumentat cu interpretări din volumul dedicație lui Pavel Stratan "Totul cântă-n jurul meu!"-ed. Eminescu, 2007 și constă în afirmația poetei în limbaj cotidian și realist ca monolog meditativ al unui eu vrut simplificat dar, vis-a-vis de acesta, relevarea absconselor meandre ideatice rezultă din autointerpretare.

Simplitate versus rafinament.

În **Cutii goale**, pornind de la banalul ambalaj, transpunerea ideii existențiale se face lin, nici nu-ți dai seama că e aforism existențial decât la finalul metaforei.

"Atât de dragi ne sunt cutiile goale / încât, desigur, cineva, cândva / o singură cutie goală își va lăsa / și tu, fără de amintiri, în ea..."

În **"Tot ce așteptăm în viață"** de la copilărie la maturitate și apoi bătrânețe, itinerarul pornește de la versul lui **Pavel Stratan în Copacul vieții**: *"Dar timpul, el pur și simplu..."*

Stilul ludic, acest balans între sintagme filozofice și umor hâtru, fac din poezie scenarii scurte, regii atente, cu finalul, în general anecdotic sau neașteptat concludiv.

Poezia **Intraductibil** în același limbaj simbo-list vrut simplificat își deschide sensul la final:

"Numai în limba lui / poți citi un poet".

Toate poeziile emană o stare de veghe. Trec visând de la o margine la alta în spațiul liric cu ritmuri schimbate sau vers alb melodios. Te obișnuiești să înțelegi la sfârșitul poemului o idee profundă în limbaj humoresc.

Luminița Zaharia nu se citește ușor! Nimic nu e facil sub aparență facilă și tocmai abordarea simplificării voite ajută la savurarea completă a sensurilor.

(continuare în pag. 17)

Luminița Zaharia nu se citește ușor! Nimic nu e facil sub aparență facilă și tocmai abordarea simplificării voite ajută la savurarea completă a sensurilor.

Vă salut, domnule Pavel Stratan! Ați inspirat un munte de metaforă, respirând muzică!

3. Al treilea argument ține de estetica versului Luminiței Zaharia.

Paradoxul constă în demonstrația logică ireprezibilă a eului sentimental dar pune alături apostazia clară de-a nu și-o asuma.

Sentimentul și negarea lui.

Poate fi un sofism!

Dar poate fi o salvare din ruptura Yin și Yang, dintre propria istorie și voința amintirii. Ultimul volum **Băiatul cu cărțile** ed. Eminescu-2009, relevă maturitate în introspecția puterii de a iubi și-a fi iubită. Tema iubirii este detaliată, este sfârtecă și observată la microscop liric, cu o forță demnă de maturitatea gândirii îndelung exersată. Iubitul arhetipal, pogorât din sfere ancestrale, este când adulat, când chemat, când îndrăgostit. Toate ipostazele, toate alternativele și toate părăsirile poveștilor de iubire sunt strânse în buchet universal.

„Jocul răvășitor al iubirii. / luptă letală, / corp la corp, / dansul viu, / amețitoare, hora...” (Vino).

Jocul de Homo ludens îndrăgostit, capătă conotații existențiale într-un cadru mereu logic, mereu dureros dar colorat cu umor și ironie.

„(ființa i s-a spart în miliarde de te ador / te iubesc te doresc) / interzise îmi sunt toate cuvintele / altfel, vă dați seama, n-aș mai putea respira!” (Stretching).

Accentele feministe de neasumare fac parte din cel de-al doilea tas al paradoxului, cel în care revolta și antielementul fac o casă bună cu iubirea.

„întreaga tagmă feminină / eu o răzbun / cu brio / și pun însemn de foc pe fruntea / bărbaților ” adio” (O iubită avară).

Poemul **Tipic feminin - poezie de genul feminin** - este exegetic în nuanțarea elementelor de negare a iubirii.

“Tipic feminin!” / mai găsea puterea să glumească / (uite pînă și gluma) / în ultima-lui-clipă-de-genul-feminin / cel mai frumos bărbat / cel mai târziu bărbat / cel mai adevărat / bărbat / de genul(extinct azi) / masculin...”.

Acest ultim volum se lecturează cu sentimentul asimilării discursului poetic, fără văicăreli, fără pedanterii, ca pe un drum cu repere reale, cu sentimente dedicate.

Cugetările transced din dionisiac în apolinic dar imaginația și fantezia poetică fac itinerarul determinant, fără drept de negare, fără putință schimbării.

Luminița Zaharia știe ce vrea! E un Poet!

Și metafora sa o demonstrează literaturii contemporane.

„Nu pierde poetul, el e ușor de pierdut, / lipește - l de sufletul tău, strânge-l bine - / o, cât de misterios de frumos îți mai șade, / femeie de iarbă de piatră de lut / cu poetul împrăștiat peste tine...”.

La final, ca sa-l parafralez pe Octavian Paler care a scris despre paradoxul zilelor noastre, definesc paradoxul liric al poetei **Luminița Zaharia** așa: **iubirea este divină dar eu sunt aici!**

Poeta Luminița Zaharia
și ultimele sale patru cărți

Nod de foc

Lacul inimii - *
umbra tigrului negru
îi dă târcoale

Kaneko Totha

Metafora în haiku este o problemă controversată. Am scris un eseu pe această temă, "Metafora ca realitate intensiva"*, în care alegeam haiku-uri cu metaforă, scrise de poeți japonezi, începând cu Seishi Yamaguchi, cel care intră în lumea haiku-ului ca un "ciclone", și care își alege metafora ca unul din cele 5 elemente cheie ale haiku-ului**, până la Niji Fuyuno. Masaoka Shiki, novatorul haiku-ului modern, spune că "haiku-ul aparține literaturii universale, și ca orice poezie poate folosi figurile de stil".

Recomandările de a scrie haiku fără metaforă sau altă figură de stil, vin în general de la autori sau teoreticieni nejaonezi.

Haiku-ul nu este o simplă fotografie. Pragul realității este diferit pentru fiecare poet, chiar și pentru fiecare om. Rezonanța luminii poate da un număr infinit de imagini ale realității. Simplificând lucrurile, cred că metafora în haiku este un nod de foc și că merită să-l dezlegăm.

Ryu Yotsuya, poet, eseist, traducător, critic de cinema și teatru, scrie în "Istoria haiku-ului" de pe site-ul Mushimegane, că "În timp ce internaționalizarea și dezvoltarea modernității s-au accentuat, a devenit necesar să aducem întăriri în transmiterea haiku-ului, adoptând metafora sau analogia".

Haiku-ul lui Kaneko Totha, unul din vârfulurile haiku-ului japonez contemporan, este în întregime o metaforă. Realitatea generală, obiectivă, este percepută în mod particular, personal, subiectiv, de fiecare. Pentru Kaneko Totha, ea este un "tigrul negru". În realitate, tigrul este galben cu pete. În acest haiku, imaginea este focalizată pe ideea de negru. Lacul din inima poetului, apa ca simbol al vieții, este pândit de moartea-tigrul. Giuseppe Ungaretti, în cartea "Bucuria"***, are aceste două versuri: "Am fost / un lac de întuneric".

Un punct comun în biografia celor doi poeți. Amândoi au luptat pe front, Giuseppe Ungaretti în Primul Război Mondial, Kaneko Totha în cel de-al Doilea Război Mondial.

Experiența războiului, a vieții și a morții, împinge ființa umană în cele mai adânci zone ale spiritului. Și acolo, în adânc, numai cel care trăiește astfel de momente, știe cum arată o clipă de realitate.

"Un lac de întuneric" sau "un tigrul negru" sunt doar două metafore din numărul infinit de imagini prin care poate fi văzută aceeași realitate.

* Revista "Albatros", nr.8/9, 2006-2007

** Esența haiku-ului modern, ed. Mangajin, USA, 1993

*** Editura Univers, 1988. Traducere în limba Română, Alexandru Ungureanu

Clelia IFRIM

Focul din florile de prun

Traduc în limba română cartea de haiku a lui Michio Nakahara, "Mesaj de la Fluture"*. Memoria volatilă a propriilor gânduri păstrează și imaginile care nu pot fi traduse. Repet haiku-urile cu voce tare, ca într-o piesă, pentru a găsi nuanțele cele mai subtile.

Spectatorii mei sunt florile din pervazul ferestrei, linistea din casa, sunetul apei care fierbe pentru cafea.

Acum în zori, când scriu acest eseu, haiku-ul pe care l-am tradus, este acesta:

Mugurii de prun
de la casa scăpată de foc
se umflă

Inițial tradusesem verbul "to swell", a se umfla, a se intensifica, cu înțelesul verbului "to swallow", a înghiți. Îmi plăcea ideea că mugurii aceia de prun înghit focul, salvând casa. Dar verbul era totuși, a se umfla, a se mări, a se intensifica. M-am întrebat de ce se umflă mugurii aceia de prun? Timpul firesc al înmuguririi este nu numai ceea ce se vede. Dincolo de el trebuie să mai fie ceva. Vroiam să văd fondul imaginii. La urma urmei înmugurirea este un timp "cald", indiferent că ea este generată de un foc real sau metafizic, de un foc al iubirii primăvăratece sau de focul bărbăției. Și am ajuns din nou la aceeași idee. Mugurii înghițiseră focul salvând casa, și focul acela din ei, intensificându-se, cerea să fie eliberat.

Aștept să văd primele flori de prun. Știu că focul înghițit de muguri, captiv în ei, va fi eliberat în fiecare floare ce se va deschide.

* Michio Nakahara, "Mesaj de la Fluture". Traducere în limba engleză de James Kirkup și Makoto Tomaki, Editura Yo-Shorin, 2009

Clelia IFRIM

Poezia ca biografie

Departe de a fi o poezie minimală, minimalistă, un joc distractiv, sau mai nou în ultimul timp, un hobby, așa cum apare într-una din rubricile de pe site-ul Romanian kukai, haiku-ul sau poezia tanka pot constitui adevărate pagini de istorie, evenimente sau biografie.

Unul din exemplele cele mai elocvente este poezia din antologia "În inima memoriei"* de Saito Fumi, "regina poeziei tanka din Japonia", cum o numește poetul și editorul Susumu Takaguchi**. Toată poezia ei este de fapt o carte biografică.

*Fără colina
unui sân, pieptul meu e
un câmp. - Ciocârliei,
și iepure, și voi viermi,
fluturi, vizitați-mă*

Operată de două ori de cancer la sân, având grijă de mama ei oarbă și de soțul paralizat, Saito Fumi trăiește și scrie, extrăgând din faptele mărunte ale fiecărei zile nucleul diamantelor negre ale poeziei ei. Dar evenimentul cel mai tragic, care i-a marcat viața și poezia, este ziua de 26 februarie 1936, când "un grup de 10 tineri ofițeri au dat o lovitură de stat. Peste câteva zile au fost prinși și executați fără o judecată dreaptă. Tatăl ei, poet și general major în Armata Imperială a fost arestat, fiind bănuț de amestec în acest complot, și închis pentru 2 ani. Doi dintre ofițerii executați erau prietenii poetei din copilărie"***.

Peste ani, Saito Fumi este invitată de Împărat, să citească la Palatul Imperial, în cadrul ceremoniei "Citirea primelor poeme din an" - Uta Kai Hajime. Fiica exilului citind în fața Împăratului. Diamantele acelea negre luminau în inima memoriei, sau în fața Împăratului, tot ce era în jurul lor.

*Pentru cei trimiși
în exil, nu-i vreun mormânt,
nici semn de mormânt.
Doar după apus, pe câmp
se-așterne-un giulgiu galben*

Antologia "În inima memoriei" poartă amprenta evenimentului întâmplat cu peste 70 de ani în urmă. Este ca un cod întipărit în geneza poeziei. O pagină de istorie în doar 31 de silabe, câte are poezia tanka. O pagină de biografie, în doar 31 de silabe cât cântărește această poezie.

Saito Fumi scrie o poezie pură, tragică. Este o mărturie despre ființa umană. A scris despre prieteni și depre mama ei oarbă, despre viermi și despre telefonul celular, pe care nu l-a avut niciodată, și pe care nu l-a folosit niciodată, într-o Japonie ultratehnologizată. A scris despre cireșii înfloriți, noroi, lacrimi. A scris despre viața ei și a celorlalți.

*Bătrâne duse
în munții plini de rouă,
toamna, să moară -
toate-au trecut, și munții,
lăsându-mă singură*

Pentru iubitorii de poezie, și nu numai, al doilea vers se poate citi și astfel: în munții plini de moarte. Decodarea este simplă... În vechile și noile dicționare saijiki, dicționare de cuvinte sezonale, roua este un cuvânt pentru sfârșitul toamnei, un simbol al vieții care trece spre moarte.

"Toate-au trecut" spune poeta, chiar și munții. Poate înainte de moarte făcuse o călătorie, acolo, în inima pădurii din inima muntelui, unde acei tineri ofițeri fuseseră împușcați. Toate au trecut. Chiar și moartea. Ca roua. O singurătate absolută, goală, netedă, fără nici un obstacol. O singurătate pură ca un diamant negru. Singură cu ea însăși. Poeta, dar și o femeie de 93 de ani. Poezia, ca ultim gest, ca ultimă dorință de eliberare. O eliberare chiar și de zăpada acelei zile de 26 Februarie 1936, pe care o purtase cu ea toată viața. O eliberare, chiar și de poezie. Acolo în inima pădurii, sau în inima memoriei:

*Chiar cerul gol
eliberează nesfârșitele zăpezi.*

*Fumi Saito (1909-2002), În inima memoriei, Selecție și traducere: James Kirkup și Makoto Tamaki, Miwa-Shoten, Tokio, 2002

**Susumu Takiguchi, World Haiku Club Review

***Idem

(urmăre din pag. 11)

Apărută în condiții grafice deosebite, cu o prefată semnată de scriitorul Valeriu Vălegvi, "Caii de foc" este, după opinia celor prezenți la lansare, o lucrare poetică reușită, purtând marca editurii InfoRapArt, editură care deschide astfel autoarei porțile consacrării.

Poeta Tania Nicolescu dând autografe

Tania NICOLESCU

DIN ÎNSEMĂRILE UNUI CALIGRAF DE ILUZII ȘTEFAN MIHALCEA

An de an, privim cum din cerul spuzit de stele, mai cade câte una. De doua ori pe an, în august și în noiembrie, plouă cu stele. Oarecum ieșind din tiparul cunoscut, peste ținutul nord-dobrogean, a mai trecut căzând din zbor, o stea. Zborul său fulgurant a lăsat în sufletul celor care l-au cunoscut dar și a celor care i-au citit creațiile un surâs nostalgic.

S-a numit Ștefan Mihalcea, și născut la 12-02-1942 la Gura Ialomiței și-a desfășurat activitatea în perioada 1965-1973 în județul și în orașul Tulcea. Ziarist, profesor de limba și literatura română, poet, personalitate controversată, s-a stins prematur la data de 31 decembrie 1983, la doar 41 de ani, opera sa rămânând aproape necunoscută cititorilor de astăzi. Doar grija inimosului profesor Marinache Mihai, a făcut posibilă publicarea postumă a unui volum cu versurile poetului.

"Revistele literare care apar în acest moment în spațiul nord-dobrogean, trebuie să-și facă o datorie de onoare, publicând noi texte Mihalcea și studii critice care, neîndoindu-se, vor anunța și argumenta recuperarea operei unui creator autentic" - Din însemnările unui caligraf de iluzii editura Harvia 2007 – Mihai Marinache.

vedere de la balcon

va trebui să șterg tot mai des
geamul aburit dinspre lume totul
să se vadă clar firul de păianjen
dinspre biblioteca publică
și tomberonul din spate

vrăbiile ciorile porumbei
sălbatici
de sârmele de înaltă tensiune

versuri ambigui între zbor și cădere
copiii din parc jucând fotbal
cu inimile bunicilor veșnic îngăduitori

vecinii sobri pagini de gardă
ale cărților de poezii festive

miriapodul sacozelor devorând de trei ori piața pe zi
liniștea
din gradina merelor de aur
a fetei bătrâne de-acum
sub lumina de cianură
a lunii

ștefan mihalcea poet de provincie
condamnat la disprețul public general s-a înhăitat
cu vagabonzii drojdia lumii cei
ce n-au mai avut loc în orfelinatul cetății

doarme cu ei prin gări și prin parcuri
și-și spun minciuni frumoase și mai adevărate
decât viața lor
citesc în stele ghicesc în palmă
fumează țigara până
le arde buza

îmblânzesc șerpi hrănesc porumbei
cânta și beau și se roagă-n genunchi
mon dieu domini doamne
pacătoși suntem păcătoși
vom rămâne
dar îndură-te doamne

și nu ne da jos de pe glob

în metru clasic

mamă elegie de noapte
am uitat să plâng nu mi-e teamă de moarte
cum să-ți trimit ploile vinerile joile
cum să auzi clopotele duminica sâmbetele
crește fir de iarbă sfânt din pieptul
la care-am supt
și se face înșorit pământul acesta murit
cum arată mamă bună cerul tău
de sub țărână
și pe acolo-or trece oare paseri albe
călătoare cu aripi muiate-n soare
cum o fi ziua la tine
sau cum noaptea doamne sfinte
viața mea curge-napoi moartea ta
curge-nainte singur eu
înspre lumină singură tu
către noapte mamă bună firul ierbii
ne-mpreună ne desparte

precum un prinț

cum se zbate inima nevinovată
alt salaș căutând
alt trup o altă măsură
decât viața mea mamă

eu presimt cum mă rup
de la suflet la vechi
și de la vechi mă înfășor în soare
vârtej de lumină
între răsărit și apus

și-i un albastru crud de cer învins
prin care mă călătoresc precum un prinț
de abur și de vis
fără hotar fără stăpân

(continuare în pag. 21)

observații privind semnul întrebării și al mirării

ne mai vedem totuși la sfârșitul
unor versuri libere tunele traversând paralel
noaptea memoriei la ieșirea
din adânci goluri interioare eu
semn de întrebare
tu semn de mirare
dar cel mai adesea uitam
unul de altul
fiecare fiind nevoit să facă pe cont propriu
echilibristică pe sârma ghimpată a existenței

cu tălpile sângerând ne convingem că
metafora durerii nu e durere-ntreagă

bine e că ne mai vedem totuși
sau ne bănuim măcar
la sfârșitul unor versuri libere

bulevarde largi agitație mulțime
întrebări lucide și răspunsuri clare și
printre toate acestea iată-ne pe noi
eu pe un trotuar tu
pe trotuarul celălalt
căutându-ne cu disperare cel mai potrivit context
căruia să-i dăm înțeles cât mai ambiguu
și cât mai deplin

sanțiuni contravenționale

intru cu pieptul descoperit
în sulile dimineții hectarul meu de insomnie
luat în acord global atât de arid
să fi fost oare n-am produs
nici lapte nici pâine condamnați-mă
sunt parazit cosmic trăind
numai pe spinarea dinspre singurate
a planetei spuneți pute
pământul sub tine da e vulcanul
care-mi chinuie somnul și-ncerc să-l sting
cu câte-o picătură de naivitate albastră
din tocul rezervor al inimii
te amendăm
încalci regulile de conviețuire socială
tulburi odihna bunilor cetățeni
cu tropăitul absurd al cuvintelor tale
am înțeles le voi înfășura copitele
cu fâșii moi de nori neplouați
te vom închide-n
casa de nebuni
doamne
ce mâna nevăzută va fi sprijinind
noaptea
mersul somnambulilor pe streșinile lumii

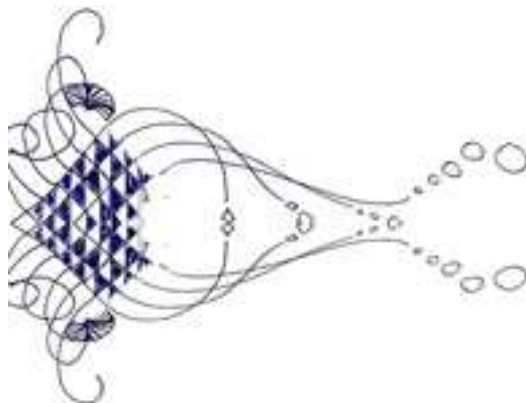
Marian PARASCHIV

Abstract imaginar

dintr-un abstract
compus imaginar
ne-am fost visat în mod bizar
și din bizar și necuprins
iar ne-am trezit cu încă-un pas
prin colbul unui larg apus
aristotelic pur și infernal dantesc
de supoziții generale
și antiteze hibernale;

și ne-am croit universal
aristocratic chiar suprareal
destinul unui gând ascuns
nostalgic gând vibrând matur
și picurând adânc și ireal
cu timpul semănând în vânt
neîmpliniri arzând pe chip
când aripi cenușiu pândind
ne-ncarcă tâmpla doar șoptind
cu un pustiu de porțelan
bătând în suflet greu răspuns
domestic încolțit de trup;

iar când reverberații celeste
vor revărsa misterul nemărginirii noastre
sub ramuri unduind cenușa cioplită-n
forma unei clipe arzând sub carnea-nfrigorată
de chipul ce o-nșuflește
vom dezgropa atunci privirea
și ruga noastră zbor de rouă
să ne înalțe-n răsăritul abstract
al lumii interplanetare.

desen de Elena-Liliana Fluture

Mitrut POPOIU

Anul Crezului Niceo-Constantinopolitan

7. "Și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit"

În Faptele Apostolilor, Sfântul Evanghelist Luca ne relatează cum anume s-a petrecut înălțarea Domnului la ceruri: *"Și privind ei, pe când El mergea la cer, iată doi bărbați au stat lângă ei, îmbrăcați în haine albe, Care au și zis: Bărbați galileieni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergând la cer"* (Fapte 1, 10-11). În acest text aflăm cum anume va avea loc venirea cea de-a doua a Domnului, adică în aceeași slavă a Omului îndumnezit și înălțat de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl.

Dacă însă prima dată Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ *"pogorându-Se"*, luând chip de rob și smerindu-Se (Filipeni 2, 7-8), a doua oară va veni cu "slavă". Dacă venirea cea dintâi a fost una în anonim, la a doua Sa venire El nu va mai fi singur și necunoscut, ci înconjurat de sfinții îngeri și cu mare strălucire dumnezeiască. Atunci toți cei morți vor învia, iar cei vii *"vor fi răpiți în cer ca să întâmpine pe Domnul în văzduh"* (1 Tesaloniceni 4, 16-17) *"și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului, cu putere și cu slavă multa"* (Matei 24, 30). La venirea Sa toate se vor înfricoșa de slava Lui: *"și am văzut un tron mare alb și pe Cel ce ședea pe el, iar dinaintea feței Lui pământul și cerul au fugit și loc nu s-a mai găsit pentru ele"* (Apoc. 20, 11).

Nu Tatăl va fi judecătorul lumii, ci Fiul: *"Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului, ca toți să cinstească pe Fiul, precum cinstesc pe Tatăl..."* (Ioan 5, 22-23). Dumnezeu voiește prin aceasta ca oamenii să fie judecați printr-un Om, Care le cunoaște slăbiciunile cu care au avut de luptat în trup, căci El însuși le-a purtat, dar și măsura în care ei puteau să le biruie, după cum El însuși le-a biruit.

Judecata din urmă sau obștească va fi universală, solemnă, publică, definitivă, supremă și înfricoșătoare. Ea va fi universală, întrucât la aceasta vor fi supuși toți oamenii din toate timpurile, de față fiind îngerii (Matei 24, 31; 25, 31), solemnă și publică, fiindcă se va face cu toată măreția și în fața lumii întregi. Ea e supremă, căci criteriul după care se face vor fi faptele de iubire față de semenul nostru: *"Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut"* (Matei 25, 32-46). Judecata de apoi este înfricoșătoare, pentru că în urma ei cei ce vor da răspuns bun vor rămâne lângă Domnul, pentru veșnica fericire, iar ceilalți vor fi trimiși departe de Sine, spre chinul cel veșnic, după dreptatea Sa.

Mântuitorul Iisus Hristos ne învață că nimeni nu știe când va fi a doua venire a Sa și judecata de apoi. *"Despre ziua aceea și despre ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl. Luați aminte, privegheați și vă rugați, că nu știți când va fi acea vreme"* (Matei 24 36-44; Marcu 13 32-33).

Venirea Domnului nu constituie însă sfârșitul lumii în sensul distrugerii ei, așa cum îndeobște cred mulți, ci mai degrabă sfârșitul timpului, când va avea loc judecata tuturor. Dumnezeu a creat lumea "bună foarte" (Facere 1,31), iar distrugerea ei ar lipsi de sens însăși creația. Sfârșitul vea-curilor înseamnă transfigurarea întregii creații. Sfântul Evanghelist Ioan vorbește despre un *"cer nou și un pământ nou"* (Apocalipsă 21,1), dar acestea nu sunt făcute din nimic, asemenea primei creații, ci reprezintă aceeași lume înnoită, după ce diavolul este învins pentru totdeauna și aruncat *"în iezorul cel de foc"* (Apoc. 20,10).

Prin cuvintele **"a Cărui împărăție nu va avea sfârșit"** înțelegem că împărăția întemeiată de Hristos pentru cei iubiți Lui nu mai este e supusă timpului, nici morții, asemenea lumii în care ne aflăm acum, ci e una a fericirii veșnice și a comuniunii depline a lui Dumnezeu cu aleșii Săi.

8. "Și într-un Duh Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin prooroci"

Duhul Sfânt, a treia Persoană a Preasfintei Treimi, este Dumnezeu adevărat și are aceleași însușiri și lucrări dumnezeiești ca și Tatăl și Fiul, fiind de o ființă și egal cu Ei. Învățătura despre Duhul Sfânt, nefiind clarificată la primul Sinod ecumenic, a fost împlinită la sinodul al doilea Ecumenic de la Constantinopol (381), în mare parte datorită contribuției teologiei dezvoltate de părinții capadocieni, în frunte cu Sfântul Vasile cel Mare.

Duhul Sfânt este numit **"Domnul de viață Făcătorul"**, arătându-se pe de o parte că este împreună cu Tatăl și cu Fiul autor al creației. "Duhul este ce dă viață", spune Mântuitorul (Ioan 6, 63). În cartea Facerii ni se spune că *"Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor"* (Facere 1, 2). El este și Cel ce umple de viață cea dumnezeiască pe cei mântuiți din stricăciune și din moarte și botezați în numele lui Iisus Hristos: *"Adevărat, adevărat zic ție: De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu"* (Ioan 3,5). Duhul Sfânt s-a coborât în ziua Cincizecimii peste lume, prin Apos-toli, dând naștere Bisericii (Fapte 2, 1-47).

Prin Duhul Sfânt ne vine Harul dumnezeiesc, o bogăție nesfârșită de lumină și putere dumnezeiască, împărtășită nouă prin Sfintele Taine, săvârșite în Biserică. Harul dumnezeiesc este unul singur, fiindcă Dumnezeu este unul singur și se dă tuturor în dar, căci Dumnezeu *"voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința Adevărului să vină"* (1 Timotei 2,4). Însă dacă harul este unul singur, modurile sale de manifestare sunt nenumărate, după modul în care fiecare dintre noi conlucrăm cu el. Astfel, proorocul Isaia amintește întâi cele șapte daruri ale Duhului Sfânt:

(continuare în pag. 23)

“duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul sfatului, duhul puterii, duhul cunoștinței, duhul temerii de Dumnezeu și duhul buneii credințe” (Isaia XI, 2). Ca roade ale Duhului Sfânt, Sfântul Apostol Pavel enumeră: “dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdare, bunătatea, face-rea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția” (Galateni 5, 22-23).

Duhul Sfânt **purcede din Tatăl**, după cum ne-a descoperit acest adevăr însuși Mântuitorul Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, zicând: “Când va veni Mângâietorul, pe Care Eu îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine” (Ioan 15, 26). Astfel învață și Sfânta Tradiție, anume că în Sfânta Treime este un singur izvor pentru Fiul și pentru Duhul Sfânt, anume Dumnezeu-Tatăl. “Duhul cel Sfânt spunem că este din Tatăl și îl numim Duh al Tatălui. Nu spunem că Duhul este din Fiul, dar îl numim Duhul Fiului” scrie Sfântul Ioan Damaschin, iar “Fiul și Sfântul Duh sunt din Tatăl, după cum raza și lumina sunt din soare”¹.

Împreună slăvirea deopotrivă a Sfântului Duh cu Tatăl și cu Fiul o rostim totdeauna atunci când spunem “Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh” în toate rugăciunile noastre, după o formulă rostită de însuși Mântuitorul Iisus Hristos, când i-a trimis pe Apostolii Săi la propovăduire (Matei 28,19)

Duhul Sfânt este Cel **care a grăit prin prooroci** și i-a insuflat pe sfinții scriitori ai Sfintei Scripturi ca cele descoperite de Dumnezeu să le scrie fără greșală. El este prezent și în predania Bisericii, veghind la păstrarea dreaptă a sfintelor învățături, sau la formularea învățăturilor de credință. De aceea, hotărârile tuturor Sinoadelor Ecumenice încep cu formularea: “*Părutu-S-a Duhului Sfânt și nouă...*”, ceea ce înseamnă acordul deplin între Adevărul dumnezeiesc și hotărârile oamenilor sfinți însuși de Duhul Sfânt.

¹ Dogmatica, ed. Scripta 1993, p 26 (cartea I, cap. 8)

9. “Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”

Sfânta Biserică este obștea celor care s-au botezat, cred și mărturisesc pe Iisus Hristos ca Fiul lui Dumnezeu și Mântuitor. Devenim membri Bisericii prin Sfântul Botez, murind și înviind în chip tainic cu Hristos (Romani 6,4). Prin Sfânta Taină a Mirungerii dobândim harul creșterii în Hristos prin Duhul Sfânt (2 Corinteni 1, 21-22), iar prin Sfânta Impărtășanie ne unim cu Hristos și devenim purtători de Hristos, mâncând trupul și sângele Său. Mântuitorul însuși spune: “Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, întru Mine rămâne și Eu întru el” (Ioan 6, 56).

Legătura Bisericii cu Mântuitorul Hristos este o legătură de nedespărțit, El fiind Capul ei iar Sfânta Biserică, trupul Său (Efeseni 5, 23). Duhul Sfânt este sufletul Bisericii, Care o sfințește prin harul și darurile Sale (1 Corinteni 12, 8-10). Mântuitorul Hristos nu și-a lăsat un înlocuitor pe pământ, însă prin harul Duhului Sfânt a așezat ierarhia bisericească și sinodul episcopilor, care hotărăște cele privitoare la bunul mers

al Sfintei Biserici. Sinoadele la care iau parte episcopi din toată lumea creștină se numesc sinoade a toată lumea sau ecumenice și ele lucrează, iau hotărâri și conduc Sfânta Biserică sub călăuzirea Sfântului Duh.

Misiunea Bisericii este aceea de a propovădui nealterat adevărul dumnezeiesc, după porunca Domnului: “Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să pazească toate câte v-am poruncit vouă, și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului” (Matei 23, 19-20). Pe lângă aceasta, ea are misiunea de a curăți și a sfinți pe credincioși prin Tainele și ierurgiile sale și de a-i conduce pe calea mântuirii spre viața veșnică. Nu numai cei vii, ci și cei care au adormit întru dreapta credință sunt membri ai Sfintei Biserici.

Sfânta Biserică are patru însușiri, după cum se arată în Crez. Astfel, ea este **una**, pentru că Unul este Capul și întemeietorul ei, Domnul nostru Iisus Hristos (Efeseni 1, 22-23); Unul este Sfântul Duh, Care o însuflețește cu harul dumnezeiesc; una este învățătura adevărată și calea cea dreaptă care duce la mântuire. Mântuitorul Iisus Hristos a întemeiat o singură Sfântă Biserică și nu vrea să fie mai multe. Împărțirea confesională de azi a Bisericii nu atinge unitatea ei, care nu ține de multitudinea de învățături omenești, ci de comuniunea ei tainică cu Hristos, Capul ei.

Biserica este **sfântă**, pentru că sfânt este întemeietorul ei, Mântuitorul Iisus Hristos, “Care a câștigat-o pe ea cu scump Sângele Său” (Fapte 20,28) și i-a dat puterea să-i sfințească pe oameni prin harul dumnezeiesc; sfânt este și cuvântul lui

Dumnezeu (Ioan 17, 17). Sfințenia Bisericii nu se pătează întru nimic prin aceea că în ea se găsesc și păcătoși, fiindcă nu membrii Bisericii sfințesc Biserica, ci Biserica îi sfințește pe membrii ei și sfințenia ei vine de la Mântuitorul Iisus Hristos, prin Sfântul Duh.

Sfânta Biserică este **sobornicească** sau **universală**, pentru că are chemarea de a se întinde peste tot și a-i cuprinde în sânul ei pe toți (Matei 28, 19; Fapte 1, 8) fără deosebire de neam, făcând din toți una. Ea rămâne în tot timpul și în tot locul aceeași, neclintită în învățarea adevărului dumnezeiesc deplin, stând pe temelia Sfintei Scripturi, a celor șapte sinoade ecumenice și a Sfintei Tradiții. Ea este “*stâlpul și temelie a adevărului*” (1 Tim. 3, 15) având astfel darul de a nu cădea în rătăcire; de aceea este nebiruită în adevărul ei dumnezeiesc și “*porțile iadului nu o vor birui*” (Matei 16, 18).

Sfânta Biserică este **apostolească**, pentru că e întemeiată pe mărturia sfinților Apostoli, “*piatra din capul unghiului fiind însuși Iisus Hristos*” (Efeseni 2, 20). Ea are învățătura Mântuitorului Iisus Hristos ajunsă la noi prin propovăduirea tuturor Sfinților Apostoli și a urmașilor lor și ține neschimbate rânduielile acestora (2 Petru 3, 2).

Tania NICOLESCU

**Călătorie spre ieri
- Valeriu Imbir -**

Născut la 29 mai 1951 la Săveni - Botoșani, a absolvit Facultatea de horticultura din Iași și a lucrat în podgoria Sarica Niculițel - Tulcea. Debutează în 1967 în "Zori noi" din Suceava, colaborează la ziare și reviste literare, este prezent în culegeri locale de poezie din Botoșani, Suceava, Iași și centrale: "Editura tineretului" și "Tineri poeți" 1969. Apare în volumele: "Călătorie spre ieri" - Editura Opinia, Iași, 1993, "Urme pe nisip", Editura Columna, Bacău, 1993, "Focul rece" - Editura Axa, Botoșani, 1996, "Jarul din palmă" - Editura Macarie - Târgoviște, 1999. Prezență discretă în peisajul nord-dobrogean, Valeriu Imbir s-a stins după o suferință de aproape un deceniu, lăsând în urma sa poeziile - piese de puzzle delicat șlefuite din îmbinarea cărora transpare imaginea sufletului celui ce-a fost capabil să pășească în vârful picioarelor în fața Creației - natura - al cărei cer albastru "cu mai multe ferestre / deschise către cineva / și către undeva / ne ostenește iarăși / ruga de azi și de mâine" și să descopere în inima sa: "rostul adevărat / al culorilor / într-un tablou / de timp nesfârșit". Cu înțelepciunea omului spiritualizat, nu se revoltă atunci când "aproape ireal / răul ne acoperă / cu ochelari negri / rotund orizontul" iar "mâine, se pare / că nu mai există / nici poimâine / zi înșorită" și când: "suntem îngropați / în noroiul disperării / se prelinge / peste tot înăcrindu-ne / fiecare gând / fiecare pas", și cu un zâmbet își amintește mereu faptul că: "mai e însă / o rază de trecând peste umăr / o singură rază / puterea s-o luăm de la capăt". Pentru că, spune poetul, transmitându-ne crezul său: "numai suflet lângă suflet / e speranța / și liniștea noastră... Dumnezeu ne-ajute / numai dacă ne iubim deplin". Pentru că puterea de a iubi, pare să spună poetul, este rostul uitat al omenirii.

Drum bun

dacă vântul ar bate,
nebun și îndărătnic,
după semnul pe care-l fac
unul sau celălalt,
bunul sau răul
din noi

dacă ne-ar acoperi
pământul
după cum și-ar dori
cei ruginiți de venin
și invidie;

tot ne-am descoperi
unul pe celălalt
grăbiți să ne spunem adio
să ne bârfim
frumos și înțelept
îmbrățișările
îți place văd,
mocirla secolului
și minciuna savantă

ei, eu am să mă opresc aici
am obosit,
vântul bate doar cum vrea Dumnezeu
drum bun.

Numărătoare

nu atunci când mama
mi-a deschis
cartea luminii
și nu atunci
când am făcut
primul pas cu stângul,
cu gândul stâng vreau să spun

nu atunci
când am îngenunchiat
prima dată
la sfârșit de zi înnorat

și nu atunci când
am putut să mă ridic,
până aici ochi nefericiți,
până aici

nu atunci când
albe s-au ales culorile
și înțelept ne-am oprit
la umbra amintirilor
și nu atunci când
reușeam să cuprind
întreagă făptura nopții
de lângă mine

m-am născut odată
cu privirile tale
cu pașii și șoaptele
odată cu
necuprinsul lor,
cu nesfârșitul lor.

Singur

singur
am hotărât să exist
singur aici

nu pentru că
dintre toți
în jurul meu
a rămas ocrotitoare
doar aripa
absentă a zăpezilor

ci pentru că
vreau să-mi număr
clipele fericite
și ceva dintre îngerii
condamnați să-și caute
semenii
singuri.

Tania NICOLESCU

LECȚIE DE IUBIRE

- Interviu cu scriitorul Carol Feldman -

Cu ceva vreme în urmă, traversând orașul, am zărit pe neașteptate pe frontispiciul unei clădiri ceva ce nu mai observasem până atunci. Cu litere mari, scria: "Tulcea, te iubesc!". Și-n vreme ce neașteptata declarație continua să-și unduiască în lumina amiezii albele litere, am simțit cu surprindere cum sunt cuprinsă de un cald sentiment de bucurie interioară, ca acela pe care-l ai atunci când după îndelungate peregrinări te întorci în locul pe care-l poți numi, fără nici o reținere, acasă. Am înțeles că sunt în asentimentul acelei declarații, albe ca un zbor de pescăruș purtând acest adevărat fir al Ariadnei pe deasupra tuturor umbrelor ce ne traversează adeseori existența, umbrind-o, precum norii umbresc în trecere seninul cerului și strălucirea eternului soare. Și această bruscă înțelegere a făcut ca, dintr-o dată, curgerea timpului să-mi pară a fi mai lină, mai blândă. Nu peste multă vreme mi-a fost dat să reîntâlnesc și să recunosc acest mesaj: «Are chichineața aia de oraș, un farmec pe care nu-l găsești oriunde»... Citeam una din cărțile lui Carol Feldman – Domnișoara. Și cu emoție am citit alta, și apoi încă una, descoperind pe portativul rândurilor, în susurul nelipsitului și neuitatului refren al apelor care îmi este și mie atât de cunoscut și care-i însoțește aproape toate scrierile - cântecul iubirii pentru oamenii și locurile care au fost leagănul în care s-a plămădit sufletul omului numit Carol Feldman.

Tania Nicolescu: **Pentru cititorii revistei Boema, cine este Carol Feldman?**

Carol Feldman: Sunt născut la Tulcea, în 1937 și am urmat liceul, care pe atunci se numea școala medie de 11 ani - actualul Colegiu Spiru Haret. Între 1954-1955 am dat admiterea la Institutul de Teatru, unde nu am reușit, așa că revenind în oraș, am început să lucrez în cercul dramatic al Casei de Cultură unde, după o jumătate de an, am primit funcția de instructor artistic și, printr-un complex de împrejurări, plecând la București cu unul din spectacolele noastre care a fost premiat la concursul regional – este vorba de piesa de teatru "Omul care a văzut moartea" de Victor Eftimiu, unde eu, având rolul vagabondului, am fost evidențiat, văzut de cineva care, întrebându-mă care-mi sunt intențiile de viitor, mi-a propus să fiu cooptat la primul și ultimul studio al Teatrului Evreiesc de Stat. Am dat admiterea la Institutul de Teatru, la secția care pregătea actori pentru teatrul idiș și după absolvirea institutului, în 1961, am intrat la Teatrul Evreiesc de Stat, unde se crease o situație neobișnuită: mulți actori părăsiseră teatrul plecând din țară, iar noi, studenții, am intrat ad-hoc să jucăm în locul lor, în paralel cu învățătura. A fost una din perioadele cele mai interesante din viața noastră. Acolo mi-am cunoscut și soția, pe când eram studenți în anul II; am învățat și am jucat împreună, și acum, după 51 de ani, ne-am sărbătorit nunta de aur, împreună cu cei doi copii și patru nepoți.

Am jucat teatru timp de patruzeci de ani, cu intermitențe, determinat de situații care m-au obligat la aceasta, pentru că, plecând din România în 1965 și ajungând în Israel, am cunoscut direct problemele de acolo, începând cu procesul de acomodare - din toate punctele de vedere - care nu este deloc ușor, am participat la trei războaie, însă fiindcă și soția mea era artistă și actorii, după cum se știe, nu au o existență prea certă, am fost nevoit să caut o bază mai sigură de existență și am lucrat și-n alte domenii. Totuși, cu timpul m-am afirmat - scuzați-mă că sună a lipsă de modestie - deși sunt un om modest. Dintotdeauna mi-a plăcut literatura, am citit, am scris, am fost din liceu membru al mitologicului cenaclu literar Panait Cerna. Eram cel mai tânăr din acel cenaclu și am avut o profesoară de limba română, excepțională, care m-a apreciat și pe care am iubit-o, am idealizat-o și mi-a rămas în amintire; când vorbesc despre ea simt nevoia să mă ridic în picioare. Am și scris despre ea o povestire intitulată "Profesoara de română".

T.N.: **Cum ați debutat în literatură și care a fost prima dumneavoastră carte?**

C.F.: Scrisul la mine a fost un lucru pe care l-am făcut la modul leneș, din când în când. Am publicat în presă, în publicații literare, totuși era o ocupație care pentru mine ca actor profesionist nu era doar la nivel de hobby. Spre sfârșitul anilor 1970-1980 s-a accentuat prezența mea în presa de limba română, presă care cu timpul s-a redus, de altfel ca și cititorii și scriitorii de limba română veniți în Israel din diaspora, care au devenit tot mai puțini. Această afecțiune pentru scris s-a deschis la mine în anii bătrâneții. Cam în urmă cu zece ani am simțit în mine că ceva mă îndeamnă să scriu. Am niște eseuri în care eroul, sub "machiaj", mă prezintă pe mine, dezvăluindu-mă. L-am numit "Copilul din mine, omul meu". El a existat și a trăit în mine în toți aniiăștia și a vrut să-i acord mai multă considerație... Mi-e greu câteodată să dau explicații lapidare la trăiri pe care încerc să le înțeleg eu însumi; nu reușesc cu ușurință, deși nu sunt un om complicat. Nu știu cum am ajuns să simt nevoia de a scrie. De ce acest *come back* la scris, la origini, la limba română? Explicația ar fi că mi-e mai ușor să revin la limba maternă. Eu am învățat să vorbesc românește de la părinții mei, am făcut școala, cultura mea, literatura mea a fost în limba română. Acest *come back* a fost pe aceste două fațete; omul s-a întors la dorința de a fi scriitor, de a scrie și s-a întors la vremurile când visa acest lucru, iar visul era în românește. Și dacă la început scrisul meu era leneș, când mi-am dat un ultimatum: «acum ori niciodată», din leneș, scrisul meu a devenit fluid. Scriu cu o foame de a scrie, scriu cu o poftă de a scrie și trebuie să spun - pentru că sunt un om credincios, nu religios - cred în Dumnezeu nostru al tuturor și-i mulțumesc, pentru că acest lucru a venit la mine așa cum trebuie să vină la orice artist, în orice domeniu; ori ești artist cu dăruire totală ori... te ocupi și de asta.

Prima mea carte am tipărit-o în 2002 și în cei opt ani care au urmat, fiindcă am vrut așa,

(continuare în pag. 26)

am devenit scriitor cu atestate și premii. Pornirea mea a fost de a-mi plăti mie o datorie, pentru satisfacția mea, să concretizez ceea ce am acumulat în mine. Nu erau acumulări sterpe, colecții pe care să le pui în dulap. Simțeam copilul din mine zbatându-se din când în când – vorbesc metaforic – și când m-a ajutat Dumnezeu și când am început să fac acest lucru, mi-am dat seama că atunci când o faci îți plătești o datorie, îți faci pe plac și faci pe plac și altora. Eu n-am ieșit la pensie ca să devin scriitor, să-mi scriu memoriile, dar am hotărât că tot timpul trebuie să-l dedic scrisului.

În anul 2007, *Domnișoara*, în 2008, *Trifoi cu patru foi*, în 2009, *Maria...* Acest *come back* m-a adus sufletește și câteodată și fizic în orașul meu, încât am devenit scriitorul tulcean Carol Feldman. Am primit această calitate, mi s-a decernat titlul de *Cetățean de onoare al orașului*, deși, așa cum am spus în mesajul adresat primarului, am scris despre ceea ce am simțit nevoia să scriu, am scris despre oraș și oamenii săi, negândindu-mă nici o clipă măcar la o răsplată. Am fost fericit; am reușit să fac oamenii din orașul meu să găsească lucruri pe care și eu le-am găsit.

T.N.: V-ati gândit să transmiteți prin scris un mesaj oamenilor?

C.F.: Mesajul este implicit în scris, din ceea ce simți și gândești. Nu am pus niciodată mesajul înaintea temei; m-am gândit la subiect și mesajul a ieșit de la sine.

T.N.: Ce calități considerați că îi sunt necesare unui scriitor?

C.F.: După părerea mea, deși nu sunt un teoretician și părerea mea este rezultatul acțiunii mele, pentru că așa fac eu și așa intenționez în continuare să fac, trebuie să existe integritate, credință, adevăr și dacă este și talent, nu strică. Elementul principal, chiar dacă vorbim de fantezie, cred că este autenticitatea. Ea, veridicitatea, este primordială dacă dorim ca lucrurile să fie credibile, să fie expresia propriilor emoții, care să fie împărtășite și de cititor. Cât privește talentul, ori îl ai ori nu-l ai.

T.N.: Definiția talentului, ar fi totuși că el este 90% transpirație și doar 10% inspirație, așadar...?

C.F.: Asta vom discuta cu altă ocazie, pentru că nu sunt total de acord cu ea.

T.N.: Care credeți că ar fi rolul scriitorului în societatea actuală?

C.F.: Același care a fost în toate societățile. Scriitorul este în primul rând un mesager al gândurilor sale dacă este cinstit - dacă facem abstracție de perioada realismului socialist - un mesager al gândurilor dacă sunt interesante și dacă au contingență cu ale altora sau dacă ele exprimă aspirații, dorințe, speranțe ca și ale altora, el devenind un tribun care îndeplinește o misiune și depinde de la om la om cum reușește să transmită și altora gândurile și emoția sa, pentru că a exclude din creație emoția este o greșală, pentru că înseamnă a văduvi literatura de elementul său special. Eu când scriu un lucru emoționant și-mi vine să plâng - și nu mi-e rușine să recunosc aceasta - știu că exprim ceva ce aduce și cititorul în aceeași situație, știu că adâncesc trăirea; trăiesc și eu

personajul, care este plămădit cu sufletul.

T.N.: Am putea compara efectul literaturii asupra sufletului uman cu acțiunea arcușului peste o vioară?

C.F.: Într-un fel, da. Doar că muzica pătrunde mai ușor în sensibilitatea oamenilor, putând fi percepută și de omul simplu, pe când literatura are un panopticum de altă natură, puțin mai elitist.

T.N.: Cum vedeți, privind din afară, societatea românească la ora actuală?

C.F.: Este o întrebare puțin dificilă.

T.N.: Ați relatat în romanele dvs. destule situații dificile prin care au trecut personajele, însă cu toate acestea reacțiile lor, atmosfera, nu erau încărcate de atâta agresivitate, de atâta ură...

C.F.: Să vă spun care este credoul meu: iubirea și respectul reciproc dintre oameni, indiferent unde trăiesc, indiferent în ce religie trăiesc, pentru că eu așa simt că trebuie să fie și mă străduiesc să exprim acest lucru, în special în cele două romane ale mele, *Domnișoara* și în special *Maria*, în care elementul de credință este mai pregnant. Eu, ca și alte milioane de oameni, cred că avem același Dumnezeu și dacă această credință ar fi la baza unei singure religii a lumii - nu știu cum, este o fantezie, o utopie, dar cred în ea - multe dintre relele lumii ar fi limitate.

Trăim alte timpuri... Chiar și în regimul marxist-leninist care a existat la noi, unde era dictată ideologia marxist-leninistă, exista la fiecare dintre noi un ideal... omul în adâncul sufletului său a crezut într-un ideal. După părerea mea și după comportarea aproape generală a oamenilor din lume, la ora actuală, datorită celebrei globalizări, pe care eu nu o prea ageez, singurul ideal - care s-a transformat din păcate în numitor comun și dorință nestăpânită a omului - a devenit banul. Această dorință a existat dintotdeauna, dar nu la aceste proporții nemaîntâlnite. Globalizarea a dat o puternică legitimitate acestui ideal; elevii din școlile elementare învață cum să câștige bani... este ceva care fără doar și poate deformează din fructul om, care a avut până acum în el, mereu acest sâmbure al idealului, care să fie detașat de curentele politice, idealul purității în care să se regăsească omul cu ceea ce este mai bun în el, pentru că Dumnezeu l-a făcut pe om să fie bun. Și - spune Carol Feldman într-una din cărțile sale citând un străvechi proverb românesc - «cine leapădă floarea, nu simte mirosul ei». În zilele acestea negre ale omenirii trebuie să căutam binele, să-l întâlnim, ca întinericul să nu stăpânească lumina.

În zilele acestea în care răul și cei care-l slujesc fac ca lupul să fie considerat un animal pașnic în comparație cu omul-fiară, iar dictonul «omul față de om este lup» ar trebui schimbat cu «omul față de om e Satan», tocmai în aceste zile trebuie căutat binele. Binele la om și oamenii buni. Oamenii buni care sunt mulți, dar care - din păcate - nu ei sunt cei ce stăpânesc lumea; ei însă sunt cei care fac să fie simțite bucuria vieții, seninul cerului, parfumul florilor, râsul copiilor, iubirea...»

(continuare în pag. 27)

Și răsfoind cu Carol Feldman printre filele amintirilor sale, nici nu am observat cât de repede a trecut timpul, "acest iscusit învățător al tuturor, atât de lung când este gol de fapte și atât de scurt când îți amintești de dânsul" (N. Iorga). Un timp, pe care Carol Feldman a învățat să-l trăiască nu doar pentru sine ci și pentru alții, pentru bucuria de a simți rodindu-i în suflet, iubirea pe care a sădit-o și în sufletele altora.

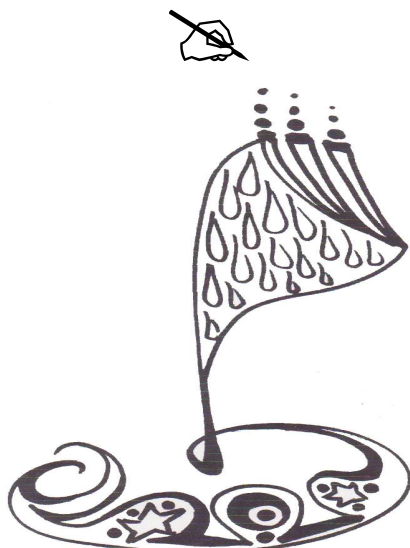
T.N.: Care sunt proiectele dvs. pentru viitor?

C.F.: Urmează să apară un volum de povestiri intitulat "Pe malul Dunării", având ca subtitlu "Povestiri despre oameni și fapte de altădată", cuprinzând în mare majoritate selecții din volumele anterioare cu caracter de povestiri tulcene dar și o povestire nouă.

Cu convingerea că și în această nouă povestire despre călătoria sa prin timp și spațiu, Carol Feldman se va apleca cu dăruire asupra acelor «mulți oameni buni din mijlocul drumului» pentru că «trebuie să-i căutam, să-i găsim și să ne legăm cu legătura omeniei; această legătură care poate face ca drumurile să fie deschise fără teamă», îi mulțumesc omului Carol Feldman pentru timpul acordat și totodată pentru lecția de iubire, oferită, cu răbdarea unui Dedal, semenilor săi.

Carol Feldman

desen de Elena-Liliana Fluture

CyberPoems

Plânset castaniu

timpul umblă cu umerii goi
strecurând pe sub streșini șoapte de femeie
rădăcini de nori își ascut mirosul
de abur din noua poveste
un nebun indecent trece pe drum
nedumerit privindu-și degetele
sufletul meu caută gălceavă
în vârful peniței adormite pe coada ultimei
litere
dar mai bine o dau într-un plânset
castaniu

Lipseau din fluturi

lipseau din fluturi în dimineața aceea
ori oameni erau mai puțini la număr
îmi venea să dezvăț teorema
de prostul obicei de a da ora exactă
penița îmi adoarme ciudat peste trei
extrași din rădăcini păreau
frumoșii zei ascunși în ipoteze

în apă creșteau linii adânci de crini
nebulun începea în fine să tacă indecent
câtând lumini și umbre private
puteam să fiu pe prispa lui atunci
puteam să fiu la timp dar
n-am sosit

Port pușcării în mine

iar m-ai lăsat singur iubita mea
sunt iarăși plin de războiul
pe care mi l-au încredințat
părinții mei
mai sunt încă omul cu turnul în jos
înfipt adânc în brazdă
aștept răbdător regăsirea
port multe pușcării neștiute în mine

Apollo

Șerban STĂNESCU

Printre oameni

De mic copil, m-am simțit ciudat printre oameni. Nu le-am înțeles niciodată zbaterile, violența, răutățile. Pe de altă parte, nici nu m-am simțit în stare să mă izolez. Le-am simțit nevoia, am simțit nevoia de a fi printre ei, alături de ei, după puterile mele.

Ce m-a împiedicat atâtea ani să aleg o altă cale?

O caracteristică pe care am observat-o deseori: atunci când cuiva îi place o floare, o rupe. Expresia eufemistică este: "am cules o floare..."

A rupe o floare este tot un act de ucidere, de cruzime. De ce? Și mie îmi plac foarte mult florile. Prefer să le admir însă acolo unde le descopăr. Care ar fi avantajul? Floarea nu moare. Nu moare "pentru că așa am vrut eu". Dacă nu o rup, va putea fi admirată pe tot parcursul vieții ei, de oricâți oameni vor simți nevoia de a primi de la acea floare darul ei unic: frumusețea, delicatețea, culoarea dar, mai ales, naturalitatea.

Am început cu florile. Am început așa, pentru că, în viziunea mea, femeile sunt ca florile: trebuie să aducă în viața noastră frumusețea și delicatețea florilor.

Paradoxal, cu femeile ne purtăm la fel ca și cu florile: le "rupem". După ce se ofilesc, le aruncăm. Uneori, cu vază cu tot... vezi divorțurile premature.

Vreau să spun că, în ciuda orgoliului de specie al oamenilor, specia umană NU este singura specie inteligentă din Galaxie și cu atât mai puțin din Univers. Sunt multe alte specii, chiar din aceeași familie din care face parte Omul ca ființă și structură energetică.

Foarte multe dintre ființele din Galaxie au chiar aspect umanoid, foarte asemănător oamenilor de pe Pământ - Gea.

Pentru mine toate țările sunt Pământul și eu iubesc Pământul și locuitorii lui. Totuși, nu pot să rezum întreg Universul la o singură planetă și la un singur biotop. E adevărat, Pământul poate fi o imagine la scară mică a întregului Univers; un arhetip, o schemă de bază.

Mi se pare straniu faptul că cei mai mulți oameni au un mod de schematizare care, în loc să elimine detaliile nesemnificative, elimină exact ceea ce ar trebui păstrat: esența. Cum altfel ar putea fi explicată lipsa de integrare a omului, în propriul său mediu de viață?

Ceea ce am remarcat sistematic este enorma energie consumată în a transforma mediul de viață, după reguli de cele mai multe ori arbitrare. Extrem de rar am putut observa o preocupare reală pentru adaptare. De ce să constrângem mediul să fie ce ne imaginăm noi că ar trebui și nu să căutăm soluții de a ne adapta? Suntem chiar atât de atoateștiutori? Istoria omenirii ne arată cu totul altceva...

Am asistat timp de decenii la violente inimaginabile, incalificabile și intolerabile, săvârșite de semenii nostri: poluare extremă. Amintesc aici doar reziduurile radioactive. Apoi războaiele, dintre care "vedete" sunt cele două mondiale. Dar nu sunt singurele. Războaiele pornite din divergențe pe teme confesionale, macină și în clipa în care scriu o mare parte din lume. Nu dau exemple. Sunt prea multe știri în

mass-media care relatează - chiar cu lux de amănunte - astfel de știri.

Prin contrast, există două ființe pe care le admir profund, tocmai pentru gradul lor excepțional de adaptare la mediu: delfinii și albinele. Anii din urmă ne-au făcut să redescoperim aceste ființe, alături de care trăim pe planetă de milenii. Nu sunt singurul care privește aceste specii cu uimire și admirație. Cu toate acestea, puțini sunt cei care învață mesajul simplu și elegant al acestora: integrare și adaptare.

Am văzut de curând un film pe care îl consider excepțional: *The Secret*. Am desoperit cu imensă bucurie strădania unui mare număr de oameni, oameni adevărați, de a arăta lumii, fiecărui om în parte și tuturor la un loc, o cale către reușită, către succes, către împlinire.

Am așteptat, cred, întreaga viață acest film. Abia după vizionarea lui am reușit să mă simt, după decenii de viețuire, **printre oameni**.

Există atât de multe în Univers pentru noi, pentru fiecare! Vreau să cred că ziua de astăzi este ceea ce am vădit eu să fie lumea în care trăiesc: un joc minunat al imaginației creatoare, la care participă fiecare în felul său propriu, cu bucurie, cu dăruire, cu încântare, cu recunoștință și cu iubire.

De-a lungul anilor am hrănit multe vise. Parte din ele sunt realitate. Altele așteaptă încă să investesc în ele energia minimă necesară pentru a face saltul către următoarea etapă pe calea realizării, materializării.

Niciodată nu m-am putut împăca cu ideea de izolare. Mi-au trebuit însă enorm de mulți ani din viață pentru a avea curajul să-mi schimb gândurile. Să aleg acele gânduri care să-mi aducă bucurie, fericirea de a trăi.

Anul trecut, am făcut un pas pe care mi l-am dorit mult timp. Am început să public pe Internet. Atunci când am luat această decizie, am fost pus în situația de a-mi înfrânge o groază enormă. Acum, după mai multe luni de la debut, îmi dau seama cât de greșit am privit lucrurile: îmi doream să fiu printre oameni, așa cum am vrut dintotdeauna, dar nu am reușit să găsesc soluția. Ea exista, în mine, în jurul meu, de ani și ani de zile. Aștepta doar momentul potrivit.

Stau și mă întreb acum, când totul e un fapt împlinit, de ce oare nu dăm curs acelor nevoi interioare care ne aduc cu adevărat ceea ce simțim că vrem?

Refuz să cred că avem nevoie de foame, războaie, poluare, scandaluri. N-am văzut pe nimeni răzând în plin război, și chiar dacă ar fi un astfel de caz, ar fi excepția care confirmă regula. Am scris despre copilul din noi, despre arta de a visa și despre alte lucruri a căror nevoie o simțim cu toții, dar cumva nu-l acordăm importanța necesară și, în loc să devină realitatea pe care ne-o dorim atât de mult, rămân la stadiu de vise. Frânturi ale unei posibile realități, care plutesc ca o ceață în universurile noastre interioare, negăsindu-ne

(continuare în pag. 29)

dispuși să-i acordăm acea fărâmbă de energie, venită din gândul nostru îndreptat zilnic către împlinire, fie și pentru câteva secunde. Am revenit printre oameni, cu toate ale mele: experiențe, ezitări, succese, lucruri mai mult sau mai puțin banale, idei, fapte, culori, cuvinte.

De ce m-am ascuns de voi? De ce ne ascundem unii de alții, în ciuda nevoii imense pe care o resimțim de a fi împreună? Mulți dintre noi își arată rănilor, strigându-și durerea cu disperare. Câți dintre noi însă au curajul de a visa frumos și de a da viață acestor vise frumoase prin scrisul lor?

Cred că lucrul de care m-am temut cel mai mult înainte de a veni printre voi cu scrisul meu nu a fost ideea eșecului, ci intuiția durerii pe care aveam să o descopăr în jurul meu și căreia nu fusesem pregătit să îi fac față. Marii medici ai omenirii însă, spun că cel mai eficient medicament în procesul vindecării este să accepți starea ta curentă, apoi să începi să-ți reconstruiești sănătatea, pornind de la felul în care gândești despre tine și despre cei din jurul tău.

Am scris cândva despre libertatea de a alege. Avem această libertate. Cei mai mulți însă, ne amăgim că alegem, adoptând în realitate ideile altora despre lume. Capacitatea de a visa. Am descoperit cu mirare că mulți dintre noi am uitat să visăm. Mulți cădem pradă unor coșmaruri epuizante, pe care le alimentăm clipă de clipă: ziua, noaptea, la servicii, acasă, în parc, pe stradă, în concedii la munte sau la mare...

Am revenit printre oameni. Mi-am propus să fac pentru mine și pentru oricine s-a săturat să hrănească astfel de coșmaruri, altfel de pași. Nu dețin și nimeni nu cred că deține Adevărul Absolut. Putem însă să ne împărtășim visele frumoase. Să scriem, să vorbim despre ele. Să fim atât de preocupați de ele, încât tot orizontul nostru să fie inundat de aceste preocupări.

Atunci când în fața ochilor tăi se află Soarele care răsare din Mare, nimic din ceea ce este întunecat nu se mai vede. Pentru cine nu a văzut niciodată răsăritul Soarelui de pe mare, ceea ce spun eu, nu are o semnificație prea profundă. Pentru cine a găsit în el puterea de a se trezi la ora 2 pentru a pleca pe mare, ceea ce spun eu aici, înseamnă cu adevărat ceva.

Aceasta este imaginea pe care vreau s-o păstrez în suflet și-n minte: răsăritul de Soare pe Mare. Nu știu câți sunt de acord cu mine, nu știu câți vor zâmbi sarcastic citind aceste rânduri. Pentru mine e destul să știu că există câțiva ce își doresc o lume a luminii, a culorilor, a zâmbetului omniprezent.

Căutați și voi această bucurie de a culege ceea ce vă umple ființa de bucurie, de a trăi visul care vă împlinește! Nu vă irosiți energia în conflicte interioare sau exterioare și nu filosofați pe tema întunericului. Cine se gândește, cine vorbește prea mult despre întuneric, uită să alerge să prindă răsăritul. Această energie a începutului, care ne forțează să pășim în lumină, să ne bucurăm de noi înșine și de fiecare realizare.

OLIMPIU VLADIMIROV

Ziua

Nu pot să uit
ceasurile sărăciei
sau clipele de dragoste;

Am uitat însă, întotdeauna
ziua.

Doar pământul

Doar pământul îmi leagănă
viața
și
mormintele celor dragi.

Doar privirile mele
leagănă pământul...

Mângâiere

În aerul înfioat
blana pisicii se electrizează
sub mângâierile mâinii;
fericire domestică, fericire...

Taina

În deșertul de piatră,
zeitățile măcinate
între singurătate și spaime,
bântuie timpul;

Sfidând liniștea dureroasă,
trecerea șarpelui
ridică un val de nisip
în eternitate.

Uimire

Mă părăsesc prietenii.
pe socluri
rămân doar locuri libere.
se pierd
nu jurăminte care ard în focuri
ci doar speranțele într-un deșert.

Tănase CARAȘCA

Cine?

Eu te-am găsit, sau tu pe mine
Căutători printre ruine
Și prin pădurile virgine,
Tu m-ai găsit, sau eu pe tine?

Tu ai făcut, sau eu din tine
Lumina zilelor senine,
Balsamul nopților divine
Eu am făcut, sau tu din mine?

Tu m-ai chemat, sau eu la tine
Am lunecat pe valuri line
Spre plaja cu nisipuri fine
Eu am venit, sau tu la mine?

Tu ai întins, sau eu spre tine
O palmă plină cu suspine
Ca mângâieri să le aline
Eu am întins, sau tu spre mine?

Tu m-ai scăpat, sau eu pe tine
De iluzorii gânduri pline
Înșelătoare omonime,
Eu te-am scăpat, sau tu pe mine?

Tu m-ai atins, sau eu pe tine
Cu mâini timide să decline
Cuvântul "a iubi" în fine,
Noi amândoi, tu și cu mine.

Farul

O, muză, de la malul mării
Ce stai ascunsă după val,
M-arunci în pragul disperării
Tot așteptând să vii la mal.

Tresari în unduirea lină
Și în talazul răvășit
Când tulburată, când senină
În diafanul răsărit.

În cerul roșu ce apare
Pe orizontul purpuriu,
Te profilezi provocatoare
În răsăritul prea târziu.

Nu pot să zbor acum spre soare
Și nici văpaia s-o sting
Doar brațul ridicat spre zare,
Cu el aș vrea să te ating.

Și să culeg un strop de apă
De pe șuvița inelată
Să-mi ud cu ea buza ce-mi crapă,
Să simt dulceața ei sărată.

În căutarea-mi disperată
S-alunec de pe-al mării mal
În apa ei învolburată
Și-n larg să fiu purtat de val.

Ajuns la muza-mi prea aleasă
Pe-altarul unicului crez,
În încleșterea dureroasă
Prelung să te îmbrățișez.

Și-așa, în infinitul vast
Hălăduind mereu hai-hui,
Să ne trezim într-un contrast,
Un biet poet, cu muza lui.

Dacă

Mă-ntorc spre tine
Și te văd:
Albă - ca zăpada proaspătă,
Frumoasă - ca zăpada proaspătă,
Curată - ca zăpada proaspătă.
De ce aluneci?
Dacă zăpada proaspătă ar fi caldă
Te-ai putea opri?

De dragoste

Iubire e cuvântul ce-l aud
În orice clipă-a existenței mele
Și bucurie-i multă-n toate cele
Iar frumusețea nu stă doar în nud.

Atinge-mă să tremur și să cânt,
Privește-mă, să vezi cum te privesc,
Cu ochii mei, în ochii-ți să citesc
Ce nu se poate spune prin cuvânt.

Singurătate

Cu-cu, cu-cu,
din când în când
cântecul
ce prevestește furtuna
străbate singurătatea:
Fulgerul!

Nicolae RĂDULESCU

Mitropolia de la Vicina

La 12 mai anul acesta s-au împlinit 650 de ani de când Patriarhia de la Constantinople care era păstorită atunci de Patriarhul Kalist I, în cadrul unui sinod convocat la cererile repetate ale Voievodului Nicolae Alexandru Basarab, a emis un document prin care hotărâ mutarea („metaheris ton tronon”) Mitropolitului lachint de la Vicina la Curtea de Argeș. Se pretindea că de atunci înainte ierarhii bisericii din Țara Românească să fie numiți și să se subordoneze Patriarhiei Ecumenice. Cu ocazia acestei sărbătoriri, încercăm să redăm pe scurt istoria Mitropoliei de Vicina.

După anul 1204, când orașul Constantinople a fost cucerit de cruciați (Cruciada a IV-a), provincia de la Dunărea de jos - Thema Paristran, nu va face parte din noua structură statală creată de apuseni, adică Imperiul Latin de Răsărit.

Autoritatea politică bizantină și clerul ortodox s-au retras peste Bosfor în Anatolia, unde au întemeiat Imperiul Greco-Bizantin de Niceea, care și-a menținut existența până la anul 1261 când împăratul Mihail VIII Paleologos a eliberat Constantinople și a refăcut parțial împărăția.

Cucerirea „Orașului Regină” și orgiile declanșate de cruciați la 13 aprilie 1204 (Vinerea Neagră), au provocat un adevărat exod în urma căruia o masă mare a populației creștine a fost nevoită să-și găsească refugiu în alte zări ale imperiului. Și, o bună parte a urgisiților creștini-precizează documentele, s-au așezat la Vicina, care era locuită mai ales de vlahi. Vicina se afla așezată geografic în arealul străvechiului Noviodunum și devenise un centru important și vestit.

Ne referim la faptul că în acest oraș ființase o episcopie încă din vremea împăratului Zenon (476-491), instituție religioasă care ajunsese la mare autoritate în vremea împăratului Justinian (527-565) și care fusese reactivată în timpul împăraților Ioan I Tzimiskes (969-976), Vasile II Macedoneanul (976-1025) și Alexios I Comneanul (1081-1118). Fiica lui Alexios I, scriitoarea bizantină Ana Comnena, în opera sa „Alexiada” ne dă primele știri despre voievodul Saccea și despre centrul religios Bitzina.

În situația creată după anul de tristă evocare 1204, instituțiile eclesiaste ortodoxe și eparhiile lor din Thema Paristran vor recunoaște autoritatea Patriarhiei Ecumenice strămutată și activată la Niceea. Această situație va dăinui, așa cum am mai precizat, până la anul 1261, când se va reveni la „Orașul de Aur”.

De reținut că în perioada 1204-1261, în vremea Imperiului de Niceea, autoritățile episcopale de la Vicina au exercitat și funcția de organism administrativ și politic. După 1261 autoritatea episcopală a fost dublată de un guvernator care îl reprezenta pe împăratul reșezat la Constantinople. Situația de criză care a urmat după anul 1204 a fost profund amplificată, pentru o bună bucată de timp și de marea invazie a tătarilor care s-a declanșat în anul 1241. De aceea, fie de la Niceea, fie de la Constantinople, se va insista permanent pentru consolidarea autorității și influenței în zona Dunării de Jos. a institutiilor eclesiastice ortodoxe care aveau

misiunea să asigure asistență religioasă și peste fluviu, unde se aflau comunități cosângene și coreligionare foarte numeroase.

Documentele aflate la Patriarhia Ecumenică atestă adevărul că scaunul episcopal de la Vicina era activ încă înainte de anul 1249, adevăr susținut și de alte dovezi reprezentate prin tezaure numismatice descoperite la Isaccea, emise în vremea împăraților Ioan III Vatatzes (1222-1254) și Mihail VIII Paleologos (1258-1282). Se adaugă numeroase simboluri creștine descoperite în cimitirul care datează din secolele XI-XII, printre care cruciulițe și patru monede egalpioane frumos modelate și încrustate.

În noile împrejurări create, în preajma anului 1270, când domnea împăratul Mihail VIII Paleologos, Episcopia de Vicina a fost ridicată la rangul de mitropolie. Era consecința unor vremuri liniștite pentru că Bizanțul intrase într-un echilibru de pace atât cu Hoarda de Aur care-și exercita într-un fel influența asupra Dunării de Jos, dar și cu companiile comerciale genoveze cu care se conlucra în baza tratatului încheiat la 13 Martie 1261 la Himphaian. Există unele opinii în favoarea ideii că Episcopia de Vicina a fost ridicată la rang de mitropolie încă la sfârșitul perioadei niceene, adică înainte de anul 1261, dar această controversă rămâne să fie elucidată de viitoarea cercetare științifică.

Zona geografică a Dunării de Jos, care juridic făcea parte din Imperiul Bizantin, se afla în punctul de confluență al marilor drumuri comerciale care reuneau „constelația coloniilor genoveze” de pe malurile Mării Negre, cu marele emporium al Hansei de Liov și cu marele drum comercial al Hoardei de Aur, care mergea către Extremul Orient.

A fost cauza principală pentru care, la sfârșitul secolului al XIII-lea, Vicina devenise portul unde genovezii au realizat cele mai mari profituri, depășind net toate coloniile de la Marea Neagră. Acest element important a făcut ca orașul comercial și centrul religios de la Vicina să cunoască o perioadă maximă de înflorire economică și liniște religioasă - perioadă cuprinsă între anii 1261-1324. Probabil, pe fundalul acestei stări pozitive, pe la anul 1270 Vicina a fost ridicată la rangul de mitropolie.

Susținem afirmația și cu argumentul că în arhiva Patriarhiei Ecumenice se păstrează documente care atestă pentru Vicina existența unor erarhi cu rang de mitropolit. Primul dintre aceștia a fost Theodor, atestat prin două acte emise la anul 1285 și apoi la 1292. Al doilea mitropolit atestat, Luca, este susținut prin două documente datate cu anii 1301 și 1305.

Facem precizarea că la sinodul care a avut loc la Constantinople în anul 1305, s-a amintit pentru prima dată despre autoritatea pe care o exercita Mitropolia de Vicina asupra comunităților creștine de peste Dunăre.

Este bine să punem ridicarea Vicinei la rang de mitropolie și pe seama faptului că întărirea

(continuare în pag. 32)

Este bine să punem ridicarea Vicinei la rang de mitropolie și pe seama faptului că întărirea „coloniei genoveze” din localitate s-a concretizat și prin crearea unor structuri religioase proprii cultului catolic. Acestea manifestau interes și preocupare pentru convertirea unei părți a comunității tătare, acțiune prin care, evident, a intrat în concurență cu biserica ortodoxă.

Așa a apărut, pe la 1285, Ordinul Franciscan. Pe atunci, Vicina avea în slujba sa o gardă militară formată din 1000 de luptători tătari conduși de „miliarisul” Argun, care, împreună au fost convertiți la catolicism. Era vremea când Hoarda de Aur trecea prin dramatice convulsii interne. Ne referim la faptul că pe la anul 1275 emirul Nogai a creat o structură statală proprie care se întindea din Krimeea până la Dunărea de Jos și care, având la bază bunele raporturi cu Bizanțul și cu coloniile genoveze avea să se detașeze de statul tătar de pe Volga. Nogai își ia titlul de han, adevăr dovedit și prin legenda marcată pe monedele (dirhemi de argint) descoperite în număr mare la Isaccea unde se afla monetăria Hoardei (de apus) condusă de Nogai. Urmare a aceste întâmplări, Nogai intră în conflict cu puterea centrală și într-o confruntare războinică consumată în anul 1300, a fost ucis de hanul Taqtai.

Raporturile bune ale tătarilor cu Vicina sunt confirmate și de evenimentele care au avut loc în anul 1301 sau 1302 și povestite de Pachzmeres-diaconul Catedralei Sfânta Sofia. Acesta explică într-un document faptul că i-a cerut mitropolitului de Vicina să intervină pe lângă împăratul Andronic II Paleologos (1282-1328) pentru a angaja ca mercenari un număr de 16000 luptători care până atunci se aflaseră în slujba hanului Nogai. Acest detaliu demonstrează influența pe care o avea mitropolitul de Vicina în fața autorităților de la Constantinopole.

În noile condiții, în intervalul de timp 1305-1324 Vicina-Isaccea cunoaște cea mai avansată perioadă de înflorire și mai ales de influență care se exprimă printr-o autoritate deplină asupra unei arii geografice întinse la nord și la sud de Dunăre unde locuiau creștini ortodoxi.

Dar perioada de liniște și prosperitate de la Dunărea de Jos a fost perturbată după anul 1330 când tătarii au adoptat fanatismul religios ca formă de luptă și de consolidare a islamului. Se declanșează astfel actul de masacrare a creștinilor pe întreg teritoriul Hoardei de Aur. Noua politică a tătarilor va slăbi autoritatea mitropolitului de Vicina care, încă de pe la 1330, se va afla într-o atitudine de nesiguranță, iar după 1337 când tătarii cuceresc Isaccea, înaltul ierarh va deveni itinerant. Această realitate este dovedită documentar prin actele păstrate în arhivele din Constantinopole. Astfel, dintr-o scrisoare a mitropolitului de Vicina, Macarie, reiese că el părăsește localitatea și se refugiază în capitala imperiului. Aici va fi întâlnit ca participant la sinodul din mai 1341 și la cel din mai 1343 care au fost prezidate de patriarhul ecumenic Ioan Kalekas.

Documentar se dau și întâmplări din activitatea mitropolitului Kiril care în anul 1343 participă la sinodul prezidat de patriarhul Isidor. Facem observația că la acel sinod Kiril este menționat, nu se știe dacă la categoria episcopi.

O altă știre importantă care reiese atât din documentele de arhivă cât și în documentele de arhivă păstrate la Constantinopole cât și în arhivele Bisericii Ortodoxe Române, este aceea că Mitropolia de Vicina - în perioada de la sfârșitul secolului XIII și în prima jumătate a secolului XIV a avut ca sarcină precisă să sprijine organizarea bisericii din țările române. Această misiune era transmisă în condițiile în care țările balcanice și deci și bisericile lor, erau rebele față de Constantinopole.

În condițiile deosebit de grele, ultimul mitropolit al Vicinei - Ioachin Kritopoulos încă înaintea anului 1359 își va exercita funcția, de la Curte de Argeș unde se află la chemarea voievodului Nicolae Alexandru Basarab (1352-1364). Așezarea sa vremelnică la Argeș s-a făcut cu aprobarea directă a împăratului Ioan V Paleologos (1341-1391) și a patriarhului Kalist I (1350-1353; 1355-1363).

În aceste împrejurări voievodul Nicolae Alexandru, în mai multe rânduri a adresat împăratului și patriarhului de la Constantinopole scrisori pentru a obține detașarea definitivă a mitropolitului lachint de la Vicina la Argeș. Formularea exactă a scrisorii prin care Nicolae Alexandru se adresa celor doi înalți demnitari, trebuie înțeleasă în sensul că voievodul cerea aprobare pentru mutarea instituției mitropoliei de la „**Gurile Dunării**”, fapt care susține adevărul că, încă în acea vreme Delta își desfășura brațele mai spre apus, în amonte de actualul „ceatal” - furcă. **Această precizare sprijină ipoteza că Vicina se afla așezată în arealul geografic al străvechiului Noviodunum.**

Se poate interpreta și că voievodul muntean a cerut Patriarhiei să decidă mutarea mitropoliei ca instituție de la Vicina la Argeș și deci, permanentizarea lui lachint ca înalt ierarh. Fiindcă așa cum am mai arătat, el se afla deja așezat în capitala Țării Românești.

De la Constantinopole, voievodul primește din partea împăratului și a patriarhului ecumenic, două scrisori prin care-i cer, cităm: „**mitropolitul trebuie să rămână lângă sine** (deci - lângă voievod), **unde este** (atenție, deci se afla deja la Argeș), **deoarece dorește** (el, patriarhul) **să-l aibă lângă sine**” (adică patriarhul să-l știe lângă voievod, la Argeș. S-a păstrat și „Hotărârea” sinodului din 12 mai 1359 privind viitoarea Mitropolie a Ungrovlahiei, adică dinspre Ungaria. Pe de altă parte, termenul trebuie înțeles și în sensul că este vorba despre Vlahia Mică, dinspre Ungaria. Bizantinii erau familiarizați cu toponimul „Vlahia Mare” aflată în sudul Munților Balcani. În documentul de la 12 mai 1359 se spune că domnitorul Nicolae Alexandru „**a cerut nu numai o dată ci, de mai multe ori prin scrisorile sale**” ca Biserica din Țara Românească să fie luată sub oblăduirea Patriarhiei din Constantinopole, de unde să i se trimită un mitropolit care să fie parte din sinodul patriarhal. În „Hotărârea” Sfântului Sinod se spune că numirea mitropolitului lachint se va face prin „**metaheris fon tronon**”, adică, prin mutarea scaunului mitropolitan de la Vicina la Argeș. Și se condiționează ca pe viitor, ierarhii din Țara

(continuare în pag. 61)

Lucian-Ștefan MUREȘANU

„Amintește-ți că vei muri”

Am alergat o viață după toate neîmplinirile și răutățile celor care, parcă scriși, au fost a-mi urmări pașii. Îmi simțeam în spatele meu și respirația lor îmi intoxica aerul pe care nevoit îl inspiram. Eram emfatici unul față de celălalt și asta o știam; este o impresie că avem prieteni, de fapt fiecare se zbate ca oricare necuvântătoare pentru a exista și a-și atinge țelul. Este singurul lucru conștient al existenței noastre. Un suflet înrobit, pătat, supus excentrismului nostru. Ne place să ne credem superiori și să ne evaluăm prin nimicnicia noastră excrementele gândirii în fața altor progenituri umane, ridicându-ne deasupra limitei bunului simț. În fapt, suntem niște ceva-uri ne semnificative în fața Universului. Spunând cantitate, mă refer la toată încărcătura materiei cenușii pe care, într-un timp al existenței noastre, am acumulat-o pentru a ne infatua, folosind-o pentru mărire, pentru onoruri, pentru o diplomă care să ne aureolizeze. Cine nu are diplomă, în conceptul tuturor, poate fi considerat un nimic, chiar dacă, în situații diferite ne depășesc cu mult, primordial fiind bunul simț.

Să nu ne ascundem după palmele pe care le vrem să ne ferească adevărata față. Printre degete ne trădează lumina ochilor, care scânteiază în fața altora, la fel de ascunși ca și noi, străfundurile. Și pentru a fi mai concret în ceea ce am spus mai sus, să trecem la a ne prezenta în diferite ipostaze ale vieții, pe care cu siguranță le-ați trăit și urmărit așa cum și eu, la rândul meu, le-am avut drept experiențe.

Urcam treptele intrării unei instituții de stat. În fața mea un semen robust, într-un costum de vară, dintr-o stofă de bună calitate, cu o pălărie cu boruri largi, trecut de șaizeci de ani, se înălța semeț pe fiecare treaptă pe care o urca. Era un semn al ignoranței. Îl priveam pentru că altceva mai bun, în momentele acelea, nu aveam de făcut. La un moment dat am zâmbit când omul a intrat pe ușa clădirii și doi dintre cei care păzeau s-au aplecat în fața lui salutându-l slugarnic. Mi-a venit și mie rândul să intru iar cei doi nici nu m-au băgat în seamă. Am aflat de altfel, ajungând să îl cunosc până în cele din urmă pe insul robust, că era șeful unui departament important al instituției. Departamentul la care fusesem trimis să rezolv una dintre cererile pe care Universitatea la care eram consilier, la vremea aceea, mi-o dăduse ca sarcină.

După trei sferturi de oră de așteptări, la ușa cabinetului acestui șef, timp în care secretara foise, intrând și ieșind însoțită mereu de alți noi veniți, ce nu așteptau ca ceilalți, plictisiți și obosiți, cu tot felul de hârtii și probleme ale instituției!!!, am fost primit de domnul în funcție.

M-am prezentat înmânându-i dosarul și scrisorile Senatului universității. A răsfoit două dintre revistele suport de curs universitar, a citit sau mai bine spus a trecut cu privirea peste materialele pe care i le adusesem spre documentare, le-a închis și mi-a spus

rece: *Nu știu, voi încerca să văd ce pot face pentru dumneavoastră. Vă anunțăm.* Am rămas uimit. Un timp pe care l-am pierdut așteptând să-mi răspundă sec, dezinteresat de ceea ce doream să informez instituția respectivă, în ciuda faptului că un set de documente îi fuseseră trimise spre studiu cu o lună înainte. Ridicându-se de pe scaun am înțeles că audiența luase sfârșit. L-am salutat, părăsind sala.

A doua zi, am apelat la alte foruri, pentru că nu am stat așteptând la un semen dezinteresat de cultura română, el fiind om de cultură! și, în sfârșit, problema universității noastre a fost rezolvată.

Anii au trecut. Ironia sorții. După aproape șapte ani urcam aceleași trepte, ale aceleiași instituții. Doamne, era cald, într-o frumoasă zi de sfârșit de iunie. Cineva în spatele meu m-a strigat, m-am întors și am întrezărit, printre cei care urcau treptele, un trup robust, obosit. Așteptând pe cea care mă strigase, am urmărit pe cel ce cu șapte ani în urmă suia zvelt, treptele acestei instituții. De data acesta cei doi agenți de la intrare nu l-au mai băgat în seamă și nu s-au mai rupt de șale ca cei de acum șapte ani în urmă, erau alții și mult mai tineri. Nici măcar nu îl priviră fiind ocupați cu un tabel pe care urmau să-l semneze.

Am salutat pe cea care mă strigase, am schimbat două vorbe și ne-am luat la revedere. Grăbit, am urcat treptele urmărindu-l pe cel care cu ani în urmă era „cineva” în această instituție și care acum devenise un oarecare, ca toți ceilalți solicitanți. A urcat la etajul unde cândva își avusese biroul, cu secretare și subalterni care roiau în jurul lui și care acum treceau, poate, pe lângă el, făcându-se că nu-l cunosc, că anii au trecut și multe s-au schimbat. S-a așezat pe canapeaua din holul de așteptare unde se mai aflau încă trei persoane. Într-un timp scurt au mai apărut două, unul tânăr ce nu avea mai mult de treizeci de ani iar celălalt apropiindu-se de cincizeci de ani. Costumele pe care le purtau le evaluau funcțiile cu care sfidau pe toți cei ce îndrăzneau a se ridica să le stea în cale. Se apropiară de birou și, când au intrat, sfidând persoana semenului robust, care nădăjduia tăcut, bineînțeles că primirea le-a fost pe măsura așteptărilor.

Timpul se scurgea greu. Groaznica așteptare în zadar. Unul dintre cei care se afla pe canapea zise într-un târziu: *Au funcții să rezolve problemele instituțiilor care au nevoie de mângălitura lor, nu de pierdere de timp.*

Semenul oftă coborându-și privirea. Oare conștientiza că și el procedase cândva la fel, ignorându-i pe cei care smeriți, îngenuncheați, veneau la el să îi cerșească o audiență și o semnătură, care pe atunci valora foarte mult? Timpul, ce îți rezervă timpul? Suntem frunze în vânt, figuri trufașe. Ne distrugem unul pe celălalt neavând remușcări. Ne batjocorim și ne umplem cu noroi nepăsându-ne de suferințele aproapelui

(continuare în pag. 34)

nostru și, după toate acestea ne ascundem ca niște năpârci, atunci când nu mai avem putere dându-ne victime ale unui sistem pe care cu toții îl slujim, acela de ignorare și înfumurare peste măsură.

Să nu uităm că murim duhnind a putreziciune. Toți avem același sfârșit.

După aproape o oră de foiri și intrări la domnul șef de departament, tânăra secretară se arată zâmbitoare adresându-se celor care nervoși așteptau audiențele: *Domnul secretar părăsește instituția și se întoarce peste o oră.*

Cei prezenți rămaseră muți uitându-se unul la celălalt. Semenul s-a ridicat pornind spre treptele care duceau spre ieșirea din instituție. Cobora agale. Două femei, care discutau aprins, cu câte două bibliorafturi în brațe, trecuseră grăbite pe lângă bătrân. Acesta le observă și parcă vruse să le spună ceva. Se opri însă cele două femei nici nu-l băgară în seamă, discuția lor era mult mai importantă decât depănarea amintirilor bătrânului pensionar. La vreo câțiva pași, după ce semenul dăduse colțul treptelor, una se opri din discuție spunând: *Știi cine era? M-am făcut că nici nu-l văd. Un nemernic. N-a mai murit...* Celălaltă zâmbi amarnic, completând: *Tu, dar eu că i-am fost în directă subordonare. Pentru fiecare există un sfârșit. Nimeni nu stă până la moarte în vârful piramidei.*

Abia atunci am înțeles că evaluatorii noștri sunt toți cei cu care zi de zi intrăm în contact. Ne privim, vorbim unul cu celălalt, de multe ori dăm impresia că suntem de acord cu ceea ce face cel cu care conviețuim: familie, colegi de școală, de serviciu, colaboratori ocazionali. Cât de falși suntem.

Într-un tren Rapid ascultam istorisirea a două doamne, trecute cu mult peste patruzeci de ani. Înconjurat de patru femei și un bătrânel nostim, pus pe glume, răsfoiam o revistă. Însă, când povestea de viață a aceleia, care stătea în dreptul ferestrei în direcția opusă mersului trenului, începuse să atragă atenția, liniștea se așternu peste întreg compartimentul. Își depăna cazul cu voce tare întoarsă spre cea care o asculta și care se părea a-i fi o cunoștință veche, întâlnită după un lung șir de ani de absenteism. Îl relatez ca pe un episod de viață ieșit cu totul din comun și la care te-ai fi așteptat să fie subiectul unui roman bestseller.

Suntem oameni și avem atâtea de ascuns unul față de celălalt, atâtea de reproșat *eului* nostru pentru tot ceea ce facem de multe ori fără a cugeta. Ce energii răutăcioase ne împing să încălcăm legitatea binelui în favoarea răului. A fost un timp în urmă în care m-am întrebat îndelung de ce există ură?... Și mi-am răspuns după grele experiențe ale vieții, pentru a se face echilibru între bine și rău. Nimic nu există fără echilibru, totul este drămuț pentru fiecare dintre noi. Gândurile sunt energii care transformă în materie bucuriile, pedepsele. Le primim după fapte. Ura întunecă, bunătatea luminează. Câtă strâmbăciune și urățenie atâtea frumusețe și bunătate. Echilibrul acesta îl avem de la începuturi, Abel și Cain. Ura doboară, bunătatea ridică.

*Am trăit împreună cu el douăzeci și unu de ani. L-am lăsat să se apropie de mine, de sufletul meu, să-mi pătrundă în inimă și..., în liniștea care acoperise compartimentul cei prezenți ridicară sprâncenele ca semn că așteptau nerăbdători firul povestirii. Femeia nu avea în fața ei decât pe cea căreia îi relata cele trăite cu bărbatul pe care, am înțeles mai târziu, o părăsise. Pentru ea, noi, ceilalți, nici nu existam. Povestirea continuă: *mi-a distrus cei mai frumoși ani ai vieții mele.* Bătrânul își permise să intervină: *sunteți încă destul de tânără...* Se făcu o pauză scurtă după care, privindu-l, femeia continuă: *în comparație cu vârsta dumneavoastră. La patruzeci și șapte de ani, nu mai sunt atât de tânără încât să reîncep o căsnicie. Mi-am format tabieturi, curiozități ale vârstei, multe s-au schimbat în douăzeci și unu de ani.* Ea de fapt știa că noi, cei prezenți, o ascultăm, cu vrerea sau fără vrerea ei, altfel, discuția cu partenera de dialog s-ar fi desfășurat în șoaptă sau pe culoar. Ce aștepta această doamnă de la noi?*

Se întoarse în vechea poziție către cea căreia îi vorbea, continuând: Tot ceea ce mi-a revenit mie, după moartea părinților mei, a intrat și în posesia lui. Nimic nu mai era al meu și am crezut în el. În liniștea lui, de vreo zece ani începuse să-și pună de-o parte bani, fără să știu, să-i prospere firma pe care, de altfel, el nu avea decât puțin băgat în ea, toți erau ai celor doi parteneri, cu care copilarise și pe care i-a îndatorat. Unul s-a sinucis iar celălalt a plecat în Canada, trimitându-i, ca un naiv, bani pentru deschiderea liniilor de producție. Îl mințea că a deschis două mici întreprinderi de mobilă confecționată din răchită, și că în curând îi va trimite în Canada prima producție. Banii și i-a pus într-o bancă din Occident și, când a terminat cu mine, a dispărut pentru totdeauna. A girat cu casa fără știu, a scos banii din bancă, bani rezultați din vânzarea caselor părinților mei, bani mulți. Doamna care se afla în dreapta bătrânului, înspre ușă, pe aceeași linie de canapele cu mine, în direcția mersului trenului, ținu să o întrebe: Nu aveți copii?, răspunsul sosi imediat: nu. Se purta atât de frumos cu mine încât nu am putut bănui niciodată că în adâncul inimii sale ascundea atâtea nimicnicie, atâtea fățărnicie. Cu nimic nu s-a dat de gol. Îmi vorbea atât de frumos încât m-a făcut să-i dăruiesc totul, rămânând pe drumuri... Se făcu liniște. Nimeni nu dorea să întrebe nimic. Femeia continuă dar de astă dată privirea ei se îndreptă spre mine, care ședeam vis-a-vis de ea: Poate mă întrebați de ce a plecat? Pentru că ura lui față de tatăl meu, care avea o funcție și care s-a opus căsătoriei noastre, nu a încetat niciodată. Îmi spunea când avea prilejul: „trebuie să sufere și taică-tu”, după care zâmbea sărutându-mă pe obraz. Eu o luam drept o glumă și spuneam: nu mai fi rău. El îmi răspundea, râzând: din asta mă hrănesc. Bătrânul întreabă: Și nu v-ați dat seama din nimic că e un om malefic? Femeia răspunse: răspunse: *Nu, din nimic.* Bătrânul continuă: *spuneți că tatăl dumneavoastră a avut o funcție... onorabilă, nu l-a simțit cu nimic?*

(continuare în pag. 62)

Luca CIPOLLA - Italia

Sono ortica tra le messi
ove un peso languido non mi cinge;
sono sabbia sul selciato
che un carro solca al cavalcare;
pelle ruvida al ritorno
dove il sole è fiele e punisce le mie membra;
ma penso a quella pietra svellersi al contrasto
per il troppo ostro,
per il grande astro.

...ed era frontiera,
era rugiada di terra fertile...
il fiume già spezzava le mie illusioni
e l'ovest si stagliava in lontananza
dove le prime alture carpatiche mi parlavano di casa...
l'estate era lontana,
ma di quella terra e di quei sassi
avrei ancora spezzato le mani..
restano i ricordi
e qualche giorno in più
regalato al tempo che scorre.

Son questi i giorni che separano dal nulla
e ammorbiscono l'anima d'acqua
che scorre e ripercorre
uguali rive di legno e pietra...
fino a incontrare te.

Forse una virgola nel libro del tempo,
un entusiasmo sfiorato da poco,
riposto in quell'angolo segreto di strada...
Forse la luna, la strada, le luci
dai colli vivaci che chiamano piano...
Forse pensarci, il contrasto
che dal passato chiama
come un'eco...
e sperare, ancora e sempre.

Tramonto

Semplice come un abbandono,
allettante come un richiamo,
musa di canti vespertini,
nobile certezza,
elementare transitorietà,
spiga di grano a maggio,
rosa purpurea, fiore di loto,
risonanza armonica di celesti crini
fulvo-crèmisi...
Il cielo si spegne,
la terra giace
nel sapore arcigno di fine giornata
e tu, cullata dall'incanto,
sogni, amica mia.

Traducere în limba română de Luca Cipolla

Sunt urzica dintr-o recoltă
ce durerea lăncedă nu o cuprinde;
sunt nisip pe dalele
pe care un car îl brăzdează în trecerea sa;
piele aspră la întoarcere
unde soarele este fier și pedepsește membrele mele;
dar mă gândesc la acea piatră smulgându-se
contrastului
din cauza vântului,
pentru marele astru.

...și era frontiera,
era roua de pământ fertil...
râul frângea deja iluziile mele
și vestul se reliefa în depărtare
unde primele piscuri carpatice îmi vorbeau de acasă...
vara era departe,
dar de acel pământ și de acele pietre
mi-aș fi zdrobit în continuare mâinile...
rămân amintirile
și câteva zile în plus
dăruite timpului care se scurge.

Acestea sunt zilele care separă de nimic
și îmblânzesc sufletul de apă
care curge și tot curge
maluri egale de lemn și piatră...
până să te întâlnesc pe tine.

Poate o virgulă în cartea timpului,
un entuziasm atins de puțin,
repus în acel colț secret de stradă...
Poate luna, strada, luminile
de pe colinele vii care cheamă încet...
Poate a gândi la acestea, contrastul
care din trecut cheamă
ca un ecou...
și încă a mai spera, mereu.

Apus

Simplu ca un abandon,
ademenitor ca o chemare,
muza cântecelor de vecernie,
nobilă certitudine,
elementară vremelnicie,
spic de grâu în mai,
trandafir purpuriu, floare de lotus,
rezonanță armonioasă a celestului păr de cal
blond-carmaz...
Cerule se stinge,
pământul zace
în aspra savoare a sfârșitului de zi
și tu, legănată de vrajă,
visezi, amica mea.

Dana POTORAC

Râsu'-Plânsu'

Mă amuz și mă întristez peste măsură atunci când privirea îmi este agresată de parvenii autohtoni, această specie care și-a făcut din fariseism un mod de-a fi.

Dacă nu sunt în trend, sunt ca și ratați. De pildă, prima condiție este să reușească să mintă cu ușurință cu care respiră. Dacă sunt sinceri cu ei înșiși se alege praful. Trebuie neîncetat să se afișeze cu opusul lor. Să lase impresia că sunt preocupați de binele celorlalți, că ființa lor șade pe o fundație sănătoasă, că etichetele hainelor pe care le poartă sunt dintre cele mai cunoscute, că au reușit să țină minte toate codurile PIN ale tuturor card-urilor personale, că idiotul de cerșetor de peste drum este vinovat pentru că limuzina lor strălucește în fiecare moment al zilei, că alegerea destinației pentru vacanță este întotdeauna un chin dacă e să-și amintească doar de oscilațiile între destinațiile exotice și cele renumite pentru shopping, că cele mai „mișto” întâlniri sunt alea la care se mănâncă bine și rafinat și se consumă băuturi care nu se găsesc pe aici, pe la noi, că cei mai „cool-i” prieteni sunt aceia care le seamănă, care îmbrățișează aceleași „valori”, înșii „care știe” înțelesul atât de uzualelor cuvinte: blat, țepă, șmen, curvă, șpagă... Există însă ceva ce ființa lor respinge hotărât: trădarea. Nu e nimic de râs în faptul că până și impostorii au onoarea lor. Indivizi permanent atenți la „imaginea” lor. Niște chestii preocupate definitiv de ceea ce par, sau vor să pară, și totalmente dezinteresați (pe bună dreptate!) de ceea ce sunt cu adevărat. Acesta e parvenitul perfect, omul în vogă, dovada succesului. Am spus dovada succesului, nu a valorii.

Pentru „a da bine” sunt dispuși să facă orice. Mai întâi își inventează și reinventează biografia. E jenant să afirme că s-au născut într-o familie săracă și la propriu, și la figurat, că și-au petrecut copilăria în miros de zarzavat, că au cărat găleți cu apă la animalele domestice din ogradă, că mămăliga cu brânză era prilej de sărbătoare în casa lor, că și-au jurat ca până la capătul zilelor să nu mai înghită niciun gram de marmeladă cu pâine neagră, că au dormit cu toți frații și surorile în aceeași cămaruță până când, pe rând, au plecat pe la școli, că prima pereche de încălțăminte au căpătat-o când deja le apăruseră cariile dentare, că hainele noi fuseseră purtate aproape până la uzură de copii cunoscuților înstăriți, că la școală mergeau cu un ghiozdan de

pânză cusut cu pricepere de mama, ori bunica analfabetă, că prin școlile frecventate au fost târați de colegii studioși și promovați de mila profesorilor, că au fost tovarăși de nădejde ai societății socialiste multilateral dezvoltate și și-au vândut apropiații și cunoscuții la securitate cu firescul precupeții care-și vinde leușteanul de pe tarabă, că amânarea sau inexistența evenimentelor din decembrie 1989 ar fi condus, în mod fatal, la desăvârșirea oricărui altuia dintre toți nimenii locului în care astăzi sunt „cineva”. Și-atunci, sub cuvânt de onoare și cu lacrimi în ochi, repetă până chiar și ei cred, că provin din familii bogate, că au averi, că în încăperea destinată studiului, în biblioteca familiei, aveau cărți și pe tavan, dar nu le-au putut citi pentru că au trebuit să răspundă exigențelor familiei de a studia pianul, că se amuză în sinea lor și azi când își amintesc de costumul ros până la urzeală a profesorului de franceză care îi medita la domiciliu, că și-au terminat școlile ca șefi de promoție, că CV-ul lor e „pe bune” și chiar au muncit mult pentru asta, că, la o judecată mai atentă a vremurilor, s-ar putea spune că au fost chiar disidenți, în fine, că pariul lor cu viața este să-i ajute și pe ceilalți, să-și „dedice viața” binelui colectiv. Puterea exemplului cum s-ar spune. Altfel spus, dacă am putut reuși pentru noi, sigur voi reuși și pentru voi. Genul de apetit pentru faimă folosind mijloace fie necivilizate, fie frivole.

Pupatul în fund nu este nici pe departe o situație de avarie, ci, mai curând, o stare de fapt. Îl iubesc pe șefu', oricare ar fi el! Nu e timp de răgaz! Își vând prietenii nu securității, ca în trecut, ci oricui le vrea capul și oferă pentru asta ceva la schimb. Negociază și pe mama lor și ies în câștig, dacă asta îi ajută să se mai „învârtă” de ceva. Își vâra consoartele, copii, părinții în tot soiul de firme care învârt bani grei și „curați”. Din onestitate față de cei mulți își schimbă peste noapte apartamentul sugrumat cu vila lăbărtată, mașina „secănhend” musai cu un jeep ultima strigare, costumele supra-elastice cu „armanele”, dar niciodată libertatea cu celula din penitenciar.

Căpătuiala este așadar o modă pentru a cărei apus se roagă azi nenumărați oameni de bun simț. De-a dreptul fie spus, frământarea continuă a unora de-a avea succes cu orice preț nu reduce cu nimic micimea ființei lor.

Îmi îngădui o recomandare celorlalți, celor mulți de bun simț: evitați să și atingeți specia asta, veți avea surpriza că vă veți lovi de un mare gol. Orice atingere cu un astfel de exemplar poate produce zgomotul unei cutii de tinichea căzută pe cimentul istoriei.

Tania NICOLESCU

In memoriam: Petre Lazăr

Născut în 1955 în Carcaliu, jud. Tulcea, după absolvirea Institutului de Educație Fizică și Sport devine profesor în această disciplină și profesează la câteva școli din județ: Măcin, Carcaliu, Slava Cercheză și Tulcea. Laureat al Concursului Național de Poezie Panait Cerna, edițiile 1980, 1983 și 1986, colaborează la revistele Tomis, România Literară și Amfiteatru. Este prezent în antologia "O Tulce literară" (1981, Tulcea). În 1998, publică volumul de poezie "**Poezii pe nisip**", prefațat de Evseev Ivan. A decedat prematur, în 1999.

Poeziile din singurul volum de versuri rămas mărturie a trecerii sale prin lume ne aduc în fața ochilor imaginea unui autentic poet.

Versurile sale albe, fără titlu, sunt o permanentă solilocvie poetică-filozofică, un dialog cu "sinele" sub observația "*ochiul (ne)stârpit de mizeria noțiunilor reci*", sunt rezultatul unei febrile căutări a sensului existenței sale: "*creierul tău înverzitor cu proverbiala-i goană după înțelepciune / biciuiește valurile corabiei uscate / căci tu - tu trăiești lângă mare / și esti nevoit să te lupți cu uscatul*", "*nu se poate ca gândurile tale ogarce / să nu dea de potârnichea existenței tale / masează-ți fruntea / după coșulețul cu alune al creierului / vor tresări flămânde veverițe - ochii / nu se poate ca prin încălcitura crengilor / să nu găsești în diminețile friguroase / frunza voit verde de-așteptări golită*".

Subtile și reflexive, poemele sale, uzând de o simbolică polimorfă, explorează o tematică în care sunt puse față în față efemeritatea și veșnicia, materia-trup versus spirit, viața și moartea. În acest univers în care "*muzica sferelor se va auzi / la o aruncătură de băț-dincolo de zidul acustic / al răsuflării tale*", în care descoperă că "*nu mai cred că-s trup la infinit / când descopăr pe-o punte adâncul / cu-o toană de cer dezbrăcată*", anxietatea existențială: "*la o depărtare hazlie de tine trece gâza verii / înfricoșat și mic te faci temându-te de a ei creștere*", este liniștită prin redescoperirea sensului creației și al recunoașterii în ea a scânteii sale interioare de divinitate: "*văzându-l singur-singurel / gata-gata să se usuce în ierburi / Dumnezeu îl Preschimbă în pește-păun / peștele-păun se va ridica și drept răz bunare / va scrie poezii pe nisip și pe apă / (ale lui îs toate - el e începutul / a rostit el și și-a întins înotătoarele să scrie tot ce-și mai putea aminti atunci)*". Doar astfel poetul simte cu toată ființa lui că "*dispare cu totul altundeva umila-mi natură*" iar "*marea sufletului*", "*nu(va) muri ghio!*" "*mă recunosc iar*" și împăcat cu sine să renască privind fără angoase "*cerul indescribibil*" și "*sărbătoarea apelor primăvara / când sare cât pumnul spre aer viața*".

*

*

*

bate vântul
și mi se pare că nu mai am
nici o ieșire
bate poznaș
și-mi culcă pe umeri frunzele
înnebunite în catușele crengilor

mușc dintr-o scoarță de plop tânăr
și fac amar tot pîmprejurul
apa ajunge cu ghearele până la mine
dar încă nu mă las târât de pe mal
din asemenea primăveri
nu-mi rămâne decât glasul stins
pe care-l încerc
scâncind asemenea vântului
bate vântul
cu lopeți subtiri sapă la rădăcina părului meu

*

ți se întâmplă să uiți denumirile
florilor de câmp
nimic mai ingrat decât să rămâi
străin în fața uneia dintre ele –
chiar pe mine
chiar pe noi – le auzi deschizându-și
gura coclita de-atâtea veri
(alergi acasă la cartea cu denumirile lor
străine ție)
odoleanule răchiteanule muștarule negru
tătăneaso iarba mare
te înfășoară te ținutuește de glezna dealului
îți gâdilă ochii
te îngroapă în ele
și te mai roagă o dată mai spune-ne
străine măcar în vara asta
odoleanule răchiteanule muștarule negru

*

va trebui să ajung la maturitate
va trebui să mor
mi-a intrat Drumul pâna-n pata oarbă
noroiul lui mi-e strâns lipit
de solzi de pene de piele

zgomotoasele ploi ciuruesc pământul surd
n-ajung frunze s-acopere toți ochiiăștia
prin care MĂ VEZI
prin care-mi împarți din tăcute talgere
sprijin și cădere

abia mai văd punctele de smoală
de pe spinarea ALBASTRĂ a cărăbușului
roșu –
să plouă să plouă

(continuare în pag. 38)

sărac ești
pe singura ta farfurioară cu margini albe
stau cei opt cartofi fierți-
mercur venus marte jupiter saturn
uranus neptun pluton

taci Ahriman taci odată
le șopteai pe rând scrâșnind din dinți
cruța-mă – băjbâia chelbosul saturn
îl înghițeau cu totul
NA –
puțin câte puțin trebuia să ajungi la Adevăr
nu mai suportai băjbâitul lor agrest
chimvalele lor
terfelind iarba tăpșanului tău
dintre cele două tample mici

(doreai să rămai singur
dar în zorii-zorilor auzai
NA
Răule
te apuca Aurora de guler și te arunca în ziuă
cu farfurioară cu tot)

*

și la ierburile înalte
și la floarea-soarelui și la troscot
m-am uitat
dar
nu m-am putut recunoaște
ceva mă împiedica să mă întâlnesc-
dinlauntru al meu
ia mai încearcă-te
ia mai apropie-te-
nu se poate să nu găsești ceva
și pentru mine

nu mă lăsa așa

*

m-am apropiat
marea bârfea cu țărnu-
a complotat cu Timpul
și mi-a scos unul câte unul afară
dacă va mai fura un fir
din buchetelul viu care mi-a mai rămas
îl voi sminti în bătaii regulate
îl voi indobitoci cu fluxurile mele
voi vorbi cu aștri prieteni în refluxuri
il voi dezgoli până la genunchii-i ascuțiți
ești un bătăran băiete
obosise marea –
țărnu se-ntorcea de la containere
cu panerul de cărat spuma –

iar mă-ndoapă Cassandra asta cu ecouri
sătul sunt până-n gat de rămașițele ei
niciodată nimeni nu-mi va aduna
ecourile toate toate toate
într-un sac – să-l leg la gât
să-l îngrop în nisipul fierbinte
și s-aștept s-aștept mereu
până mă va scăpa
întâiul nou născut Cuvânt

*

se-ntorc vapoarele cu catarge din glie
ieșiți viespi cârțițe râme și broaște
ieșiți la hora nebună la explozia horelor
din crengi
din pinacoteca secundelor
(jos pălăria șoptesc la urechea zăpezii omătuțele
breze)
ce grea e pădurea cu icnete de rană
cine mai iese cine mai intră
Natura scoate tarabele licitația poate începe
cine ajunge primul cine scapă ultimul
miliarde de atomi se țin de fusta reginelor picături
herghelii pur-sânge năvălesc culorile-n zori
gătiți-vă seve
într-o zi am plâns încet pe coaja frasinului
am vrut să semăn cu Tine
așa de mult m-am pierdut
să nu mă crezi
să nu mă crezi

desen de Elena-Liliana Fluture

Cici Maria DRĂGAN

La est de Casa Poporului
(fragment de roman)

Lui Cercel îi venea să-l omoare pe Cocoloș. Orele se scurgeau chinuitor de încet și nici el nu înțelegea de ce mai întârzie pe lângă clădirea din care nu mai ieșea nimeni, de parcă ar fi fost părăsită, deși știa foarte bine că adăpostește o grămadă de copii abandonati. Spre seară, zona deveni mai animată și abia atunci simți o foame cumplită ce-i făcea burta să chirăie. Nu mai mâncase din seara trecută. Se ridică ameteț și se strecură, cu mâna întinsă, printre oamenii din stația de troleibuz. Unii se fereau dezgustați din fața lui, alții îl trimiteau la muncă, nu la mână întinsă. Ce le-ar mai fi spus el câteva, dar acum avea nevoie de bunăvoința lor, știa din experiență că bucata de pâine nu se câștiga cu înjurături. Dar nimeni nu-i întinse vreun amărât de ban, așa că, obosit și cu mâțele zbierând de foame, se așeză pe un grilaj de fier din apropiere, urmărind sosirea altui troleu.

Se bucură de chiștocul aruncat în grabă de un bărbat ce sărise în ultima clipă pe scara troleului. După câteva minute, ochi o bătrână ce venea cu o sacoșă plină cu pâine într-o mână, iar în cealaltă ținea cu greu, într-un echilibru precar, două cutiute cu smântână. Se vedea că femeia abia duce greutatea, sacoșă avea o toartă ruptă, și că ar fi dorit să schimbe mâinile tremurânde de oboseală, dar în preajmă nu era nimeni s-o ajute. Când îl zări pe Cercel, o clipă ochii ei se luminară a speranță, însă imediat și-i întoarse în altă parte, speriată și grăbind pasul.

- Te ajut eu, mamaie, că-i prea greu ce duci acolo! Și, fără voia femeii, îi luă sacoșă cu pâine din mână. Scoase o franzelă și o îndesă într-un buzunar, apoi, din cealaltă mână îi luă și cele două cutii. Femeia înțepenise. Aproape că nici nu mai sufla. Își rostogolea doar ochii spălăciți căutând ajutor, dar strada era pustie.

- Mamaie, acumă-i mai bine, poți duce singură punga. Îi întinse sacoșă ușurată și-i întoarse spatele mulțumit.

Femeia continua să rămână prostită în mijlocul trotuarului cu punga bolnavă în mână tremurândă. Nu se putuse apăra de hoțul ce-i luase, fără pic de rușine, mâncarea ei și a soțului. Bine măcar, gândi apoi ceva mai liniștită, că-i lăsase totuși două pâini și n-o obligase să-i dea portofelul, cum pățise madam Stamate de la șapte. Sau, Doamne ferește, să-i fi luat verigheta subțirică de aur sau lăntșorul de la gât?! O zbughi la fugă de parcă ar fi mânat-o cineva din urmă, sub privirile amuzate ale hoțului, care fluieră de două ori după ea.

Cercel porni și el agale, mulțumit, spre locul de observație, în care stătea de dimineață, fredonând un crâmpei de melodie. Ce ție și cu bătrânii aștia, gândi el, se sperie și de umbra lor.

Bine că rezolvase atât de ușor problema mesei, rămânea ce era mai greu, să-i găsească pe cei doi copii sau măcar pe Costel, Cocoloș n-avea decât să dispară. Se întoarce el singur într-o zi-două, n-are unde să se ducă, singura lui casă e canalul.

Se așeză pe pragul chioșcului, nescăpând din priviri poarta casei. Scoase pâinea din buzunar, rupse o

bucată, restul îl așeză cu grijă alături, pe ciment, lângă cele două cutiute cu smântână, adulmecate și de o javră slabă ce-și avea culcușul aici, în chișcul dezafectat. Omul mesteca încet, sub privirile hulpave ale câinelui, căruia îi aruncă absent un codru de pâine asupra căruia animalul se aruncă privind speriat. Se aștepta să fie lovit, dar foamea era puternică. Înghiți bucata fără a o mai mesteca și se apropie de omul care privea absent spre stație.

Gândul lui Cercel se întoarse pentru o clipă la adăpost. Lipsise cam mult și se temea ca vreunul dintre locatari să nu se facă stăpân pe gura de canal, singura casă a lui de când se știa. Era sigur că nu se născuse acolo, iar numele și-l dăduse el singur cu mulți ani în urmă, când o femeie ce-i dăduse un ban de tablă l-a întrebat cum îl cheamă. A răspuns clar și deslușit: Cercel, căci femeia avea în urechi doi cercei cu piatră albastră și-i mângâiasse pe capul bubos și nespălat.

Cele mai vechi amintiri, dinaintea cerceilor cu piatră albastră, se legau de o clădire înaltă, pe care abia după câțiva ani o identificase: Gara de Nord. Se visa uneori ghemuit sub o bancă de lemn, rupt de foame și înghețat, în hăinuța-i subțire. Îi apărea rareori, din ce în ce mai rar, ca o păreră, o femeie tânără, cu părul lung și mână moale. Nu știa cine-i femeia, dar când se trezea din visul lui chinuit, un val de amărăciune îi cuprindea inima lui de copil al nimănui și plângea ascuns într-un cotlon murdar.

De Cocoloș i s-a făcut milă căci, într-un fel, se regăsea în amărâtul scos din mâinile haidamacilor, ce voiau să pună stăpânire pe el. Cercel nu știa ce-i mila, nimeni nu-l învățase ce înseamnă, nimănui nu-i fusese vreodată milă de el, dar când a văzut dârzenia puștiului, s-a muiat ceva în el. Mai greu i-a fost să hotărăască la ce-i bun băiatul. Era încă fraged, mai putea fi modelat, o mână sau un picior schilodit cu grijă i-ar fi adus bani buni. L-a învățat tot ce știa, copilul era atent și prindea repede. Numai să vorbească n-a reușit să-l facă.

Într-o seară, își aminti el zâmbind oarecum amuzat, scos din fire de muțenia copilului, sătul să-i mai audă muțenia, Cercel l-a luat de-o aripă și l-a trântit de perete.

- Băi, Cocoloș, eu m-am cam săturat!

- Ce-ai, nene, nu mă cheamă Cocoloș!

- Da' cum, suflete? Mirarea lui Cercel nu mai cunoștea limite. Trecuse atâta timp, depusese atâta efort să-l facă să vorbească și acumă, iaca de ce-i ieșea vorba din gură, nu-i plăcea numele dat!

- Nu știi, dar Cocoloș nu-mi place!

- Și ce dacă nu-ți place? Cum ai vrea? Lord, Limuzină? Jacki?? Ce, crezi că mie-mi place numele? Și, slavă Domnului, toată lumea mă știe! L-a mai privit cu mirare câteva clipe. În sfârșit, principalul era că băiatul chiar vorbește. Asta trebuie să afle și bosul, când o veni să colecteze banii.

- Uite ce-i! Te botez Cocoloș! S-a ridicat de pe scaunul șubred, în trei picioare, al patrulea înlocuit de niște cărămizi suprapuse, a luat o sticlă cu apă și a vărsat-o peste copilul ce-și apăra chirăind capul cu mâinile încrucișate.

(continuare în pag. 40)

Întâmplarea era veche, Cocoloș se mai înălțase, se mai împlinise, dar niciodată nu și-a spus povestea, nimeni nu știa de unde vine și ce drame trăise înainte de a-l lua Cercel sub aripa sa. Nu-i vorba că nici el nu insistase, la fel ca băiatul, păstra în suflet o zonă în care nimeni nu pătrunsese vreodată. Lui Costel nu-i schimbaseră numele, pe care bețivanul, care-i era tată și de la care îl cumpăraseră, abia îl bolborosisese între două sughițuri duhnind a spirt medicinal.

Se făcuse deja prea târziu când Cercel s-a hotărât să renunțe la pândă. Se ridică de pe prag, trase câte un șut în cutiile golite și o porni agale spre adăpost. N-avea niciun rost să se grăbească, dar nici să rămână de pomană pe stradă. Ziua se încheiase cu o pierdere uriașă. Simțea că pe Costel n-avea să-l mai vadă vreodată și orice explicație îi va da Cocoloș, dacă s-o mai arăta prin zonă, nu-i va folosi la nimic. Din mâinile statului nu mai putea scoate găina cu oul de aur, cum îi spunea el dolofanului înainte de culcare.

Se îndepărtase doar câțiva pași, când poarta metalică a casei de copii se deschise cu zgomot și vocea grăsanului răsună din întuneric:

- Aveți grijă cum conduceți, domnișoară avocat!

Cercel se strecură în umbra unui gard și de acolo privi curios persoana ce tocmai ieșea. Suplă, înaltă, tânără și elegantă. Nu-i desluși fața, dar îi reținu atenția casca de păr bogat, retezat deasupra umerilor. Inima bărbatului se strânse, zvâcnind de o amintire îngropată în adâncuri. Femeia se urcă la volanul unui Ford argintiu. Își așeză poșeta și o mapă voluminoasă pe bancheta din spate, apoi demară, cam brusc, forțând motorul.

În mintea lui Cercel încolți un gând, care i se păru nebunesc la început, dar, pe măsură ce se apropia de adăpost, se limpezea tot mai tare, devenind posibil, dar pentru a-l pune în faptă trebuia să ia legătura cu dom' Nae, căci singur nu avea sorți de izbândă.

Reședința din Snagov a lui Nae Coadă atrăgea atenția prin coloritul strident al fațadei copleșite de frontonul masiv, pe care se putea citi cu litere de-o șchioapă: Nihil sine Deo. Cei care-l vizitau, și nu erau puțini, priveau derutați cuvintele pe care nu le înțelegeau. Unii chiar presupuneau c-o fi numele din buletin al lui dom' Nae. Nici proprietarul nu le știa sensul, cumpăraseră casa de la un falit și nu-i dăduse prin gând să schimbe ceva. Cât despre înțelesul cuvintelor, chiar că nu-l interesa absolut deloc. Ce, era el vreun intelectual? El era proprietar și om cu afaceri.

Se făcuse deja noapte și Cercel avea serioase îndoieli că dom' Nae l-ar mai primi la ora asta. Din spatele zidului înalt ce împrejmuia uriașa proprietate se apropiară, pe nesimțite, doi pitbulli negri, care se repeziră, mârâind și rânjindu-și colții spre omul rezemat de grilajul porții. Cercel abia avu timp să facă un salt înapoi, scăpând doar cu o sperietură de sub nasul copoilor. Îi bătea inima cu putere și înjura pe sub mustăți, cu jumătate de gură să nu-l audă paznicii care, de obicei, erau cu un pas în urma copoilor. Într-adevăr, din întuneric se iviră două matahale îmbrăcate în uniformă neagră. Se apropie cu grijă de grilaj și spuse cu o voce răgușită:

- Vreau să-l văd pe dom' Nae!

- Și ce dacă?!

- Am o problemă!

- Nu ești singurul. Pentru rezolvare ai Sfatul popular, rânji unul dintre urangutani, scărpînându-și chica bogată cu țeava pistolului din dotare.

- Da' eu vreau să mă ajute să...

- Nu contează ce vrei tu! Casa de ajutor reciproc e la ieșirea din Snagov, pe dreapta! Văzând că Cercel nu se mișcă de lângă gard, adăugă:

- Prietene, dacă ai de gând să insiști, spune-mi, să deschid poarta. Căinii aștia, îi vezi cât sunt de mari, n-au prea mâncat pe ziua de azi!

Matahala face cioace cu mine, își spuse Cercel în gând. Ar fi înfipt bucuros un pumn în mutra zâmbăreață a malacului, dar se potoli și continuă, afișând cel mai mare respect posibil. Rostea cuvintele rar, unul câte unul, ca pentru nătărăi.

- Vă rog să-i spuneți lui dom' Nae că Cercel are ceva important să-i comunice!

- Și cine-i Cercel ăsta, că nu-l văd!

- Păi eu, cine altul. Dom' Nae mă știe.

- Bă, dacă dom' Nae spune că nu te știe, nu-ți garantăm că ieși întreg din fălcile ăstora! Aștia nu știu de numele nimănui. Namilele continuau să se amuze de pipiriul din fața lor, râzând gros și dându-și ghionturi în coaste.

Se retrase ceva mai departe de grilaj, atent la mișcările învăluitoare ale câinilor care-l fixau cu ochi de foc. Oare cum să-i spună lui dom' Nae, ce să-i spună ca acesta să-l ajute în recuperarea lui Costel. Timpul se scurgea greu. Se plictisiseră și câinii, care acum lătrau întărâțați de cine știe ce în celălalt capăt al proprietății. Poate că dom' Nae doarme sau are alte planuri pentru noaptea asta sau pur și simplu nu-l interesa ce avea să-i spună un amărât ca el. Se ridică și-și șterse de praf turul pantalonilor, în momentul în care poarta grea de metal se deschise glisând abia auzit pe șina de la bază, în cadrul ei apărură una dintre matahale, făcându-i semn cu vârful armei să intre.

Pe moment, Cercel nu știu ce să facă, se cumpănea de pe un picior pe altul, ezitând, până când, fără menajamente, namila îl înșfăcă de braț și-i făcu vânt pe poartă. Celălalt ținea câinii în lesă, lungind-o câte puțin, în așa fel încât prezența lor atât de apropiată îi dădea fiori lui Cercel. Hohoteau gros amândoi, amuzați de mersul poticnit al omului, cu fața întoarsă spre câini și împiedicându-se de dalele ieșite uneori în afară. Își bat joc de mine și nu le pot face nimic. Dacă i-aș putea prinde într-un loc dosnic și fără câini, ce i-aș mai trosni! Își înghițea ura și neputința, scrâșnind din măsele, negru la față. Înainta pe alea străjuită de pini. Se mira singur că mai vede și altceva decât mutrele celor doi, pe care și le imagina strivite și pline de sânge închegat. Iaca la ce se uită el, la pini, de asta-i arde lui acum?!

Intră într-un hol uriaș, aproape gol. Cele câteva fotolii albe din piele, aranjate în jurul unei măsuțe joase, nu reușeau să-i umple vastitatea mărită și de marmura neagră ce acoperea podeaua. Se simțea ca un gândac strivit și gândul îi zbură iarăși la canalul ce-i apăsa pe locatari cu îngustimea lui. Camera asta uriașă ar putea adăposti pe amărâții din șapte canale.

Gheorghe ȘEITAN

**Rama din Carpați
și legendarul Negru-Vodă**

Nu există neam pe pământ care să nu aibă un stramoș comun, un fondator al țării, ori al cetății-capitale, un erou mitic, anistoric, de la care regii sau prinții trăitori în istoria concretă sa se revendice (1).

Așa a fost prințul Tezeu pentru cetatea Atena, Enea pentru poporul roman, Romulus - întemeietorul mitic al Romei, Huang-Di - Împăratul Galben pentru chinezi, Scites - suveranul legendar al sciților și tot astfel Negru-Vodă pentru valahii Munteniei. Iar ca să-l înțelegem pe acest mitic Negru-Vodă trebuie, mai întâi să mergem în orient, unde și astăzi mai există regate, ori case princiare ai căror conducători se revendică din prințul Rama- eroul epopeii hinduse Ramayana.

Este cazul Thailandeii, unde actualul suveran este Rama al IX-lea, precum și unele state din istoria mai apropiată ori mai îndepărtată a Indiei : Rama-Gupta, un suveran din timpul imperiului Gupta; Rama-Raya, împărat în imperiul Vijaya-nagar; Rama-Chandra, conducător din dinastia Yadava; Rama-Raya, rege în statul Maratha și exemplele ar putea continua (2). Facem precizarea că, potrivit celor mai autorizați exegeți în indianistică, numele prințului, Rama, înseamnă cel care se odihnește, cel care aduce pacea, cel bun, cel plăcut, cel fermecător, cel drag, cel frumos, și nu în ultimul rând, cel negru (3).

Potrivit concepției brahmanice asupra universului, regele era de natură divină, fiind reprezentantul pe pământ al zeului Vishnu și prin urmare, Rama- unul dintre avatara lui Vishnu - este simbolul regelui ideal și model de guvernare statală. Vrem să arătăm prin aceasta că, într-o societate în care predomină legea vedico-buddhistă, existența unor conducători statali care îl recunosc pe Rama, adică pe Negrul, ca fiind prințul întemeietor, este ceva normal. Or tocmai despre faptul că România a fost teritoriul matca al indo-europenilor și locul de formare a culturii vedice s-a scris nu odată și nu fără argumente (4).

Există chiar o bogată literatură despre Rama din Carpați, plecat cu multe mii de ani înainte de Hristos, în fruntea triburilor arice, din pădurile hiperboreilor geti. Prin urmare a căuta o Ramayană carpato-dunareană în cultura română, nu facem decât să prelungim mai departe idei exprimate deja. Ceea ce nu s-a arătat până acum și vrem să demonstrăm în cele ce urmează sunt firele nevăzute care leagă pe Rama din Carpați de Negru -Vodă, întemeietorul, din cronicile și legende românilor.

Identitatea dintre Rama și Negru-Vodă se realizează, în primul rând, la nivel semantic, pentru că Rama, în traducere înseamnă negrul. Mai mulți istorici care s-au ocupat de istoricitatea lui Negru-Vodă au încercat să vadă aici o poreclă, ori o anume negritudine a personajului, fie a carnației, fie a părului. Rama și Negru-Vodă provin însă dintr-un univers cu structură simbolică, în care numele culorii nu trebuie luat ad-literam, negrul semnificând de cele mai multe

ori primordialitatea, ceea ce este propriu dinaștilor întemeietori. În mandalele hinduse fiecărei direcții a spațiului îi corespunde o anume culoare și un anume guvernator. Există o simbolică a culorilor împăraților în cultura chineză și în basmele românilor, precum Împăratul Roșu, Împăratul Verde, Galben, Alb, Negrul. Prin urmare atât Rama cât și Negru-Vodă au primit aceste nume fără vreo legătură cu un atribut fizic.

În al doilea rând, după cum Rama este Chandra, adică Luna (Rama-Chandra) tot astfel Negru-Vodă este craiul. În limba română, cuvântul crai desemnează atât prințul conducător de țară ori ținut, așa cum apare el în letopisește sau în basme, cât și astrul nopții, Luna. Se spune Crai-Nou la luna aflată în acea fază a ei în care apare ca o seceră, numite și coarne lunare. Pare neverosimil ca Rama, prinț din dinastia solară să fie numit Chandra, adică Luna sau craiul. În cazul lui Negru-Vodă, însă acest atributiv ține de refacerea unității primordiale sau a androginiei filozofice. După același principiu, vlăstarul de os domnească din basmele românilor, are înscris întotdeauna, pe trupul său, soarele în piept și luna în spate, iar la brâu un spic de grâu.

În al treilea rând atât Rama din scrierile sanscrite, cât și Negru-Vodă din cronicile medievale românești sunt considerați ca fiind păstrători de lege (dharma) și rânduială străbună, iar acest lucru pare firesc dacă se ia în calcul calitatea lor de prinți fondatori statali. Dacă pentru Rama aceste calități se află scrise explicit, în cazul lui Negru-Vodă ele se deduc, din ton și din evlavie cu care de fiecare dată este pomenit, atunci când este vorba de spiritul de dreptate, fie în cronică, fie în cultura orală, populară. De n-ar fi fost așa memoria românilor nu l-ar fi păstrat. Se poate bănui un cult al lui Negru-Vodă la geți, corespunzător cultului lui Rama, prezent și astăzi printre popoarele Indiei.

În al patrulea rând Rama ca și Negru-Vodă sunt prinți exilați, peregrini prin codrii. Să ne amintim că Rama, Sita și fratele său Lakshmana au fost nevoiți să trăiască timp de paisprezece ani departe de cetatea de baștină, Ayodhya (Aiud) în adâncimi de pădure, departe de lume. Și Negru-Vodă este tot un peregrin prin codrii deși acest lucru, astăzi, nu se mai știe. Iată dovada într-un cântec bătrânesc autentic :

Pe Argeș în jos/Pe un mal frumos/ Verde și stufos/ Prin des carpiniș/ Prin mândru hațiș/ Și prin aluniș/ Plimbă-mi-se-mplimbă/ Și tot locul schimbă/ Negru-Vodă – Crai/ Cu mare alai (5).

Aceste două versuri „Plimbă-mi-se-mplimbă/Și tot locul schimbă”, exprimă condiția de rătăcitor, starea de prinț autoexilat din lume ce își schimbă mereu locul, după cum epopea ne spune : când la Chitrakuta (Chiatra/Piatra Neamț) când la Panciavati (Panciu) când la sihăstria vestitului Atri (Chilia Moșului de la mănăstirea Cetașuia lui Negru-Vodă).

În al cincilea rând, unei Biharii din India, socotită a fi vechea Kosala- patria lui Rama, îi corespunde o Biharie (Bihor) transilvană, pe care trebuie să o considerăm patria lui Negru-Vodă și din

(continuare în pag. 42)

alte trei motive: a) tradiția cărturărească, din cronici, care spune că Negru-Vodă a sosit în părțile Munteniei venind din nord. b) regăsirea capitalei țării, Kosala, numită Ayodhya în localitatea Aiud, care se află situată în aceeași zonă. Prin urmare, Kosala carpatică, patria lui Negru-Vodă a fost Biharia (Bihor) și trebuie să fi fost mult mai întinsă decât actualul județ Bihor. c) din această Kosala ramayanică făceau parte și munții Pădurea Craiului, adică munții lui Rama-Chandra sau Negru-Vodă-Craiul.

În al șaselea rând, Rama și fratele său Lakshmana devin Roman și Vlahata din legenda care privește întemeierea Moldovei. Aici prințul nu este Negru-Vodă căci Rama apare sub numele său consacrat, fapt explicabil dacă ținem cont că legenda funcționează într-un spațiu din afara granițelor Munteniei, pe filieră moldava (6). După cum Rama, Sita și fratele lui Rama, numit Lakshmana au fost surghiuniți în codru, tot astfel cronica scrie că Roman și Vlahata sunt doi frați care părăsesc cetatea Veneției, goniți fiind de eretici și își zidesc o alta cetate, Noul Râm. Este evident că nu avem decât o adaptare a scenariului din Ramayana la cerințele momentului feudal, caracterizat de confruntarea dintre catolici și ortodocși.

În al șaptelea rând, atât Rama cât și Negru-Vodă sunt caracterizați ca oameni pioși ocrotitori ai asceților. Rama i-a ocrotit pe venerații sanyasini, le-a purtat respect și atunci când a fost cazul i-a apărat față de demonii rakșași. Pe de altă parte Negru-Vodă este și el un ocrotitor al schimnicilor, dovedit prin faptul că el a rămas în legende ca fiind constructor de mănăstiri, iar cântecul bătrânesc „Meșterul Manole” îl prezintă tocmai în această ipostază. În județul Argeș există mănăstirea „Cetațuia lui Negru-Vodă” care păstrează o biserică rupestră, de închinăciune creștină, aflată pe locul alteia, păgîne și care se consideră a fi fost locul unde poposea Negru-Vodă cu Doamna sa, pentru reculegere - ideie ramayanică prin excelență. Pe prima terasă a Muchiei Cetățuiei, pe un pînten stîncos au fost descoperite urme ale unei așezări dacice, datînd din secolul 3 î.Hr. Deasupra schitului, pe o lespede de piatră, strajuită de o troiță se deslușesc urmele unor pași despre care legenda spune că ar fi fost ale lui Negru-Vodă. Or prezența amprentelor pașilor, în piatră este specifică cultelor unor divinități antice și n-ar fi exclus ca, așa cum în India există capele închinat lui Rama, să fi existat și în Carpați altare dedicate lui Negru-Vodă. În spatele bisericii mănăstirii Negru-Vodă se află o scobitură în piatră numită Chilia Moșului, crestele munților din apropiere se numesc „Negru-Vodă călare”, un alt promontoriu din zonă este cunoscut ca fiind „Tronul lui Negru-Vodă”. În această alăturare Negru-Vodă - Moșul se află legătura dintre Rama și sanyasini, schimnicii pădurilor, dar mai poate fi și coabitarea dintre puterea regală și cea sacerdotală, provenind dintr-o religie vedică, protogetică.

În al optulea rând există destule legende toponimice, legate de Negru-Vodă, care puse cap la cap reconstituie fragmentar acea Ramayană carpato-

dunăreană astăzi pierdută. Rama, Sita și Lakshmana cu întreaga lor poveste a vieții fericite în codrii, apoi lupta eroului pentru salvarea prințesei răpite de demonul Ravana, pot oferi o explicație logică legendelor de genul : „Masa lui Negru-Vodă” (locul unde mâncau Rama și Sita); „Sărtoarea lui Negru-Vodă” (cascada lui Rama de pe râul Mandakini din Chitrakuta); „Scăldătoarea lui Negru-Vodă” (locul de îmbăiere al lui Rama din codru); „Podul lui Negru-Vodă” (podul lui Rama spre Sri-Lanka) (7). Epopea lui Negru-Vodă trebuie să fi fost suficient de cunoscută și îndrăgită de marea masă a geților, din moment ce toponimia României este plină de locuri care amintesc de ispravile sale ori de țara sa de origine, mitica Kosala.

În al noulea rând, legenda corvineștilor care explică prezența corbului în blazonul voievozilor din Muntenia se află într-o formă asemănătoare în Ramayana. Între acest fragment din epopee și legenda lui Ioan Corvin sunt următoarele elemente comune : existența unui cuplu princiar; somnul bărbatului și veghea femeii; apariția corbului; trezirea bărbatului; săgetarea corbului (8). Este cum nu se poate mai limpede că înainte de a fi fost o legendă medievală acest episod a făcut parte din Ramayana carpatică, pe care o căutăm, după cum tot atât de limpede este, pentru oricine, că pasărea corb este pasărea neagră, negrul-corb fiind negrul total. În cheie simbolică vedică acest episod ar putea să însemne detașarea față de fructul faptei, însușire a inițiatului, obligat să trăiască, totuși, în lume.

În al zecelea rând există mai multe asemănări între calitățile lui Lakshmana și fratele lui Negru-Vodă, cel din cântecele bătrânești ori legende (v. Roman și Vlahata, precum și fratele-cioban al voievodului din lirica străveche, autentică). Deși tradiția nu l-a reținut sub același nume el are atribute similare lui Lakshmana : el este cel priceput, cel norocos, cel dibaci, el este vlahul. În cântecele bătrânești fratele lui Negru-Vodă este reprezentat printr-un cioban care își regăsește ruda de sânge printr-o întâmplare, însă și la el predomină aceeași calitate - destoinicia (9).

În al unsprezecelea rând avem informații de la istorici antici despre existența, pe teritoriul Daciei, a unei cetați Ramadava (Ramidava) precum și a alteia numită Romula, toponime care ar putea veni și de la Rama nu neapărat de la Roma. Ramung este și el prințul valah, din epopeea Nibelungilor, ceea ce arată că tradiția dacică s-a perpetuat până în ev-mediu.

În al doisprezecelea rând avem același destin tragic la sfârșit de epopee a personajului feminin, atât în Ramayana getică cât și în cea hindusă. Sita, soția lui Rama, cât și Doamna lui Negru-Vodă dispar, ambele, în cadrul unui anume scenariu înghițite de pământ. Să ne amintim finalul epopeii Ramayana, când Sita, în fața banuielii nedrepte ce se aducea neprihănirii sale, cere pământului a cărei fiică era (cuvântul „sita” înseamnă în limba sanscrită

(continuare în pag. 47)

Anișoara POPA

Neștiut

din ploaia lacrimilor
mă trezesc
cu flori pe buze
roua neștiută picură pe suflet
nechemată și neînțeleasă

aș opri timpul aici sau măcar faptele
dar... nu pot, nu vreau sau n-am curaj
întotdeauna altcineva decide pentru mine
în liniște și vise accept docil

oare cum pot locui împreună soarele și luna
în același om?

Labirint

pornesc empiric
pe drum prin spațiu și prin timp

petarde mutilează griji majore
petala îngerului de-nceput e-n lacrimi
popas prin gând de om creat a doua oară
praf cosmic înlăcrimat de ochiul mamei

mâini obosite de mângâieri nocturne
mimează infinit și monoton amintirea
mi-e dragostea de început sau de pe urmă
mi-e gest reflex sau doar imaginat

vă-ntreabă, vă ascultă și vă dor
voci cunoscute mute
venit din stele gândul
visează un ecou pe înțelesul tuturor

și caut locul
mit
pe care toți îl vrem

Feeria nopții

îmi place noaptea asta
cu luna galbenă și plină
pe cer de catifea
cu greierii
cântând în iarbă
la fereastra mea

doar tu-mi lipsești
dar nu mă mir
tu îți lipsești și ție
în locul tău voi iubi eu
și nu cât doi
ci poate cât o mie

Mă tem de fericire

Am pus inima mea în a ta
Încercând să reconstitui întregul.
Noptile mele rămână viselor tale
Până când lanul de grâu mă va primi
Cu macii mei roșii.
Zidește pentru mine o regulă nouă
Ca prima și ultima de care s-ascut fără revoltă
Până atunci odihnește-mi gândul în palme
Ca simplu gest al recunoașterii de noi.

Târziu

asfaltul acoperit de frunze gălbui
ascultă cuminte șoapte despre nemurire
singur împotriva tuturor
tăcere răbdare sentință
parfum de mister
descoperite taine
învinate păsări
de libertate
nimănui nu-i mai pasă de nimeni
căutarea continuă
rebelă înverșunată crâncenă
până când
de ce oare
răspunsul naște întrebare
ești ai fost mi s-a părut
haos lumină sau ce
voi afla

Mă tem

presimt că joaca asta de-a vorba
o să mă pedepsească-ntr-o zi

în fiecare cuvânt adaug
o picătură de suflet și-o rază de lună

luna pare să nu sufere
dar sufletu-mi simt că se pierde

Alungare din rai

Tu ești precis și logic precum un bisturiu
Eu cu sufletul deschis aștept sacrificiul
Tu ai lovit cu vorbe tăioase
M-ai disecat pe viu
Am asistat cu detașare la judecata mea
Oare de ce nu mai dor loviturile tale?
Din rănilor provocate de tine de ce nu curge
sânge?
Gândurile mele sunt în repaos?
Asist cu mândrie la propria-mi umilire
Pentru că e dăruită de tine.
Apoi, curg lacrimi.

Ion TUTUNEA

Dezgroparea lui Dumnezeu

Lumina becului strâmb înșurubat, leșinată, impură, se scurgea destrămată pe colțul casei cu zidul înalt de beton crăpat la jumătate. Avea părul tuns scurt și gulerul balonului gri ridicat șmecherește; avea ochii verzi sticloși, buzele cărnoase și nas acvilin. Dincolo de vitrina udă creșteau păpuși albas-tre și negre și roze despuitate, lipsite de ochi. Apoi elefanți de cârpă burtoși, cu colții întorși înspre cerul lor văruiat proaspăt. Dincolo de el era o lume de carton ciopârțit în fel și chip, o lume îngropată în copilărie în fel și chip. Nimeni, dar nimeni nu străbătea ploaia aceea mărunță, amestecată cu lumini leșinate destră-mate în băltoace murdare.

Murea un cântec sus, la fereastra deschisă neluminată. Murea un cântec șoptit în întunericul gros, o ploaie acompaniată neplăcut de zgomotul unei mașini apropiindu-se. Trecuse mașina, dar Omul Singur îngâna în sine cântecul acela tulburător, subțire și cald.

O fată, bineînțeles o fată blondă, scundă frumoasă, cu ochi albaștri, verzi, negri sau căprui. Sau indiferenți policromi.

Era plecat din sine tiptil, plutea pe un nor singuratec numai el și melodia blondă, scundă, frumoasă, cu ochi indiferenți policromi.

Purta mărgelile negre, scăpărătoare, și părul despletit pe umeri era straniu de galben. Desigur, dorința de a o prinde. Lacom s-o strângă la piept, s-o sărute, dar ea dispărea. Își pierdea pe rând chipurile, în urmă rămânea numai un zâmbet dulce înalt care se destrăma curând într-o simplă iluzie.

Norul prăbușit în stropi repezi se vărsa înspre pământ, se scurse aspru prin crăpături, iar el, topit în ploaie și apăsător de ea pe umeri, se infiltra încet încet în pământ ca un strop fals. În pământ era cald, înăbușitor de cald, și o mare neagră în care pluteau oameni descărnați.

Cerșetorul orb mort anul trecut, călcat de tramvai, îi arunca banii înapoi privindu-i cu scârbă profundă. Schelete albe dansau rotund cu capul în nori de lut, dar se loveau de tălpile cerului și se scufundau repede înapoi de teamă să nu reînvie.

Și se scufunda și el în tăcerea pământului, până aproape de Dumnezeu care zăcea nedezgropat, într-o bucată de marmură neagră. Și curios, intra în piatra stearpă în muțenia ei prin orificiul deschis ca o ventuză. Coridoare imense negre, cu vine albe, lungi, întortocheate ca un labirint de tăcere întunecat străbătut de liniști de moarte. Apoi începu să audă lovături seci de jur împrejur și așchii căzute, lovături plutind surde și oarbe în urechile lui, zdruncinându-i nervii. Dar se repetau tot mai puternic și din ce în ce mai aproape. Simțea parcă încet încet cum se subțiază piatra; marea de somn cutremurată zdravăn de o zguduire din interiorul pământului de sub ea urla îndrăcită asurzitor.

Dar deodată piatra deveni subțire, străvezie ca sticla, apoi subțire ca lama de brici, apoi subțire ca o

privire și o daltă scăpără pe lângă el, gata-gata să-l rănească. Scheletul unui sculptor lucra aburit în marmora neagră, încercând să-l dezgroape pe Dumnezeu. Însă descoperindu-l pe el, scăpă dalta uimit și de uimire rămase o mână de scrum peste care căzu rostogolită huruind țeasta de geniu cu privirile goale, retrăgându-se șerpește în scrum. Deasupra plutea un abur verzui, mirosind a lămâie și a lavandă. Atunci Omul-Singur făcu un gest cu mâna stângă și sparse învelișul de marmură neagră subțire cu privirea.

Se trezi împins în sus ieșind împreună cu aburii calzi la marginea ploii. Dezgropat din ploaie.

Oamenii ieșeau perechi de la film, tineri încolăciți pe băncile parcului, trosnind sub zbaterile lor; mașini cu faruri aprinse despicând întunericul metalic; nimeni în Dumnezeu și Dumnezeu în toți. Urlet ascuțit de câini; răsuciri de chei, scârțâit de de uși; accident de circulație; sinucidere; vânt; derbedei vlăgani. Strada plină cu ochiuri de apă băltoace murdare.

Ca niște bărci pescărești trase la mal băncile parcului dormeau solitare cu oasele lemnoase prinse în cuie de fier. Ruginise totul de întuneric, luna era ochi de pisică sălbatecă și era liniște adâncă, o liniște perfect rotundă, încât se auzea marea frun-zărind boabe mărunte de nisip. Dincolo de vitrină curceau păpușile albastre și negre și roze despuitate de ochi. Apoi elefanți de cârpă burtoși, cu colți întorși înspre cerul lor văruiat proaspăt. Dincolo de el, o lume de carton ciopârțit în fel și chip, o lume îngropată în copilărie în fel și chip...

Ciucuri de sânge

Salcâmul rășchirat se târa în aerul aspru mișcat din când în când de vântul scurt ca o respirație. Câinele lihnit de foame dormea sau murea încet făcut covrig pe maidanul accidentat și umed lângă o cutie de conservă ruginită aruncată de netrebuința cuiva. Botul moale și roșcat odihnea pe o piatră netedă, ieșită cine știe cum din grămada de șpan răscolită și lățită de foamea câinelui costeliv și lipit de pământ lângă mirosul muribund al cutiei. O milă nesecată, abundentă, năvălise în mine, Puțoiul fără căpătâi, și am scos o bucată de pâine din buzunar, unicul buzunar al puloverului meu de mine însumi cârpit cu sârmă subțire, dar puterile lui erau prea departe de foame pentru a se putea întoarce și apuca mila mea.

Mama plecase, orizontul topise vaporul dus ca o simplă iluzie. Dunărea trosnea gheața groasă și primăvara timpuriu sosită ancora soare alb proaspăt pe cerul albastru metalic și, foarte rar, vântul înfiora crengile dezgolate și frânte ca niște brațe, brațe moarte, lipsite de vlagă și de orice altceva care să punteze puterea. Dar mama plecase, îmbătrânită, și acele despărțiri ascuțite și înroșite probabil îmi împungeau ochii până la lacrimi fierbinți și sărate și dincolo de lacrimi. Satul lipovenesc răspândit pe țărmul hăituit de valuri involburate, nestăvilite și neregulat spălând nisipul amestecat cu spărturi

(continuare în pag. 45)

colorate de scoici și rădăcini putrede înspumate năpădite de melci uscați morți și rămași lipiți de fibrele longitudinale, înconjuțați de abia vizibile dăre de sare sclipind cu reflexe mucilaginoase.

Casa închiriată, văruiată mereu de permanenta obișnuință a proprietăresei Tikenă, o femeie grasă cu fața buhăită și blondă dar o blondă spălăcită cu sâni fleșcăiți și deformați din cauza celor șapte copii născuți vii și patru morți îngropați cu lacrimi și cu doi popi din satul vecin. Casa noastră, așezată în partea dreapta a curții și casa ei, construită cu fața înspre drumul mocirlos în anotimpuri umezite de ploii și colbuit în zilele uscate. Bucătăria cu tavanul puțin coșcovit prăbușind coji de var lamelate unele înnegrite. Dormitorul sărac mobilat, omorând purici și carcalaci cu veșnicul miros de insecticid care simțeam cum îmi îngreuna respirația fragedă și limpede de copil. Masa veche, acoperită cu fața brodată pe margini și cusută cu arnici roșu și verde; soba de teracotă înaltă până în albul tavanului și patul galben și lat în care dormeam cu părinții între ei și mă strivea uneori dorința tatei cu glasul alcoolizat și hârâit de tutun. Pereții prea puțin împovărați de tablouri și colțul răsăritean unde candela redusă la un pahar plin cu ulei și la fitilul făcut de mama licărea anemic umplându-mi nopțile nedormite din cauză că tata sforăia zgomotos și indiferent cu gura deschisă cu mâinile aruncate pe lângă corp sau peste mine înspre somnul mamei slăbită mult, îngrozitor de mult, de când cu mine. Nu mai mânca nimic și se certa cu proprietăreasa pe chestia peștelui neafumat la timpul potrivit. Zbârcit era cerul în ziua aceea și ochii mei sinceri plimbați de mișcarea norilor nomazi ca niște pete de păcură. Mama îmbrăcată în negru cu chipul împins într-o îndurerare înmugurită din întoarcerea ei de la Dașa, singura prietenă care ne aducea pește și plasa de împrejmuț grădina de unde eu, Necioplitul, loveam fetele proprietăresei cu roșii coapte și răskoapte murdărindu-le rochițele înflorate și brațele rotunde cărnose. Zeama roșie se prelingea și le stârnea plânsul smiorcăit și "mamușka mamușka" dar podul grajdului nu mă arăta ochilor nimănui până seara când coboram și alegam în curtea pustie, intrând în căldura camerei. Și nu l-a întrebat nimic deosebit referitor la timp, la femei și despre vârstă, dar tata a priceput încruntat și pășea stingherit ca pe cuie, ca pe spini, atent să nu-și înțepe măcar tălpile gândurilor năvălite în el până la crispă și țigară după țigară. Îi tremura mustața fumului, fumul îmi ustura ochii și era nefiresc de tăcut și de treaz. Ceasul a trosnit dinlăuntru, sperându-mi atenția îndreptată asupra tremurului ciudat de mustață afumată și deasă cu colțuri lungi rebele și răsucite cozi de rățoi. Eram prea mic și culcat lângă piscă, tata mișca aerul camerei cu gesturi involuntare, mutând fumul pentru care odaia devenise neîncăpătoare și se strecura tras de răcoare pe sub ușa închisă dar prin care se vedea, dincolo de ea, neagră, puterea nopții. Mama, rezemată de soba rece și înaltă, mesteca o durere nebănuită pentru mine și durerea ei știu că îi provocase tatei aprinsul țigării de la țigară și umbletul acela enervat și

enervant dintr-o parte în alta a camerei strâmte cu patul în care ne înghesuim somnul diferit caracteristic fiecăruia; un somn liniștit, cuibărit la perete, ținând în brațe somnul cel mai fraged și nevinovat și la margine somnul nesănătos punctat de sforăituri puternice și insuportabile horcaite. Aerul mișcat, îngroșat de fum înecăcios, îmi stârnea o tuse nesuferită și sufocantă și nările dilatate, usturate de ceva cald și înțepător, albicios și fluid infiltrat în rotocoale ascuțite subțiate din ce în ce mai mult până la șuvite. Privirile mele rătăceau întrebări înspre neliniștea mamei apoi lunecau pe perețele dinspre ușa de unde mă privea râsul tatei, tânăr, sincer și bine conturat, imortalizat lângă crâșma scundă a lui barbă Mikea cu firma vopsită în mov, scorjită de umezeală și spartă într-un colț de beția crâncenă a lui nea Scârțu groparul în noaptea Crăciunului. Târziu, când fumul devenise păstos, neridicându-și ochii, de fapt nici nu erau ochi, ci două boabe de jăratec abia licărind în tremurul fumului, el i-a spus calm:

- Ei, și acum tu ai îmbătrânit, și Gafa e mai tânără, știe bine și îl are pe "vino-ncoace". Dar mama tăcea, evident turburată și nici măcar nu plâgea, avea ochii uscați ficși, de parcă aștepta nimic sau Totul. "Dar trezește-te, stană de piatră" i-a zis el rupându-i încremenirea cu o palmă care mi-a trezit țipătul plânsului și orice se putea numi ură. Fumul îmi orbea privirile și-mi întărea lacrimile. M-am sculat numai durere și, căzut la picioarele lui nedescălțate de cizme, îl mușcam înnebunit, răsu-cindu-mă, zvârcolindu-mă, dar mama răbda loviturile repezi neîntrerupte și deodată el m-a luat pe vârful cizmei ca pe un fulg și m-a izbit de șifonierul simplu cu două uși. Culoarea lui a descătușat urletul mamei și "omori copilul, animalule", eu însă mă bucuram, îi simțeam gustul până atunci neștiut ce umblă prin mine și mama uitase de tăcere... Pe fața lui creșteau ciucuri de sânge. Parcă simțeam cum mi se rostogolește interiorul, leșinându-mă. A fulgerat-o pe mama cu priviri de foc și l-a înghițit noaptea ca pe o umbră...

Mama plecase și orizontul topise vaporul dus ca o simplă iluzie în ochii mei răvășiți de lacrimi. Drumul mi se scurta sub pași și în față sclipea casa Gafei. Frig. Târziu a apărut Gafa beată, însoțită de Scârțu groparul. Rădeau hohotit și se sărutau în bucuria mea că nu știau de intrarea tatei între pereții casei și că va începe mâine... Salcâmul rășchirat se târa în aerul aspru mișcat din când în când de un vânt scurt ca o bătaie de inimă și maidanul mocirlos zbătea ultimul urlat al câinelui vagabond...

(Din volumul "Ochi de tablă" - în curs de apariție la editura Karograf - Tulcea)

Ion CIORAN

Ultima concluzie

neliniștea se depune
ca o ploaie de iunie pe memorie
în ștreangul întrebuițat
o singură dată
de receptorul satului

lirică indiană
ceasul din încăpere
pregătește arderea copacului

iar zeroul pe care-l ignori
va fi ultima noastră concluzie

Peisaj suprarrealist

după a treia zi
răul a rămas același
peste așezarea plină
de necunoscuți

sângele lor șiroia
pe străzi cu sensuri excentrice

focul trecea frenetic prin creier
și doar la porți închise
cenușa înfierbânta moartea

o voce de departe
descrie dogmatic ultimul
peisaj suprarrealist
încă

Ultimul joc al sângelui

așa cum cerul
este o răscumpărare de dimineți
astfel și tu
ești o înămplare de luni
mergând umilită acasă

gardul devine
o chestiune elementară

nu poți să plângi
și ultimul joc al sângelui
de care nu bănuiești nimic

Nimicul cade peste lume

nimicul cade peste lume
tu ești o formă a întinericului
împotriva căruia cădem în genunchi

noțiunea piramidă noțiunea sânge

e cinci și e marți

miros de lemn ars
și străinul
ce nu mai are nici strigăt

De la capăt

dincoace de lucruri comune
de moarte și de viață
ninge sanscritic
peste explicația finală
a căutătorului

păcatul a generat întotdeauna întâmplarea
păcatul sperat de sângele tău

dinspre țărnul aproape ignorat
un cântec simptomatic precum un zero-zero
ne determină să o luăm
și de data aceasta
de la capăt

Sinele

există ceea ce nu există
afirmă laconic străinul privind
umbra fluturelui

aerul personalizat al camerei
și libertatea de a dispera
ca finalitate a cărnii
iubirea nu este o expresie a compătimirii
ci a devorării domnule Unamuno

duminică sâmbătă vineri
evidențiază că nu ființăm
decât în copilărie

dincolo de seară
de concepte convenționale
se află o linie de cenușă
care va reține
la timpul potrivit
sinele

„brazdă”) să se deschidă și să o resoarbă. În momentul în care Sita se aruncă în pământul ce tocmai s-a deschis acesta o primește precum îmbrățișarea unei mame. Aidoma Sitei și Doamna lui Negru-Vodă se sinucide, aruncându-se spre pământ. Conteaza mai puțin ca legenda, numită „Piscul Doamnei” a ajuns până la noi deformată, întâmplarea fiind pusă pe seama unor evenimente generate de un conflict armat între valahi și tătari, timp în care soția lui Negru-Vodă se aruncă de pe o stâncă pentru a nu fi prinsă. Pentru noi important este că principiul resorbției lumii fenomenale, simbolizat prin fiica pământului se respectă întrutotul. Dacă vrem să înțelegem în intenția și simbolică sa originală legenda „Piscul Doamnei” trebuie să apelăm acum la versurile de o frumusețe tulburătoare din Ramayana care spun: Se deschise-atunci pământul și-apăru un tron de aur, / Tron înconjurat de zâne, ca un trandafir de frunze... / Mama își luă în brațe pe copila ei curată, / Fica sfântului Janaka, Sita, blânda, preafrumoasă! Toți îi laudă virtutea! Sita însă nu mai este! Rama-i singur! Fericirea zilelor pierdutu-i-s-a... (10).

Iată dousprezece argumente pentru a afirma că Negru-Vodă nu a fost un personaj istoric ci un erou de epopee, unul și același cu Rama din Carpați.

Note:

1) B.P. Hașdeu, *Istoria critică a românilor*, Ed. Minerva, București, 1984, pg. 150.

2) I.M. Cristea, *În Țara surâsului-Thailanda*, Ed. Libra, București, 2000, pg. 134; v. și M. Martiș, *De la Bharata la Gandhi*, Ed. științifică și enciclopedică, București, 1987; se poate consulta și Mică enciclopedie de istorie universală, Ed. politică, București, 1988.

3) Valmiki, *Ramayana*, Ed. pentru literatură, 1968, vol. 2, pg. 295.

4) A se vedea N. Desușianu, *Dacia preistorică*, Ed. Mentor, 2000; Maria Gimbutas, *Civilizație și cultură*, Ed. Meridiane, București, 1989; „Carpații leagănul civilizației euro-indo-iranice”, în Anexa II din volumul, Iordanes, *Getica*, Ed. Gândirea, București, 2001, cu un studiu introductiv de Gabriel Gheorghe.

5) Ion Taloș, *Meșterul Manole*, Ed. Grai și suflet, București, 1997, pg. 355.

6) Despre Roman și Vlahata a se vedea Gheorghe Brătianu, Ed. Eminescu, București, 1980, pg. 155 dar și B.P. Hașdeu, op. cit. pg. 158-160.

7) *Legende populare geografice*, Ed. Sport-turism, 1986, pg. 119; 125; 203; precizăm că înțelesul cuvântului „săritoare” din legende este acela de „cascadă”-locul în care apa sare.

8) *Legende populare românești*, Ed. Albatros, București, 1983, pg. 144.

9) *Folclor din Oltenia și Muntenia*, vol. V, Ed. Minerva, București, 1970, pg. 328.

10) Valmiki, op. cit. vol. II, pg. 283.

Ana Maria CHEȘCU

„Doamna nuvelistă” și legăturile ei cu Transilvania

De-a lungul timpului farmecul ținutului și a locuitorilor de peste Carpați a atras curiozitatea numeroaselor personalități care au călcat pe aceste locuri atât de greu încercate de vicisitudinile istoriei. Un exemplu elocvent este cel a lui Emily Gerard sau Madame de Laszowska după numele soțului. Aceasta a stat în Transilvania între 1883-1885, cât timp soțul ei a îndeplinit funcția de comandant al Brigăzii de Cavalerie. Perioada petrecută aici a fost una foarte rodnică, ea studiind cu interes toate obiceiurile, tradițiile, superstițiile și ocupațiile oamenilor de aici. Pentru a aduna toate informațiile necesare a cutreierat Transilvania în lung și în lat, apropiindu-se mult de oamenii din popor de la care a cules basme și legende transmise pe cale orală din generație în generație.

Din toate aceste impresii adunate s-a născut „The Land beyond the forest”, o carte care a cunoscut un mare succes. De altfel această carte a constituit sursa de inspirație pentru celebrul roman „Dracula” a lui Bram Stoker din 1897. Imaginea a fost una distorsionată, Transilvania fiind prezentată ca o Pandora a vampirilor și duhurilor rele. Așa cum observă și criticii, cartea doamnei Gerard poate constitui cu succes un punct de plecare în studierea unui neam plin de legende, istorie și valori culturale. Iată ce scriu aceștia: „Sejurul doamnei Gerard în Transilvania nu a fost o vizită trecătoare și impresiile ei au avut timp să se maturizeze și totodată să se autocorecteze în special din dialogul cu oamenii”¹.

Deși străină de realitățile din Transilvania, ea a știut să facă o analiză foarte obiectivă asupra situației românilor, observând raportul inechitabil de forțe dintre naționalități. Cu toate acestea, era convinsă că pe viitor acest raport de forțe se va schimba: „nu este hazardat să prezici că acest popor are un mare viitor în față și că veni o zi în care alte neamuri vor fi degenerat și își vor fi irosit tăria, acești descendenți din vechii romani, înălțându-se ca pasărea Phoenix din propria cenușă și vor pași înainte cu o întregă rezervă de forțe latente și de materie nepusă în valoare și vor domni ca stăpâni acolo până unde ieri se născuseră robi”².

Ce e demn de amintit aici și scriitoarea a observat foarte bine este faptul că în orice român din Transilvania există un sentiment de ură și teamă față

(continuare în pag. 59)

POEȚI TULCENI

ELENA NETCU

Neîndurătoare privirea ta

Alteori privirea ta plutea fără țintă
și trecea peste umerii mei nepăsătoare
iar ochii tăi se oțeau
ca două cuțite tăioase
săpând aerul dintre noi
tot mai greu de așteptare

O să iau cuvintele tale
tot mai neîndurătoare
și-o să le mestec tandru
pe răzoare
însurarea se va face înaltă
până la stele
și-n acest ritual lent
o să te îneci în lumina lunii
lacomă de tine

De argint se fac ochii tăi
înspre un verde cenușiu
încet și tandru
în toate culorile câmpului
apropiindu-ne

Ne înecăm în cuvinte

Mă sprijin pe răsuflarea ta
blândă ca o adiere...
două zvâcniri de aripi...
una țâșnind spre cer
cealaltă agățându-se cu îndărfâjire
de urmele pașilor tăi
ca mărturie a vremelniceii noastre treceri

De la o vreme
tot mai mult încep să plutesc
plutesc așa vreme de un sărut
și devin imaterială
ne înecam în cuvinte...
și atunci văpaia lunii
ne aruncă în mare toate gândurile
munții își lungesc vârfurile către cer
se face o alta ordine a lumii

Numai îmbrățișarea ta amagitoare
se face fluture arzând
în flacăra apusului fără întoarcere.

Căci sunt căzătoare

Rămâi lângă mine
sfidătoare ursitoare
oricum mă supun ție
și mă jelesc
îmi tot trimiți secunde
să mă ardă
ca pe un fluture

în cămașa mea de frunze
pe care tu, imperialo,
le smulgi zilnic din mine
nenăscute aripi.
chemi luna
să-mi stivească
suspînul de zid
iar eu încrezătoare
mă sprijin de tine
și-mi adun amintirile
ca niște jucării gemând
tu râzi
felina ursitoare
căci sunt căzătoare.

Pământul acesta mă naște

Pământul acesta mă naște
mut apăsându-mă
oasele mele miros a ploaie
Sângele meu tot mai greu
mi se pare
pământul acesta mă doare

Secunde
infinite explozii
viclene pândesc
vânătoarea de oase-n pământ

Pământul acesta mă naște
în zburim de ape
în clocot de vânt
cu-arome de câmpuri
anotimpuri gemând
veni-va ursitoare
să-mi dea
și-un umblet de stea

Râvna cuvintelor

Din nou mă ademenesc caișii
rotujindu-și fructele cu resturi de petale arse
în moalele inimii

Plânge seara aburind văzduhul...
mă doare această ardere de floare
această vlăguire de culoare
bătând înspre zare...
metamorfoză a fructului
ascunzând sămânța în bătaie de aripi...

Metamorfoză a gândului
ascunzând cuvântul zemuind de durerea
facerii

Răsuciți-vă voi cuvintelor
într-un zbor înspre sine
când râvna de fructe amare
îmi ghemuiesc cuvintele-n cuibare

(din volumul în pregătire "Lumina din amurg")

POEȚI TULCENI

Berty NEUMANN

Gerunziu

Condiție supremă,
o poruncă, un îndemn,
o soluție.

Este o realitate gramaticală,
o economie de zicere
modestă,
poate fără prea multă fală.

Este însă în a românului grăire.
vine pe buze, ușor din fire.
Nu știu de ce-i blestemat,
nu știu pe ce savant a supărat.
Expulzați gerunziul din gramatica română!
Puneți botnița pe
trăind
și pe iubind
și pe muncind!

Mi-e frică de litera V

Mi-e frică de viitor!
Nu c-am să mor.
Mi-e frică de viitor,
Pentru că-i fără de viitor.

De aceea mi-e frică
de litera V.
Viscol Variolă Vulcanism,
Vâltori, Vrajbă, Vlăguire, Vampiri, Văduvie.

Chiar și V-ul al victoriei simbol
Are la bază un omor.
Un omor de mari armate,
De mii și mii de suflete nevinovate.
Căci victoria-n război
Nu-i o luptă între doi.
Este o crimă multiplicată,
În argumente patriotice
abil îmbrăcată.
Victoria în alegeri – o nebulie,
O luptă pentru ciolan și piftie.

De aceea votca-i singurul cuvânt
În care V-ul
este dulce și mai blând.

Sodoma

Potop, inundații catastrofale,
Seceta sahariană,
Criză economică universală,
Boli incurabile necunoscute,
Rele pericole neștiute,
Balene eșuate,
Polarități inversate.
Foame, foame, foame.
Incendii generale forestiere.
Lumea piere!

Clipe de coșmar.
Esența de amor.

Pe cine-am supărat?
Ce demiurg am deranjat?
Căruia idol necurat ne-am închinat?

Banu-i rege universal.
Dracul judecă-n penal.

Invidia, răutatea, indiferența -
Dregători de seamă.
Nenorocirea – ștab la vamă
Sărăcia-i de pomană.

Mai iartă-ne o dată, Bunule Dumnezeu!

Izvorul Schiller

Din Pădurea Neagră izvorăște
Încă un izvor
Cu apă fermecată,
Ce curge și tot curge
Din vremi trecute.

Izvorul ce izvorăște,
Nu-i Dunărea străbună,
Ci rima lui Schiller,
Print german de von Poezie.

Și din unda-i cristalină
A sorbit cu furtunul încurcat al cheii sol
Și-acel rege al operei
Numit simplu Verdi.

Și din unda-i rece a băut
Cu paharul nemuririi
Și-acel rege surd al simfoniei
Numit simplu Bethoven.

Și din unda-i lină
Cu pocalul moldovean a băut
Și-acel rege-al poeziei
Numit simplu Eminescu.

Din apa-i vie a izvorului
A izbucnit în slava-i
Oda Bucuriei,
Imn acum de Pace și Unire.

Din apa-i fermecată au răsărit
Așa, pe rând,
Și Hoții, și Wilhelm Tell, și Don Carlos, și Maria Stuart,
Prinși în focul intrigii și-al iubirii.

Au apărut așa, pe rând,
Pentru mine,
Pentru tine,
Pentru cei ce vor veni.

Minunat grai valah,
Ce ai în zestra-ți minunată
Substantivul „izvor” și predicatul „izvorăște”,
Ce susuri, ca nicăieri în lume,
În apa sfântă a Iordanului de cuvinte românești!
Botează-l și primește-l pe Primitul Schiller!

Tania NICOLESCU

VIRUSUL NLLLM

Un neam trăiește în veșnicie prin concepția de viață sănătoasă și curată, prin onoarea și cultura lui. Prin urmare, nu pâine cu orice preț, ci onoare cu orice preț, onoare apreciată după scara valorilor dată nouă de Dumnezeu. (Justin Pârvu)

Vară toridă, agitație, iritări, știri incendiare, alți viruși mortali... Pâna la urmă, către sfârșitul lui august arșița dă semne de îmblânzire. Valurile mării, verzui și înspumate asaltează țărâmul cu nisipul încă fierbinte care te face să nu poți sta prea mult pe mal, îndemnându-te parcă să le încerci răcoarea. Zbor de pescăruși, chiote de copii...

Privirea mi se oprește asupra femeii; toples, cu pielea înnegrită, bine tăbăcită de soare, de vânt și de vârstă, înaintează printre valuri cu vizibila inabilitate caracteristică vârstnicilor.

Îi privesc în treacat slipul minuscul înflorat și borurile largi ale pălăriei albastre care-i acoperă cu generozitate capul.

Din apropiere, un băiețel așezat pe un colac, învolutează apa cu mâinile și picioarele și prin perdeaua iscată de stropii de apă își ațintește insistent ochii asupra ei. Femeia pare să nu observe atenția acordată vestigiilor sânilor ei și totuși, parcă din reflex, spatele are o mișcare de îndreptare. Pentru o fracțiune de secundă mă întreb care ar fi motivația care-i declanșează atitudinea deloc inhibată pentru vârsta ei; să fie oare mai sănătoasă pentru organism bronzarea pe 90% din corp în comparație cu cea de doar 80%? Categorie, nu! Să mai prezinte pentru cineva interes, până unde anume este bronzată? Greu de spus.

Și continuând să-i ațintesc cu privirea enorma pălărie care-i acoperă capul, înțeleg deodată că, în felul ei, este pudică; și-a acoperit totuși conform normelor sociale, părțile considerate a fi... rușinoase. Până aici nimic nou sub soare; copilul căruia mama natură cu capul bine acoperit, îi oferă încă o lecție a cărei semnificație, la nivel conștient, deocamdată îi scapă datorită vârstei, dar pe care cu siguranță în timp și-o va însuși temeinic din exemplele oferite la tot pasul în societate și pe toate canalele de comunicare și anume aceea că a fi sexi, în special ca femeie, înseamnă a avea una din însușirile cele mai valorizate de societatea actuală.

A fi sexi, oriunde, oricum, oricând, a devenit în societatea noastră aproape o persuasiune socială. O persoană onestă, inteligentă, instruită este cu siguranță desuetă, în schimb dacă este sexi, este la fel de apreciată ca și cea care... are un cont serios la bancă. Cât despre mijloacele prin care se rotunjește contul, acestea nu au importanță; atât timp cât cu un cont serios poți face multe, merită să te străduiești pentru el, fără să te sinchisești de ochii și de părerea lumii - non olet - va înțelege curând băiatul care continuă să învoluteze apa în tumultul iscat din lupta contrariilor și anume dintre jena pentru imaginea deja inestetică însă suficient de incitantă încât curiozitatea

să-l împingă să iscodească mai departe prin perdeaua stropilor de apă pe care-i iscă plutind spre vârfurile... aisbergului.

Peste câteva ore, călătorind într-unul din inconfortabilele și contrar normelor, arhiplinele microbuze care au împânzit șoselele patriei, pe muzica - ce excepție! - în surdină a difuzoarelor, ațipesc. Mă trezește vocea unui bărbat care insistă, cerând șoferului să pornească instalația de aer condiționat pe care pe traseu șoferul o oprește. Simt că mă arde spatele și că am transpirat. Șoferul, fără prea mult chef, repornește instalația de aer condiționat, respirăm ușurați... apoi, cam cu o jumătate de oră înainte de destinație, o oprește din nou ca să facă economie. Aerul devine repede aproape irespirabil, însă cu toții, parcă de lehamite cuprinși, tăcem așteptând doar să se sfârșească mai repede călătoria. Ca la un meci, este 1-0 pentru șofer. Și când un meci este pierdut, nu înseamnă decât că membrii echipei au fost insuficient de coezivi și de motivați și că au așteptat și au sperat fiecare în parte că celălalt va rezolva situația. Și atunci sintagma "lasă că merge și așa" este magica formulă care acționează hipnotic asupra majorității, chiar dacă urmările pot fi deseori de nedorit.

Se înfruntaseră lăcomia șoferului care a dorit să economisească motorina în detrimentul confortului călătorilor, cu lașitatea acestora. Și, cu siguranță nu era nici prima și nici ultima situație în care șoferul acționa astfel. Ce dacă unui călător i s-ar fi putut face rău de la căldură și de la mirosul insuportabil degajat de șalarii țigăncilor care se tot urcaseră pe parcurs în microbuz? Atâta timp cât merge... merge!

Și pentru că totuși merge, multe neplăceri și uneori tragedii care ar putea fi evitate continuă să se întâmple aglomerând canalele de știri ale televiziunilor, cu carnagiile de pe șosele, cu accidente de muncă în care în modul cel mai stupid sunt îngropați oamenii de vii, cu incendiile în care pier nevinovați pentru că nu se respectă nici cele mai elementare regulamente sau norme de siguranță, întrucât a le respecta a devenit sinonim cu a da dovadă de slăbiciune, cu a da un pas înapoi în fața impertinenței celor ce "merită", pentru că nimeni nu-și asumă responsabilitatea, care devine până la urmă a tuturor, adică a nimănui. Și cine este de vină până la urmă dacă nu ceasul rău, sau pisica neagră? Și cine plătește pentru toate acestea dacă nu, ca de obicei, acarul Păun?

Înțelepciunea milenară a poporului atrage atenția asupra amănuntului deloc de neglijat: acela că buturuga mică răstoarnă carul mare - pentru cine are urechi de auzit. Însă probabil că este mult mai comod ca vina să fie atribuită altcuiva, sau situației și deseori auzim cum o și spun unii sau alții că parcă ar fi vorba de un blestem.

Nu, nu este vorba despre niciun blestem. Este doar virusul cu denumire deloc sofisticată, NLLLM care, în traducere, înseamnă: nesimțire, lene, lăcomie lașitate și minciună, cu care pe parcursul vieții s-au contaminat mulți dintre noi, dar puțini sunt cei ce ar recunoaște aceasta măcar în forul interior, pentru că

(continuare în pag. 59)

Maria CĂLIN

Când tăcerea vorbește

Culiță este prietenul meu și este rus. Nu-l cheamă Culiță și nici rus nu prea este. Îl cheamă Colea. Colea Nichita Nichitovici. Ce nume mai era și asta am priceput mai greu, abia după ce am auzit-o pe mama că peste drum s-a mutat o familie de ruși. Nici ruși nu știam ce-s ăia, îi asociaz în mintea mea de copil cu niște oameni roșii, așa cum eram noi după ce veneam vara de la Siret. Am stat cu orele, privind printre ulucii grădinii doar-doar voi vedea cum arată oamenii roșii. M-am tot învățat pe lângă casa lor, poate voi vedea ceva, deși aveam șanse puține să zăresc ceva dincolo de gardul înalt îmbrăcat în iederă bogată. Auzeam uneori o voce răstită de bărbat ce spunea ceva într-o limbă neînțeleasă de mine, un plâns de copil, un glas blând de femeie, apoi liniște. Cel mai mult mă intriga cântecul ce se auzea uneori seara. Un cântec lent, duos și trist, plutea pe deasupra grădinii noastre, făcând să amuțescă totul în jur. De fiecare dată tata spunea cu obidă: "Iar s-a îmbătat rusul!". Curiozitatea mea creștea, alimentată seară de seară de vorbele șoptite ale vecinilor strânși pe banca de la poartă. Vorbe ciudate, fără vreun înțeles: "tătuță", "spion", "exil", "testament", "cazac", îmi făceau închipuirea să zboare într-o țară fantastică, despre care trebuia să aflu cu orice preț. Și am aflat într-o zi, când în curtea noastră a aterizat o minge mare, albastră, cu cercuri albe. La puțin timp, la poarta noastră bătu un ciudat de băiat cu părul blond ce-i stătea în toate direcțiile, cu ochi mari, albaștri, ce luminau o față rotundă, plină de pistrii risipiți printre semnele de vărsat de vânt. A spus un "bună ziua" timid, apoi s-a recomandat ca un om mare: "Eu sunt Colea". Mirată de ce-mi spunea, așa ca de prima dată, i-am răspuns: "Eu sunt aici, dacă tu ești coala". Apoi, ca o moară neoprită a început să turuie: că este din Vaporojani, că mama lui este de aici, de pe malul Dunării, că tatăl lui este rus, că au fugit de sărăcie, că au venit din Rusia pentru că au primit casa de vis-a-vis moștenire de la unchiul său, că are cea mai frumoasă și bună mamă, că tatăl său își cumpără multă vodcă pentru că îi este dor de casă și de pământul lui din stepa rusească... că după ce bea devine rău și-o pune pe mama lui să cânte balade rusești. Și-i cântă, și tot îi cântă mama lui până ce termină el toată sticla și adoarme cu capul pe masă. Toate astea mi le-a spus în numai câteva minute, aproape fără să respire, în timp ce eu nu mă mai săturam să privesc... un rus.

Nici pomeneală de copil roșu, era ca toți copiii de pe strada noastră, poate doar puțin mai necăjit. Din ziua aceea am devenit prieteni nedespărțiți în bune și-n rele. Nu puteam să-i spun Colea fără să mă bufnească râsul, așa că i-am spus... Culiță. Îmi suna mai românește, mai apropiat mie.

Întro zi tatăl lui nu și-a mai ridicat capul de pe masă, a adormit de tot, rămânând nemișcat lângă sticla de vodcă golită pe jumătate. În ziua aceea Culiță nu a mai vorbit cu mine, stătea și privea în gol, în timp ce lacrimi grele se înșirau pe obraz ca mărgelile. M-am așezat lângă el și am tăcut și eu, speriată că prietenul meu a amuțit. Gândul acesta și tristețea lui a făcut ca și pe obraji mei să apară lacrimi amare. Eram doi copii pe o bancă ce plângeau în tăcere. Într-un târziu s-a ridicat tăcut și s-a îndreptat cu mers de bătrân înspre casă, nu înainte de a-mi spune: "Ai grijă, am să mă întorc!".

Eram bucuroasă, Culiță nu era mut. I-am dăruit printre lacrimi un zâmbet. Eram tristă, Colea pleca cu mama lui să-și îngroape tatăl în Rusia, cea care îl omorâse cu dorul de ea. Adeseori îmi era dor de el și îi dăruiam câte o lacrimă, privind poarta încuiată la casa de peste drum. S-a întors tot într-o zi tristă. Tatăl meu plecase și el pentru totdeauna. Și unde puteam mai bine, decât pe banca de la poartă să-mi plâng durerea? De data asta eu eram cea ce nu vroia să vorbească cu nimeni. Culiță s-a așezat lângă mine și mi-a spus "Eu sunt Colea". I-am răspuns, cu un zâmbet printre lacrimi: "Eu sunt tot aici, dacă tu ești coala!".

Delia, îngerul păzitor

Pe panglica de asfalt a șoselei camionul își trimitea lumina farurilor destrămand noaptea în zeci de umbre ce rămăneau în urmă dansând parcă printre picăturile de ploaie. Era obosit Alex, abia apucase să aștească în parcare a unei benzinării, când a sunat telefonul. Cu un ton ce părea să nu aibă nimic bun în el, patronul i-a reamintit că este în întârziere... că nu e în grafic... că mâine nu va intra în concediu dacă nu livrează marfa la timp. A închis telefonul oftând, și-a aprins o țigară și a pornit prin ploaia câinească la drum. Ce rost avea să-i spună că nu poate merge cu viteză, că e noapte, că este și el om și trebuie să doarmă. Pauza după patru ore de mers este doar pe hârtie, ei trebuie să meargă non-stop dacă se poate. Oricum, acum este și el mai grăbit ca oricând. E ultima zi de muncă, apoi va urma un drum de plăcere, un drum în care doar nerăbdarea de a-și ține fetița în brațe l-ar mai putea grăbi. Mâine, pe seară, Spania va fi un vis urât. Delia, care acum îi zâmbeste din poza de pe bord, îi va zâmbi aievea, își va lipi obrăjorul cald de fața lui și-l va întreba ca de fiecare dată când îl vede: "Nu-i așa că nu mai pleci, tati?".

(continuare în pag. 61)

Hanane AAD

- LIBAN -

Născută la Beirut. A studiat jurnalismului și comunicația la Universitatea Beirut și la Universitatea Paris 2. Jurnalistă și poetă. A lucrat la cotidianul „Annahar”, la canalele de televiziune „Haya” și „New Television” în cadrul depar-tamentelor politic și cultural. A realizat și moderat numeroase dezbateri literare pentru radio și televiziune. În prezent scrie pentru publicațiile „Al Mustakbal și „Assafir”. Volume de poezie: *Loulou arouh ala sahwat alkima* (Perle ale sufletului pe potriva valorii, 2005), *Kama habbat al hinta* (Precum un bob de grâu, 1999) and *Sada al hanin* (Ecoul nostalgiei, 1992). Carte de interviuri pe teme culturale: *Hiwar als kafat wa ichk al lougha* (Dialoguri culturale și limba iubirii, 2001). Bursă de studii în Germania. Premii: al Ministerului Culturii din Liban, 2000 și al Uniunii catolice de jurnalism internațional, Fribourg, 2001. A luat parte la festivaluri de poezie din România, Olanda, India, Turcia și Austria. În perioada 28 mai – 3 iunie 2010 a fost prezentă la Festivalul Internațional de Poezie „**Serile de literatură ale revistei Antares**”, desfășurat la Galați, Brăila și Buzău.

Înălțime

Sunt pricepută în arta
de-a vorbi cu morții,
de a-i asculta.
Mă văd trecând dincolo
de hotarele morții,
întâlnindu-i,
atingându-le dezamăgirile,
dansând cu bucuria lor albă,
întrebându-i de propriile lacrimi.
Ei răspund :
“Noi, morții,
nu murim,
dispărem îndărătul tăcerii.
Nu plecăm,
Vedem,
auzim,
simțim.
Suferim de pe urma unei răni.
Noi murim doar când suntem dați uitării.
Ne lamentăm datorită absenței celor vii,
dar nu trădăm
zidul tăcerii

Un curcubeu în venele tale

Un curcubeu în venele tale,
Și dispar îndărătul copilăriei mele.
Inima mea se ridică, înaltă ca buzele
de fiecare dată când îți zâmbesc –
dansează în ochii mei.

E mai mult decât un zâmbet,
mai depărtat decât o căutătură,
mai profund ...

Mă agăț
de umbrele unui zâmbet,
ca să nu înfrunt constrângerea.
Zâmbește-mi,
pentru ca îngerii să-și afle pacea
la ușa inimii mele.
Mergi înainte, bărbat al meu,
și la căderea serii
întoarce-te la mine.
Pășește, ținând ochii mei
în palma eternității.
Ocrotește în inima ta
viitorul, zburdând spre noi
aidoma unei gazele jucăușe.
Mergi înainte, mergi înainte,
nu-ți fie frică de furtună.
Eliberează-te de gelozia lor,
nu-i decât praf, nimic mai mult.
Mergi înainte, bărbat al meu,
a cărui inima este frumoasă,
ascultă bine sunetul timpului
ce-mi mângâie fruntea.
Mă va atrage întotdeauna,
ca și curcubeul din venele tale,
un curcubeu pe care-l urmezi
cuprins de uimire, în umbră
și mereu călătorești în secret
la magicianul luminii.

Refugiu

Mă abandonez liniștii templului
când tristețea mea geme
și toate cărările-s înăbușite în deruta pașilor mei.

Caut adăpost în zâmbetul unui copil
de fiecare dată când adulții mă târăsc
în maturitatea lor posomorâtă
și jalnica lor filosofare.

Îmi caut refugiu într-o icoană străveche
când ziua își desmoștenește răsăritul
și noaptea își respinge sfinții.

Vreau să prind ciripitul unei păsări când
furtuna mă-mpinge spre nebunia mâniei.

Vreau să prind rugăciunile unei mame
de fiecare dată când războiul mă aruncă-n
vulcanul cruzimii.

Stau strâns de frumusețea unei aripi mici
de fiecare dată închisorile și bastioanele se ridică-n
fața mea.

Stau strâns de pulsul propriilor mele vene
când chipurile pleacă spre oglinzile nimicitiei.

traduceri din limba engleză de Peter Sragher

Radu DANIELESCU

Cine-i Lombroso?

Împins cu putere înăuntru de cei doi apărători ai legii, reuși cu greu să evite impactul cu biroul luxos, din lemn de cedru, aflat în mijlocul încăperii. Îmbrăcat într-o cămașă second-hand băgată haotic într-un pantalon de trening cu genunchiere și purtând în picioare o pereche de papuci de casă, omulețul scoase un „să trăiți!” icnit în urma loviturii sesizatoare primite de la unul din polițiștii care-l ridicaseră și-l aduseseră cu duba la secție.

Cel căruia îi fu adresată urarea, comandantul secției, se întoarse cu mișcări lente de la fereastră, unde contempla natura, decis să infrunte de data aceasta natura umană:

- Hoț de buzunare?
- Nu, să trăiți, veni răspunsul prompt al unuia dintre zeloșii subalterni.
- Vagabond?
- Nici, să trăiți.
- Viol? L-a-nnebunit căldura asta...
- N-am făcut nimic, domnule comandant, încercă timid omulețul.

- Nu vorbești neîntrebat, clar? Ce-a făcut? Nu-mi spuneți, crimă?

- Mai rău, dom' comandant... A încălcat legea electorală. L-am prins în timp ce rupea afișele electorale ale cumnatului dumnea... ale domnului Cătănoiu, candidatul puterii la fotoliul de primar.

- Ce faceee?! se îngrozi comandantul de fapta comisă. L-ați... interogat? Întrebă apoi, pe un ton calm de data asta, și făcând un gest echivoc, folosit mai degrabă atunci când se dorește sugerarea ideii de agresiune fizică. Recunoaște?

- I-am pus doar câteva întrebări ușoare. Nu coope-rează. Și ne-am gândit că poate vreți dumneavoastră...

- Da, bine, lăsați-l pe mâna mea. Puteți pleca.

După ieșirea celor doi oameni ai legii și ordinei, comandantul, folosindu-și statura impunătoare, se pregăti de confruntarea cu infractorul aprinzându-și mai întâi o țigară de foi, după care îl pofti politicos pe cel din fața sa să ia loc, amabilitate căreia însă omulețul nostru nu-i răspunse pe măsură, spre iritarea comandantului:

- la loc, am spus!

Căutarea din priviri a unui obiect care să aducă cu un scaun rămase fără rezultat, așa că, cu vocea tremurândă, infractorul îndrăzni:

- D-le comandant, cred că la mijloc este o eroare...

- Nu crede asta, ci fii convins că este o eroare. O mare eroare pe care ai comis-o...

Introducerea fiind făcută, intransigentul comandant trecu la interogare:

- Numele!

- Numele meu? Gheorghe Marin.

- Gheorghe Marin. Care-i numele, care-i prenumele?

- Păi... primul.

- Primul ce?

- Primul e numele.

- Și al doilea?

- Al doilea este... *pronumele*, ezită omulețul.

- Buuun. Așadar, Marin. Marinică. Ei, Marinică, tată, ia să stăm noi doi acum frumos de vorbă, îl îmbie comandantul. Îți place să stai de vorbă cu poliția? De câte ori ai mai avut ocazia, ia spune?

- Păi... niciodată.

- Niciodată?! Va să zică n-ai mai fost prins până acum. Înseamnă că ori ești tu prea priceput, ori organele n-au fost prea ferme. Mai degrabă prima variantă...

- Nu, dar n-am încălcat... adică eu niciodată... legea pentru mine...

- Hai, măi, Marinică, lasă minciuna. Infractorul se cunoaște după mutră. N-am spus-o eu, a spus-o marele Lombroso. Ai auzit de Lombroso ăsta?

- Nu prea mă uit la televizor, să știți... veni răspunsul sincer al cercetatului.

- Aoleu, Marinică, dar incult mai ești! Lombroso a trăit acu' câteva secole și este cel care v-a studiat vouă, infractorilor, mutra, ca să ne fie nouă, polițiștilor, mai ușor să vă recunoaștem. Și știi la ce concluzie a ajuns după ani de cercetări, măi, Marinică? Pun pariu că nu. La concluzia că persoanele cu capul mare - ca al tău, cu dimensiuni mari ale fălcilor și pomeților - ca ale tale, cu urechi depărtate neobișnuit de cap - ca ale tale, cu buze cărnoase - ca ale tale, cu dentiție anormală - ca ata, cu brațe excesiv de lungi în comparație cu restul corpului - ca ale tale, sunt mie-n sută infractori periculoși. Ei, ce zici de asta?

Omulețul nostru se făcu mic de tot iar tremuratul său începu să-l irite pe comandant.

- Dacă vrei să scapi ușor trebuie să-mi spui repede cine te-a pus să comiți fapta.

- Care faptă, domnu' comandant?

- Să rupi afișele electorale. Nu știai că e infracțiune majoră?

- Nu știam, domnu' comandant. Că dacă știam nu mă luam eu după nevastă-mea...

- Aha, carevasăzică nevasta te-a pus? Din care partid e? Hai, scuipe repede, că am și altele de făcut...

- Cine, nevastă-mea? Vai de mine, domnu' comandant, ea nici nu știe ce e aia politică. Nici n-a vrut să meargă vreodată la vot din 90 până-acum, că zice că e toți, pardon, *nește* excroci. Că i-am și zis să lăsăm dracu' gardu' nevopsit și anul ăsta, că n-o fi foc...

- Ce gard, măi Marinică?

- Gardul nostru. Că acolo *ere*a lipite *afișile*. Și eu aranjaseam cu *nește* băieți deja de o lună să *vie* mâine să-mi vopsească și mie gardul, că se făcuse urât și în august avem nunta la fata a mare și ziceam să fie și el frumos... Dar dacă știam că nu e voie să rupem *afișile* de pe el le lăsam acolo că și-așa *ere*a cu domnul Cătănoiu, speranța noastră de mai bine, că vreau să-l votez și eu duminică, că e cinstit, nu ca ălalți...

Comandantul ascultă declarația infractorului și, după o scurtă analiză, decise. Chemă pe cei doi ofițeri care-l aduseseră pe Gheorghe Marin la secție și le transmise sarcina de serviciu. Apoi își reluă contemplatul naturii, ușor îngândurat.

(continuare în pag. 64)

Maria TIRENESCU

„Când greierii tac...” – antologie de haiku

La Editura Societății Scriitorilor Români a apărut antologia română de haiku intitulată „Când greierii tac...”. E este realizată de poetul Valentin Nicolîțov, în prezent președintele Societății Române de Haiku, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de haiku în țara noastră.

Motto-ul cărții: „Tot ce este obișnuit e simplu, dar tot ce e simplu nu e obișnuit. Simplitatea este una din principalele însușiri ale frumuseții: ea este esențială sublimului” (Denis Diderot).

În prefața cărții, intitulată „După 20 de ani”, autorul se referă la modul în care au pătruns speciile literare japoneze în literatura română, precizează care sunt poezii care au scris haiku în decursul timpului și insistă pe lămurirea noțiunii de haiku și modul în care a fost înțeles acest poem în activitatea poezilor români.

Sunt prezentate pe scurt activitatea Societății Române de Haiku, aflată la 20 de ani de la înființarea datorată lui Florin Vasiliu, revista de interferențe culturale româno-japoneze HAIKU și sunt amintite antologiile de haiku apărute în decursul celor 20 de ani de când ființează societatea.

Cea mai mare parte este rezervată poemelor haiku scrise de poeți români, începând de la mijlocul secolului al XIX-lea și până în prezent. Acest lucru vrea să arate cum a evoluat modul de a percepe și scrie haiku în limba română. Sunt antologați 147 de poeți, cu un poem, două, trei... până la 25 de poeme.

Cu 10 sau mai mult de 10 haiku-uri, sunt publicați poezii: Titus Andronic, Constantin Abăluță, Cornelia Atanasiu, Valentin Busuioc (20), Jules Cohn Botea (15), George Bădăraș (15), Șerban Codrin (25), Alexandru Ciriac (15), Magdalena Dale, Dan Doman (25), Iulian Dămăcuș (15), Adina Enăchescu (15), Mioara Gheorghe (15), Florin Grigoriu (14), Vali Iancu (19), Letiția Iubu, Utta Siegrid König, Ioan Marinescu (15), Teodora Moțet, Manuela Miga (20), Vasile Moldovan (20), Alexandra Flora Munteanu, Valentin Nicolîțov (20), Dan Norea, Radu Patrichi (20), Bogdan I. Pascu, Mihai Prepelîță, Dumitru Radu (15), Dumitru Roșu, Paula Romanescu (15), Vasile Smărândescu, Constantin Stroe, Nicolae Ștefănescu, Vasile Spinei, Ștefan G. Theodoru, Maria Tirenescu, Eduard Țară (15), Ana Udrea, Ion Untaru, Florin Vasiliu (14) și Laura Văceanu.

Beznă adâncă –
țârâitul greierilor
acoperă luna
Constantin Abăluță

A căzut o stea.
Licuricii strălucesc
parcă mai tare
Niculae Alexandru-Vest

Zâmbetul orbului –
în cutia cu monede
câteva frunze
Valentin E. Busuioc

Trei nopți de crivăț –
același scârțâit
felinarului
Șerban Codrin

Casă de vânzare –
zarzărul înflorește
ca niciodată
Ion Codrescu

Două tăceri
una lângă alta –
nunta de argint
Vasile Moldovan

Foaie luată de vânt.
Oare toamnei nu-i plac
haiku-urile?
Valentin Nicolîțov

În noaptea albă
îmi dau singur palme –
un țânțar flămând
Radu Patrichi

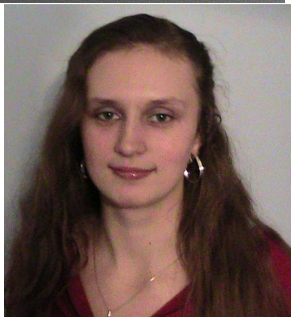
Sacoșa veche –
printre cartofi și morcovi
câțiva toporași
Dumitru Radu

O vijelie –
păpădia a rămas
doar amintire
Vasile Smărândescu

Eu sunt fereastra
unui zid care nu a fost
încă ridicat
Nichita Stănescu

Despre iubire –
măinile mamei
fără cuvinte
Laura Văceanu

Elena HANGANU

Vis de Paris - anotimp de străinătate

Dimineață cu apus de roze... mai bine spus cu flori de gheață. Este ora 5 și sunt deja trează. Bagajele pregătite în ajun se înclină greu în fața unei nevăzute maiestăți: plecarea!

Pe holul lung din amintirea casei părintești ele așteaptă mâna vânoasă să le ridice cu zbuluc sufletesc, poate nedeterminat încă... și să le prezinte punctuale la întâlnirea cu schimbarea destinului.

Afară, peisaj de iarnă zugrăvit de măiastru condei... în care mă contopesc agale precum o pată de culoare pe pânza veche presărată cu acuarele în culori de curcubeu și gheață.

Străbat perdeaua de ceață, sau probabil nici nu o observ, pentru a mă îndrepta către locul de întâlnire. Mă aștept ca cineva să-mi spună-n gândul straniu versurile unei melodii, creația trupei No Mercy... "Please don't go". În vreme ce mecanismele nevăzute ale minții caută versuri ascunse printre priorități, eu mă pierd în mulțimea persoanelor haotic înghesuite de unde continui a admira culori de fețe străine.

Unii râd, alții plâng, dar cei mai mulți își spun "la revedere de România". Eu, încercând să mă detașez de pitorescul tablou al puzderiei de suflete (mă simt de parcă aș face parte dintr-un studiu aprofundat al "psihologiei mulțimilor"), mă pregătesc să spun "adio":

Adio viață de țară;
Adio păduri de aur verde;
Adio amintiri scăldate-n râuri albastre;
Adio căsuțe de lemn și argilă;
Adio miros de tei legănat de dulce-al naturii glas.

Da, așa este! Sunt pe punctul de a părăsi țara... și nu pentru a face un voiaj de plăcere. Toți cei înghesuiți în fața agenției așteaptă autocarul, care-va-să-zică, mașina ce transportă prigoani de idei și sărăcie spre o modernă Țară a Făgăduinței.

Sentimentele mă trag înapoi, spre casa copilăriei mele - lăcaș de sfinte amintiri - dar gândurile ancorate în mondenitatea necesităților cotidiene mă împing către noul nivel: "evoluție" sau "involuție"? Cine ar putea determina calitatea schimbării iminente? Nimeni! Undeva, pe parcursul vieții subiectivitatea și obiectivitatea se întrepă-trund... ca urmare nu pot decide asupra calității unei schimbări din propria-mi viață fără a fi implicat un grad de subiectivitate. Oricum ar fi nu pot determina corect consecințele acestei schimbări... la acea vreme nu le cunoșteam!

Parcă m-aș fi trezit deodată într-un roman de Jane Austen, îngemănându-mă cu una dintre eroinele

sale ce-și scriu pe hârtia veche a unei cărți frânturi de gândire sentimentală...

Peste pragul ușii autocarului trec zeci de pași... urmele li se contopesc către punctul comun al destinației. Pășim și noi în umbra noii schimbări și ne găsim loc în agitația de suflete zdruncinate, cu ochii aruncați pe geam, urmărind amplasarea bagajelor - de parcă ar fi singurul bun de care dispunem.

La radio ne bucură simțirea câteva melodioase acorduri susținute de Joe Dassin sau Celine Dion... asta însă pentru puțin timp. Cerința pasagerilor este mult prea diversă de ceea ce specialiștii numesc muzică, astfel că se apelează la serviciile unui CD înregistrat.

Privind pe geam simt cum trece țara pe lângă mine sau corect spus, eu trec pe lângă țara mea; nu prea am avut noi șansa de a împărtăși opinii similare în trecut însă rămâne țara mea, lăcașul meu cu flori de tei și miros de iasomie. Drept consecință a unei trădări imaginare din partea mea, până și vremea se îmbufnează izgonind furioasă autocarul tras de ai săi cai nevăzuți spre alte țărături de cultură.

Poate că uneori ne izbește un perfid sentiment de patriotism iluzoriu sau poate că doar atunci când ne îndreptăm spre o schimbare de acest gen, reflectăm asupra tablourilor de viață clădite într-o perioadă bine definită în spațiu și în timp. Îmi acopăr alene gândurile cu reflecții din Emil Cioran și promit ființei dinlăuntrul meu să tratez cu multă conștiinciozitate această dilemă într-o altă secvență.

Unde mă îndrept?! Doar necunoscut! Mașina străbate străzi înguste, drum de țară, până la frontiera vieții mele trecute - unde poposim ca toți drumeții să gustăm din savoarea unei cine românești... de parcă ar fi ultima! În restaurantul ce plouă cu fețe noi ne luptăm și noi cu transparența pereților ce poartă semnele vieții de acasă.

Secvența a doua a filmului e doar noapte... noapte... și stradă... străin drum și fantasmă de viață.

Privesc peste imaginile rămase afară, în frigul cu tentă de februarie, căutând un reper asupra căruia să-mi concen-trez atenția. E pustiu de acum peisajul. Din când în când apar flori de gheață zgribulite pe fereastră și încep să cânte "Paris, mon amour" - e doar o iluzie. Așa suntem noi -oamenii, ne hrănim cu iluzii... și asta îmi place, pe moment.

Deși pentru cei mai mulți este lipsit de importanță momentul acesta - momentul în care părăsești țara pentru prima dată, fără a ști când te vei întoarce și fără a înșela viitorul cu false speranțe - este ca oceanul care în profunzimea sa ascunde nenumărate povești!

Este unul dintre acele momente unice din viață: niciodată nu vei mai pleca din țară pentru prima dată (indiferent de câte ori vei traversa granița), niciodată nu te vei mai căsători pentru prima oară (indiferent câte căsătorii vei realiza) etc. Ceea ce simți este desigur o trăire necunos-cută, temelie pentru o nouă experiență.

(continuare în pag. 61)

Viorel BUCUR

- Germania -

Nesfârșita înserare

Sunt doar un detaliu
din nesfârșita înserare,
o mică umbră
proiectată pe sunetul clopotului
vestind de vecernie.
Îngenunchez
alături de lumina
topită-n apus
și știu
că nicicând
nu voi mai putea renaște
din aceeași sclipire de raze.

Imperturbabila

Când mă opresc
la mijlocul gândului,
tu
îmi furi jumătatea negândită
și o umpli cu vise.
Te strecoari, apoi, neștiut,
între două bătăi ale inimii,
tăindu-mi răsuflarea.
Și-ți admiri,
imperturbabilă,
opera.
Nimic neobișnuit, până aici,
ci, doar, irepetabil.

Cădere în gol

La început, cruci alungite
au cercetat îndelung
ochii pâlpâitori ai stelelor
în căutarea unor umbre ale trecerii;
apoi au înțepenit
în albia secată a pârâului,
iar pe locul vechiului cimitir
cai fără stăpân
și-au însângerat nările tremurânde
în căutarea unui zvon de nemiință,
prăvălindu-se într-un târziu,

după un galop năpraznic,
în prăpastia dinspre apus.
Au rămas doar văduvele
să scurme în tranșeele noroite
după vreo urmă de picior
sau câteva degete încremenite
pe glia prăbușită
din care să modeleze
în lutul sfărâmicios,
un mic semn al rostului lor nemaiajut.

Iar undeva, în văzduh,
un dangăt ciudat de clopot
vestea intrarea în neființă
a mileniului nostru.

Golul din mine

Salcia galbenă
dezmiardând unduirile frunții;
briza umedă și sărată
ofilește frunzele ochilor;
glasuri mici se-nghesuie
sub plapuma ninsă,
frânturi de gânduri
întoarse din drum
încovoiate, șterse de memorie.
Să te chem acum
să-mi șoptești la ureche
vrăji argintii
ar fi ca și cum ți-aș arăta
partea nespunsă
sau golul din mine
sau cum poți deveni fulgerul albastru
din sufletul furtunii,
fumul dintr-o mistuire anterioară
ridicat înspre slăvile
în care niciodată
să nu te mai pot
căuta.

Caută-mi aripi

Caută-mi aripi
în zborul înalt al păsării
cuibărită sub streșina ochilor
sau ,mai bine,
plutește-mă,
unduindu-mă ușor cu șoldurile
sau tremurul sânilor;
aripi de frunze
să-mi crești,
hrănindu-le cu seva trupului tău,
până când toamna
îmi va îngălbeni zborul
căzându-mă.

Tania NICOLESCU

**De la călător la ghid
- dialog cu Sofia Vrabie -**

I-am remarcat întâi prezența - nelipsită - de la manifestările culturale la care participam. O siluetă firavă, de copil, care aproape că se făcea nevăzută ghemuindu-se în scaun, mereu tăcută, dar cu o privire ageră căreia părea să nu-i scape nimic. Apoi am început să o recunosc și pe stradă, mergând grăbită și cu tonusul omului care are o țintă de atins; altfel decât eram obișnuiți să văd că merg vârstnicii, cu pași șovăitori împiedicați în ochiurile năvodului de dorințe ambivalente. Și mai era ceva, privirea; avea în ea acea lumină, care-mi spunea că omul de dincolo de ea este viu cu adevărat. Și mi-am dorit să o cunosc și să vorbesc cu cea a cărei simplă prezență părea să aducă cu ea sentimentul stenic, că viața poate fi trăită până la capăt cu demnitate, curaj și cu bucuria de a te simți viu. Astfel am cunoscut-o pe Sofia Vrabie.

Născută în 1928 la Lugoș, a absolvit Facultatea de Biologie la Cluj și a ales pentru repartitie județul Tulcea, în care o chemase o colegă care îi spusese că se caută specialiști și că în București ar putea urma un curs de specializare în malarie la Institutul Cantacuzino. Însă între timp, a aflat că postul pe care și-l dorea în județul Tulcea trebuia să fie ocupat de altcineva, așa că a acceptat până la urmă un post la Corabia, unde odată ajunsă i s-a spus mai în glumă, mai în serios că cine bea apă din Dunăre nu mai pleacă de acolo. Și...a băut, că nu era alta. Soarta însă a hotărât altfel și a făcut ca persoana care trebuia să ocupe postul pe care-l vizase inițial să rămână în altă localitate și astfel a ajuns în județul Tulcea, la Babadag, acolo unde își dorise atât de mult. Se spune că e bine uneori să te temi de ce-ți dorești. Când a ajuns în Babadag, i-a venit să plângă; Corabia, era un mic orașel în comparație cu Babadagul. Acolo în Corabia, doctorul stațiunii în care lucrase, era un mic gospodar și în fiecare dimineață culegea din grădina stațiunii trandafiri proaspeți și-i puneau pentru ea și colega sa pe masa din laborator. Pe când Babadagul...

Sofia Vrabie - Mă încântase la început denumirea care suna ca în "O mie și una de nopți" dar când în 1958 am coborât din tren, am fost așteptată cu căruța de nea Păsărică, care m-a dus pe niște străduțe înguste și întortochiate, pline de hârtoape și bolovăniș, cu căsuțe ca vai de ele și-mi amintesc de un chioșc vopsit în portocaliu dar atât de prăfuit încât nuanța rezultată era jalnică, lângă care stăteau niște bărbați așezați pe vine și care atunci când i-am întrebat ceva s-au privit între ei lung și nu au răspuns nimic. Am plecat mai departe căutându-mi o gazdă și după ce mi-am găsit-o, am ieșit la marginea orașului să mă plimb și am zărit pierdute prin iarba înaltă, imortelele. Asta mi-a dat atunci curaj; mi-am spus că dacă ele au rezistat, voi rezista și eu. M-a ajutat mult și dr. Tudor George, care înființase primul laborator de parazitologie din județ și cum știam să fac fotografii, m-a trimis la București de unde am adus un aparat de fotografiat german, perfor mant pentru acele vremuri. Am avut mereu ceva nou de învățat. Lucram nu

doar parazitologie în care eram specializată ci și ceea ce era nevoie, făceam teren iarna în Deltă, îmi adunam cărțile de specialitate - mai rare în acele vremuri - am studiat speciile de tăuni descoperind una nouă, am studiat predatorii, care stricau alimentele, mio-logia, leptospiroza...Nu m-am gândit să mă întorc acasă, pentru că m-am simțit bine în această zonă, în care am descoperit atâtea lucruri interesante. De căsătorit, nu, nu m-am căsătorit pentru că nu am vrut să depind de nimeni, am vrut să fiu liberă ca vântul, să pot pleca atunci când doresc.

Tania Nicolescu - Spuneți că nu v-ați căsătorit pentru v-ați dorit să fiți liberă ca vântul. Să înțeleg că în relațiile pe care le-ați avut, ați simțit cumva o îngrădire a acestei libertăți?

SV - Nu. N-as putea spune asta. Însă am un simț al observației foarte dezvoltat și nu trebuia să experimentez eu...Am învățat din experiența altora.

TN - Mulți spun că este tare greu să fii singur.

VS - Totul este să știi să-ți folosești anii dați. Când m-am pensionat, nu m-am bucurat; mi-a fost teamă la început, pentru că atât timp cât fusesem în serviciu aveam mereu ceva de făcut, ori la pensie te simți cumva la marginea societății, parcă inutilă, nebagată în seamă. Aș fi vrut să mai lucrez, dar locul meu era așteptat cu multă nerăbdare de alții. Așa că întâi am făcut un curs de ghizi și o perioadă am cutreierat țările, inclusiv China, însă cum meseria de ghid implica și alte răspunderi de ordin administrativ, bani, chitanțe, lucru care nu mi-a plăcut, am renunțat pentru că mă obosea. Observând că cei care veneau în Tulcea, coborau la gară și singura întrebare pe care o puneau era aceea legată de locul din care pot lua vaporul spre Deltă, mi-a părut rău că nu înceacă să vadă puțin orașul, așa că m-am hotărât să fac un ghid al Tulcei. Tocmai prin acea perioadă citeam prin ziare despre alpiști români care urcaseră pe Himalaia și a căror expediție se sfârșise acolo. Mă miram în sinea mea, că oamenii care habar n-aveau de frumusețea munților noștri, de exemplu munții Macinului... atât de frumoși, făcuți parcă pentru toate vârstele, își lasă oasele pe munți străini.

Eu am ajuns aici colaborând cu cei de la Grădina Botanică a orașului. Cu ei am fost în excursii în munții Macinului. Dar, ca să fac Ghidul Tulcei a fost nevoie să învăț și după pensionare, să merg la Biblioteca Județeană - m-a orientat Kiss Botond de la Institutul Deltei Dunării - să citesc. El mi-a vorbit de Generalul M. D. Ionescu care și-a spus Dobrogeanul și care venind ca geograf după realipirea Dobrogei, a descris atât de bine munții Macinului... Când m-am dus, bibliotecara era încă în maternitate. După un timp, pe când tocmai îmi mai aducea niște cărți necesare documentării pentru alcătuirea ghidului, i-am spus că timpul trece atât de plăcut, încât nici nu mi-am dat seama că au trecut deja trei ani; și m-a corectat spunându-mi că atunci când am venit ea născuse, iar copilul ei avea deja cinci ani. Da, trecuseră cinci ani de când începusem să mă documentez. Am studiat monografii

(continuare în pag. 58)

date de directorul Muzeului Delta Dunării, Simion Gavrilă, transformat de dânsul în Institutului Ecomuzeal. Cu el am mers la simpozioanele dacologice cu participare internațională, am mers să văd siturile arheologice.

TN - Am auzit deseori cum oamenii se lamentează că viața nu le oferă nimic.

VS - Nu, nu sunt de acord; știu că Dumnezeu nu-ți pune în traistă, că trebuie să te zbați, să te miști puțin și tu. În timpul liber care-mi rămâne mă ocup și de o mică grădină cu flori pe care o am în fața blocului. Am învățat de la părinții mei căroră le plăceau florile; mama era învățătoare și avea un catalog de flori din care am învățat și eu. Tata era director la o școală de băieți... Credeam că voi fi învățătoare.

TN - Totuși, sunteți într-un anume fel învățătoare pentru ceilalți.

VS - Da... dar n-am profesat.

Și cu un zâmbet în colțul gurii continuă:

- Am colindat pe jos județul ca să fac fotografiile locurilor, așa cum le văd ochii mei. Nu am nici o satisfacție, nu simt că am făcut ghidul dacă nu fac eu fotografiile. Mi s-a propus să folosesc fotografii făcute de un alt fotograf experimentat al Institutului Ecomuzeal, însă le-am preferat pe ale mele. Nu-mi place să-mi fac munca superficial. Și căzând pe gânduri, adaugă:

VS - Mă uit cum se duc oamenii noștri să slugărească prin alte țări, în loc să-și muncească cu dragoste ogorul propriu...

Am scris și un articol pentru Bibliotecă despre vinurile de la Niculițel - vinul este denumit a opta minune. Și pentru asta, am străbătut pe jos distanța Ciucurova - Topolog; uneori n-am mai avut cu ce să mă întorc în afară de câte o ocazie. Dar dintotdeauna mi-a plăcut Tulcea, am studiat-o de la întemeierea ei și până azi, am făcut fotografii, am auzit poveștile ei... Am învățat că în viața nu trebuie să privești jumătatea goală a sticlei, că nu trebuie să-ți faci probleme din toate necazurile, că soarele nu trebuie să apună peste supărarea ta.

Am fost întrebată de cineva de ce fac asta, dacă sunt platită pentru asta, sau dacă am urmași. Eu o fac pentru că știu că dacă nu muncești, creierul se îmbolnăvește. Minte este ca ogorul, dacă nu este lucrat se înburuienește.

TN - Privindu-vă viața retrospectiv, ca pe un film, care sunt scenele care v-au plăcut cel mai mult?

SV - Acelea în care am lucrat la laborator... și momentul în care munca mi-a fost apreciată; când un entomolog venit din Kiev, mi-a spus că lucrez mult mai conștiincios decât entomologul de la Antipa.

TN - Momente neplăcute, dificultăți, au existat? Cum ati reacționat la ele?

SV - Au existat de multe ori, însă nu le-am exagerat importanța. La stația de malarie, era un medic, o fire activă, dar hipercritică, care tensiona relațiile și îmi tăia avântul. OMS-ul, dăduse stațiilor de malarie, pentru folosința entomologului, un IMS, cu care să poată face teren, iar el a preluat mașina și a dat-o directorului Sanepidului din Constanța, cu care acesta se plimba și se ducea la masă. M-au ajutat medicii de la Institutul Cantacuzino să recuperez mașina, însă - altă neplăcere - acum trebuia să-mi refuz colegii care doreau și ei mașina pentru a se plimba.

TN - Ați fost fericită? Ce anume vă face să vă simțiți fericită?

VS - Da. Orice mă făcea și mă face să mă simt fericită. Chiar și astă-noapte, când m-am trezit și am găsit în cartea Dacia preistorică a lui Ovid Densusianu - pe care o mai răsfoisem decuseară pentru ca să mă documentez pentru ghidul la care lucrez - informația pe care o căutasem. Fericirea este mereu aproape. Nu trebuie să lași clipa să treacă. Panait Cerna spunea când era în impas: "răbdă că acuși vine fericirea". Și mai spunea că fericirea este o statuie nedezvelită pe care o vede doar cel ce o dezvelește cu propriile-i forțe. Fericirea pentru mine este oricare dintre momentele în care mă simt bine și în care simt că mi-am lărgit nivelul cunoștințelor. Așa se poate trece prin viața mai ușor și lumea se vede parcă altfel...

TN - Ce este singurătatea, ce înseamnă să fii singur din punctul dumneavoastră de vedere?

VS - Doar atunci te simți singur, când ai timp pentru asta; când nu faci nimic. Oamenii care se simt singuri, de fapt se simt inutili... A fost un concert la Școala de Artă - mereu vine la sfârșitul lunii de la București, Dimitrie Soreanu cu studenții - concert la care auditoriul a fost ca și inexistent... Am avut impresia privind pianista, că ea cântând, vorbește cu notele și cu compozitorul. Uite o modalitate de a nu fi singur. Și eu am încercat de mică mereu să cânt, întâi la mandolină, apoi la armonica tatalui meu, am desenat, am urmat cursurile unei școli de artă populară în Lugoș, am sculptat în os, deși nu mi-a arătat nimeni.

TN - Cum s-a schimbat orașul de-a lungul anilor? Care au fost nuanțele schimbării percepute de dumneavoastră?

VS - I-am scris mereu primarului - nu doar actualului - că mă supără că nu lasă copacii în pace, câinii... Sunt destule aspecte negative - piața civică are piatra peste tot, arbuștii sunt în lăzi, nu este gazon și pe căldură ai senzația de sufocare. Poate că edilii, care stau doar în birouri cu aer condiționat nu-și dau seama... Orașul Corabia avea un parc cât o pădure în mijlocul ei...

TN - Cum credeți că vă văd oamenii?

SV - Mă interesează mai puțin; însă Sfântul Pavel spunea că oamenii trebuie să se bucure mai mult când sunt certați decât atunci când sunt lăudați, pentru că lauda li se urcă oamenilor la cap.

TN - Ați cunoscut mulți oameni interesați? V-a fost cineva model?

SV - Da, o doamnă doctor, Cotlerețchi, care avea o filozofie sănătoasă, nu se dădea după vânt și nu se lăsa influențată, acționând în spiritul convingerilor ei. Apoi, o altă doamnă, pe care am cunoscut-o cu ocazia sărbătoririi centenarului fostului liceu de fete Princepsa Ileana, doamna Letiția Leonte, care a scris monografia liceului și apoi și literatură pentru copii pe teme religioase. A lansat cartea Ucenicul lui Isus la 81 de ani. Când la lansarea cărții i s-a spus că poate să stea pe scaun, a replicat: "profesorul nu stă niciodată pe scaun în fața clasei". I s-a cerut colaborarea cu revista Episcopiei.

(continuare în pag. 59)

TN - Ați trecut și prin perioada comunistă și prin cea capitalistă. În care din ele v-ați simțit mai liberă să vă împliniți aspirațiile?

SV - ...În comunism. Pentru că acolo era egalitate și pentru femei. Și acum este, dar de formă. Îmi amintesc de faptul că în urmă cu câțiva ani, era o profesoară de peste 60 de ani, care și-a dorit un copil. Și opinia publică a fost revoltată. Iar un redactor, spunea că doamna în cauză ar fi trebuit să fie testată, pentru că ceea ce și-a dorit a fost o formă de egoism, că nu s-a gândit decât la ea nu și la copil. I-am scris redactorului că există un om de stat, căruia nu i-a convenit forma democrație care era în Irak și că vrând să instaureze democrația așa cum o înțelegea el, s-a înarmat și a omorât femei, bătrâni și copii și nimeni nu i-a cerut nici un test. Iar acestei femei i se cerea test doar pentru că voia să-și îplinească o dorință pe care la vremea tinereții sale, când nu erau mijloacele de acum, nu și-o putuse îndeplini. I-am spus că dacă nu ar fi existat acest "egoism", nu ar fi existat nici el, nici lumea. N-am primit niciodată răspuns...Mereu am spus că femeile sunt mai bune conducătoare și organizatoare ca bărbații; doar că ele nu și-au arogat acest drept și au acceptat mereu rolul secund.

TN - Aveți o vârstă respectabilă. Ce înseamnă totuși pentru dumneavoastră bătrânețea? Cum ați simțit că se raportează societatea noastră la bătrâni?

SV - Esti, așa cum te simți. Dar cu toate că înainte spuneam că nu există "nu pot" ci doar "nu vreau", acum am început să simt și cum este când...nu pot. Totuși, cred că bătrânețea este o stare și nu depinde doar de puterea fizică. Iar societatea în general nu are o atitudine respectuasă față de vârstnici. Mi se spune "mamaie" și asta nu-mi place. Este un apelativ lipsit de respect. Când am mers pe jos prin județ pentru a mă informa pentru ghid, nimeni nu a oprit mașina să mă întrebe unde merg singură și pe jos. Atunci nu vedeau că sunt..."mamaie".

TN - Viața dumneavoastră ar putea fi o lecție din care să învețe și alții. V-ați gândit să vă scrieți memoriile?

SV - Eu am căutat mereu să-mi spun opiniile în momentul oportun, când m-am întâlnit cu oamenii în dificultate sau cu situațiile, pentru că rostul omului este să-și folosească energia și pentru a-i ajuta pe alții. Iar în ghidul pe care-l scriu, o să-mi folosesc și amintirile, pentru că multe s-au schimbat și așa vrea să spun celor interesați, ca de la călător la călător, ce am văzut și cum am simțit eu, ca să-i fac și pe ei curioși și dornici să vadă locurile pe care le-am îndrăgit.

Am privit călătoria din fața mea. Călătoria ei, începută cu mult timp în urmă o adusesse în locuri îndepărtate de cele natale. Dar cum omul sfîștește locul cu iubirea sa și nu locul pe om, cine ar fi putut crede că ea se află acum în altă parte, decât acasă. Și cum în orice călătorie există un sfârșit, importantă nu este destinația ci însăși călătoria (Ursula Croeber Le Guin). Cu atât mai mult cu cât călătoria cea mai importantă este - așa cum spunea Mircea Eliade - aceea către sufletul nostru. Călătorie pe care o facem în singurătate. Și în care, un ghid ca cel al Sofiei Vrabie, ar fi binevenit.

de asupritori. Prin toate casele prin care a călcat nu a văzut nici un portret al împăratului Austriei, în timp ce portretele lui Carol I, Mihai Viteazul și Horea stăteau la loc de cinste. Și nici nu e de mirare dacă ne gândim la toate nedreptățile suportate de acești oameni care nu doreau altceva decât să trăiască pe pământul pe care s-au născut părinții lor.

Interesul arătat volumului „Țării de dincolo de pădure” s-a manifestat pe două planuri: politic – o bază de informații pentru oamenii politici englezi și cultural - elemente de noutate privind istoria unui popor atât de necunoscut englezilor.

¹ *Anglo-Romanian relation after 1821*, Iași, 1983, p. 256.

² *Ibidem*, p. 256-257.

teama de oprobiul public, de a fi rejectați este la unii prea mare și atunci doar mimează sănătatea deplină, în timp ce alții nici măcar nu conștientizează faptul că sunt deja afectați, sau unora pur și simplu nici măcar nu le pasă că prin exemplul lor îi îmbolnăvesc și pe alții, în special pe cei tineri care asimilează bolnavele modele atitudinale și de comportament. Pentru că omul este totuși un animal social. Trăiește într-o societate, este influențat de ea și, la rândul lui, își lasă în felul său amprenta personală asupra ei. De aceea, *„cel care caută adevărul trebuie să îl caute întâi în sine însuși”* (Sándor Márai) și să schimbe întâi în sine ceea ce nu-i este pe plac. Pentru că societatea suntem noi, și atâta timp cât acceptăm, cât tăcem, devenim părtași la tot ceea ce ne înnegurează viața de zi cu zi, întorcându-se ca un bumerang asupra noastră.

De altfel, un **proverb chinezesc** spune: *„Dacă vei continua să faci ceea ce faci, vei continua să ai ceea ce ai!”*

Dacă cei care privesc acum în jurul lor se simt străini în propria lor țară și se crispează simțind o oarecare neliniște atunci când se întreabă cum va arăta viitorul apropiat, este bine să-și aducă aminte că viitorul începe întotdeauna... azi. De aceea, cel mai bun mijloc de a-l prezice este chiar acela de a-l crea (Alan Key). Iar pentru a-l crea, nu este nevoie să plece peste mări și țări, ci doar să se aplece cu atenție și iubire, asupra propriei persoane, ajutând-o să se dezvolte armonios.

Dan CHEȘCU

dor de Esenin

să bem Serghei, să bem această vodcă
s-o bem pe nerăsuflăte
de parcă dintr-o dată condamnați am fi
să te sorbim, eternitate!

suntem sortiți să ardem
pe creste și-n văgăuni întunecate,
să-ntoarcem lumii spatele, măi frate ...
purtând în inimi înfiorări, dezastre;

în gânduri toată deznădejdea vieții adunată
să ne dorim moartea întreagă, nenorocirea toată
și să le-avem ... ne-nduplecate;
să stăm de vorbă, sorbind pe îndelete
acest ultim pahar în care-i strâns amarul
inimilor noastre dezamăgite și răzlețe;

dă-mi voie, în semn de bun rămas,
să-mbrățișez cumplita-ți disperare
cu disperarea care mă cuprinde!

scrisoarea soldatului

se înarmează, sunt indiferenți
recompun suferința cu migala artizanilor nipponi
până la inefabil ...
doar – doar ... vor reuși s-o vâre
în săculețul cu monezi prăfuite și reci!

proiectează tranșee atât de înguste
încât nici spaima cu două cocoase nu s-ar
ascunde;
iubirea mea naivă, de ce tresari?
iubirea mea, unde fugi?
câtat de buza noptii
îmbrățișez taina dulce-a vieții
într-un nedezipit sărut;

e toamnă până peste creștet
e toamnă fără vindecare
și mă gândesc mereu la tine
și simt reînviind în suflet
tulburător de dulce al iubirii freamăt;

din zarea-ncremenită parcă la un ordin
vin vești din ce în ce mai rar.
abrutizat și melancolic
te chem, îți cânt și te alint:
ordonați, iubirea mea!
stâng-drept, iubirea mea!
înainte, iubirea mea!

copil bolnav

copil bolnav jucându-se în țărână,
suprem și ultim dezacord
cu viața asta în care luminile și umbrele se-ngână
și merg adeseori ca doi bețiivi la braț!

încearcă greu s-apuce de pe jos o frunză
o duce-apoi la gură tremurând
e curios din cale-afară
și-n ochi i se aprinde-o luminiță,

și râde-apoi pe spate-ncet căzând; așa trântit și
una cu pământul
aștepti să nu se mai ridice de-acolo vreodat;
privește-n sus; ce palid și ce tras este la față
măine o să-l mai vezi răsând în țărână răsturnat?

în juru-i toate sunt în rostul lor:
trec orbi pe lângă firul plăpând de viață
abia ivit învăț de pe-acum
ce e singurătatea, suferința, neputința-
ncrâncenată.

copil bolnav jucându-se în țărână,
suprem și ultim dezacord
cu viața asta în care luminile și umbrele se-ngână
și merg adeseori ca doi bețiivi la braț!

cântec de primăvară

simt că o să uit de toate;
viață, viață, în obraz o să-ți sar
și chipul aspru se va umple de necaz;

azi, mai tare ca oricând,
sufletul tresare, cântă,
și alături - scumpi tovarăși -
sunt grădinile-n extaz!

vine iarăși primăvara
îndemnând firea-n țării
cel ce-ncearcă să m-ascundă
se trezește tot cu mine, iar;

îl împung cu cotul, tainic
și-i șoptesc: "măi, frate, bucură-te ... suntem vii!
vom mai prinde noi vreodată
așa risipă de lumină, flori și armonii?"

în această vale a plângerii
am fost marturiile unui zâmbet ;
aici am cunoscut neputințele Dumnezeiești :
suferința, regretul, speranța !

Mișcările repetate ale ștergătoarelor de parbriz lasă o dâră albă printre miile de picături ce se scurg cu viteză din ce în ce mai mare. Farurile mătură din ce în ce mai greu șoseaua, ochii îl ustură de parcă ar avea nisip în ei. Doamne! Ce-ar vrea să fie în patul lui de acasă! Și iar își amintește de patron, și iar privește spre poză. Delia îi este tovarăș de drum de-atâtea și atâtea luni. Vorbește cu ea în fiecare zi. A văzut Delia toată Spania, a ascultat cu ea toate discurile cu Dire Straits și tot cu Delia mai bea și câte o bere fără alcool, după ore nesfârșite de condus. Dar, gata, mâine va ajunge acasă, îi va duce ghiozdanul cu Barbie, roz, așa cum îi place ei. Se și vede ducând-o de mână la școală, un ghemotoc blond cu ghiozdanul mai mare decât ea. "Delia! Delia! Pentru tine stă tata departe, pentru tine aleargă ca nebunul uitând de foame și somn... Hai că nu mai este mult, vine tata la pitical!". Alex închide ochii pentru o secundă să poată rememora zâmbetul ei atât de dulce.

Ce-i asta? Delia, ce faci în ploaie?... Dă-te deoparte! Nuuuuuu!

Strigătul s-a auzit în noapte odată cu scrâșnetul roților, sperind parcă și ploaia. Buimac, Alex deschide ochii, ia cu greu piciorul de pe pedala de frână apăsată până în podea. Coboară amețit, respirând cu nesaț aerul curățat de ploaie. În fața lui, la câțiva centimetri, un tir cu luminile stinse. Probabil era vreun alt șofer obosit, care își visează copiii, casa, țara, zâmbind fericit prin somn. Nu-i vine să creadă cât de aproape a fost să intre în el. Încă mai are în față imaginea Deliei făcându-i cu mâna. Delia, îngerul lui păzitor îl oprise din drum. Delia nu-l aștepta în drum, în noaptea cu ploaie câinească, îl aștepta acasă... acasă la ei.

desen de Elena-Liliana Fluture

Românească să fie numiți și să rămână subordonați Patriarhiei Ecumenice. Hotărârea sinodului se încheie prin formula - cităm: „...slobozit în luna mai a indicției a 12-a a anului 6867(1359) care s-a și iscălit cu scris de însăși mâna smereniei noastre Kalist I”. Despre mitropolitul lachint Kritopoulos mai găsim știri în documente pentru anul 1370 când adresează o scrisoare Patriarhului Filotei, căruia îi dă de știre că este grav bolnav. Și a trecut la cele veșnice înainte de luna august 1372. A fost înmormântat la biserica Mitropoliei din Argeș. În luna august 1372 a fost ales și hirotonisit ca mitropolit al Țării Românești ieromonahul Hariton, care până atunci fusese protosul, adică mai marele mănăstirilor de la Muntele Athos.

Despre Vicina vom mai afla știri, dar localitatea va fi menționată în documentele literare, istorice și cartografice după o vreme, cu toponimul Isaccea, care începe să-și afirme și să-și statornicească prezența încă la 1321 când călătorul și geograful arab Aloufeda, scria că „Isaccea este un oraș din Țara Vlahilor”. De altfel, **„majoritatea istoricilor socotesc că Vicina s-a aflat așezată pe locul unde astăzi se află orașul Isaccea”** spune Mircea Păcurariu în Istoria Bisericii Ortodoxe Române(Sibiu 1972, pag.53). Ultima menționare a Vicinei va fi notificată la anul 1465, dată după care prezența sa în actele istorice se va stinge definitiv.

Zumzete de voci mă distrag din sarcasmul gândului meu. E noapte afară iar întunericul greu precum plumbul lui Bacovia nu împiedică câțiva pasageri să se înveselească în copilăria unor bancuri cu pueril subînțeles.

E lungă calea... Destinația e îndepărtată nu doar prin distanță fizică - destul de greu surmontabilă călătorind cu autocarul - dar mai ales ca și cultură, stil de viață, climă, precum și alte aspecte subscrise unui singur cuvânt: “schimbarea”.

Nu-mi pot imagina motivul însă în ochii minții mele se rânduiesc pe peliculă imagini străine: clădiri de pe malul Senei, muzeul Louvre, Notre Dame - toate simboluri de Paris... Și mă pierd în visare... atât de departe... și totuși aproape încât să pot simți mireasma florărilor de pe Sena.

A trecut un timp de atunci și încă n-am admirat peisajul colorat al vieții de Paris decât... în vis!

Cum se comporta față de el? Femeia lăsa privirea în pământ, pentru prima dată de când începuse povestirea oftă greu, foarte greu. Își ridică privirea fără să ne vadă, continuând: *în douăzeci și unu de ani nu s-au văzut decât de două ori. S-a tot dus pe unde a lucrat să îl ajute în privința mea. Lumea îl uitase, se schimbaseră multe. Mi-am lăsat serviciul pentru firma la care credeam că lucrează pentru noi, alergând cu contracte prin țară și...în realitate eram un pion de la care a scos toate economiile părinților mei. El nu avea familie? Se auzi vocea femeii care o ascultase cu multă atenție din dreapta bătrânului. Răspunsul sosi: nu, o familie s-ar fi putut să aibă dar despre ea nu mi-a vorbit niciodată. Îmi spunea mereu că este singur pe acest pământ care nu este al lui. Atunci am zâmbit iar ea m-a observat. M-a urmărit cu coada ochiului pe tot parcursul completărilor celorlalți. Când am simțit oboseala mi-am lăsat capul pe una dintre tetierele scaunului și am adormit. Tangajul trenului, discuțiile celor care nu mai conteneau m-au trezit după un timp. Mai aveam puțin până la destinație așa că toți începuseră să se pregătească de coborâre. Mă întinsesem să-mi iau bagajul când cea cu care se însoțise i se adresă pe numele de familie, un nume care-mi sună destul de cunoscut. M-am întors și am îndrăznit să o întreb: *Sunteți fiica fostului...de la Departamentul de Stat?... Ea ridică privirea de la bagajele pe care tocmai și le așezase pe canapea schițând un semn de întrebare: L-ați cunoscut pe tata? I-am răspuns scurt: Da. A mai vrut să spună ceva dar cei din compartiment s-au pus în mișcare înaintând spre coborâre.**

Pe peron am urmărit-o până când a dispărut în mulțime. Avea același mers ca al tatălui său și, acum, după ce aflasem că ea este fiica celui pe care îl cunoscusem, întâmplător, într-o ocazie nefericită, îi vedeam asemănările și vocea era a șefului aceluia care, în urmă cu ani, mi-a dat o rezoluție seacă, nu numai mie, ci și altor petenți care plecau de la el nemulțumiți de răspunsurile lui.

Câtor oameni le este dat să trăiască astfel de istorii ca cea pe care am trăit-o eu!

desen de Elena-Liliana Fluture

**POEME SELECTATE DE PE
CENACLUL ONLINE
"NODURI ȘI SEMNE"
(www.cenacul.inforapart.ro)**

Costel GHEORGHE

Cuvinte simple

M-am rătăcit printre cărări care urcau și coborau / în ochi aveam verdele pajiștilor și pe buze cuvintele nespuse / tăcerea / îți căutam buzele ca și cum aş căuta o cale pe scoarța copacilor / drumul până la tine / ore și clipe și ore / în spate muntele greu, în față muntele meu / printre cuvinte te-am căutat înflorind asfințituri / printre copaci a căror umbră o învățam cu evlavie / am visat și eu cuvinte și poezie...

Mariana Eftimie KABBOUT

Dor...

De dorul meu mi-e dor să-mi fie dor
Când bate vântul și prin mine bate...
De simple ce-s, par complicate toate
Și iar mă-ntreb: de ce mă nasc să mor?

Mi-e bine când doar bine-mi pare-a fi...
Privindu-te, să mă găsesc în tine...
De prea mult rău să-mi fie iarăși bine,
Ca mai apoi ce-i dor să nu pot ști.

Mi-e dor de tine să nu-mi fie dor!
Negociind cu groaza și cu ura,
Pe-al clipei prag îți conturez făptura
Și-o zvânt de negru-gri ușor, ușor.

Timpul destramă căptușeala veche,
Călăi ai minții cer ce nu mai am.
Din mine-adun iubirea gram cu gram
Și-o prind de umbra ta scriind: pereche.

Și-mi spun că-i dorul doar un dor de-a ști
Hotarul dintre moarte și plăceri..
La fel de bine nu va fi ca ieri...
Mai rău ca azi, doar astăzi poate fi.

Iulia MODIGA

Mica imagine

Sânii tăi pe sânii mării
fredonează scoici și atitudini albastre
iar această reprezentare
convulsivă
proiectată brut în orbite
îmi prostituează rațiunea
azvârlind-o chinuită și umedă
în strânsoarea suflării voastre solare.

(continuare în pag. 63)

Ionuț HORSĂ
Ritmuri

Cu ochiul căzut la sufletul tău
 Iubire sâdesc cu site de nori
 În vârtejuri de apă și vară
 Soare în gând cu grijă-mi aduc
 Plecându-mi sudoarea din pietre și mori
 De vânt, de pământ, mă înec cu ocară
 În cuibul de vrăbii ca puiul de cuc.

Neliniști amare din piept-cerc a scoate,
 Din palma-ți golită, din ochi și din pleoape.
 Cu apă de casă adânc spăl o lume
 Când piersici de cântec mă prind de picior.
 Eu jalnic mai stau ca dureri să m-adape
 Din nori ca să-mi smulg cu aer și glume
 Surâsul din tine cel cald, plin de dor.

Dar seara când apa-i mai moartă
 Și păsu-ți de suflet încearcă în noapte
 Ca sâmburii mari de frunze și om,
 Încearcă să treacă, din veșnica-i clipă
 În cercuri de foc și de șoapte,
 Când ieșit dintr-un ritm monoton
 A prins și vedere și dulce aripă.

Mădălina MANDA
Preludiu

I-am lăsat cuvintele să-mi curgă pe umărul dezvelit,
 Mi-am desfăcut părul și i-am dat drumul pe spatel
 gol
 Hipnotic și greu, ochii mi se închideau sub
 atingerea

lui ușoară.

Treptat, am gonit cu trufie imaginile
 amanților

înșelători,
 Călcăm peste conștiința de a mai fi iubit fără
 neștiință,
 Mă lăsam pradă remușcărilor iscate din dorință,
 Pe pieptul lui îmi linișteam frenetica ardoare
 Iar buza i-o mușcam cumplit, fără nerușinare.

Cornel BĂLESCU
Nu

nu am sentimente
 nici ei nu au

urăsc norii
 pentru că sunt
 mai liberi ca mine

îți spun
 că te iubesc
 pentru că nu știu

într-o zi
 o să plec
 fără să-ți spun

iar tu
 o să plângi
 două vieți

Costel GHEORGHE
Cuvinte simple

M-am rătăcit printre cărări care urcau și
 coborau / în ochi aveam verdele pajiștilor și
 pe buze cuvintele nespuse / tăcerea / îți
 căutam buzele ca și cum aş căuta o cale pe
 scoarța copacilor / drumul până la tine / ore
 și clipe și ore / în spate muntele greu, în
 față muntele meu / printre cuvinte te-am
 căutat înflorind asfințituri / printre copaci
 a căror umbră o învățam cu evlavie / am visat
 și eu cuvinte și poezie...

desen de Elena-Liliana Fluture

Speranța MIRON

Misterul și vraja pe care ți le dă candoarea

În ultima zi de școală a acestui an am fost invitată la Școala nr. 12 de către d-na profesoară Croitoru Andriana. Invitația mi-a fost făcută de d-na Șerban Florica de la secția de copii a Bibliotecii V.A. Urechia din Galați. De cum am pășit în Biblioteca școlii alături de d-na Șerban, unde ne așteptau elevii clasei a V-a, împreună cu d-na prof. Croitoru Andriana și d-na bibliotecară a școlii, m-am simțit într-o lume pe care o cunoșteam bine - lumea cărții.

Am participat la un proiect bine elaborat, unde am redescoperit misterul și vraja pe care ți le dă candoarea, fiindcă elevii s-au "jucat", ca niște mici artiști, cu formele, cu liniile și desenele, ilustrându-mi cărțile pe niște postere, dar și cu ritmurile și melodiile recitându-mi din poezii, intuind valențe nebănuite.

A fost o adevărată abordare de atelier literar incorporând și finalități didactice, micii critici surprinzându-mă prin sinonimie, acrostih și evidențierea unor sensuri mai adânci ale comunicării lirice. Mi-au pus întrebări. La început timid, apoi, pe măsură ce le răspundeam deveneau tot mai curioși dar și încântați.

Au aflat, deși poate, știau că există multă poezie nescrisă și că poetul este cel care poartă creionul, pixul, stiloul în vârful peniței, Cuvântul venind de *undeva*, de aceea originalitatea și paternitatea literară sunt iluzorii. Păreau mirați când le-am spus că a scrie poezie este ca și cum ai păși într-o Biserică. Au înțeles - deși sunt convinsă că profesorii lor i-a învățat - că poezia este o taină. Iar eu le-am mai spus că poezia este un Tot, poezia este un miracol, este esența Luminii, poezia este un Strop de Veșnicie, iar cel care o scrie este atins de Degetul Luminii.

Am fost întrebată ce poet îmi place cel mai mult, și le-am vorbit despre Mihai Eminescu, spunându-le că este patrimoniul nostru național. Dacă Părintele Petru Rezuș surprindea prin asemănarea lui Mihai Eminescu "cu Sfânta Sfintelor", eu le-am spus că îl asemăn cu o vioară fiindcă muzicalitatea și profunzimea filozofică a versurilor sale rezidă în unicitate absolută. O vioară al cărei arcuș a fost mânuit de Mâna Luminii. Am mai adăugat că sunt doar câteva "viori" de acest fel în toată lumea. Mă refeream, desigur, și la Stradivarius.

M-a impresionat totul. Accentul și ritmul cuvintelor, modulațiile vocilor în formare, seninătatea de pe fețele lor și foamea care se simțea, foamea de a ști de a înțelege, de a cunoaște.

Ora aceea a fost o adevărată încântare. Asta și datorită d-nei profesoare Croitoru Andriana, care a semănat în elevi gustul artistic. Copiii au în ei (fără să conștientizeze!) "un fagure de miere", o hrană dătătoare de inspirație dar și de știință, un har tainic prin care sufletele le vor trece de la risipire la concentrație mistică, purtând în ei un Strop de Nemurire. Felicitări d-nei profesoare Croitoru și d-nei bibliotecară, care au organizat acest eveniment și, nu în ultimul rând, Școlii nr. 12 din Galați.

(urmare din pag. 53)

Cei doi zeloși polițiști respectară întru totul ordinul comandantului. Duseră periculosul infractor până în fața porții curții sale și-i urară: „Altădată ai grijă pe unde o iei!”.

Gheorghe Marin mulțumi cu lacrimi polițiștilor pentru sancțiunea blândă pe care o primise în final, aceea a avertismentului, recunoscându-și spășit fapta comisă. Într-adevăr, înainte să fie ridicat și băgat în dubă, trecuse strada prin loc nepermis, deși așa făceau toți vecinii de pe stradă, fără să știe că încălcau legea. Toți însă trebuie să respectăm legea și Gheorghe Marin, ca cetățean exemplar, era conștient de asta.

Iunie- Iulie, 2010

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

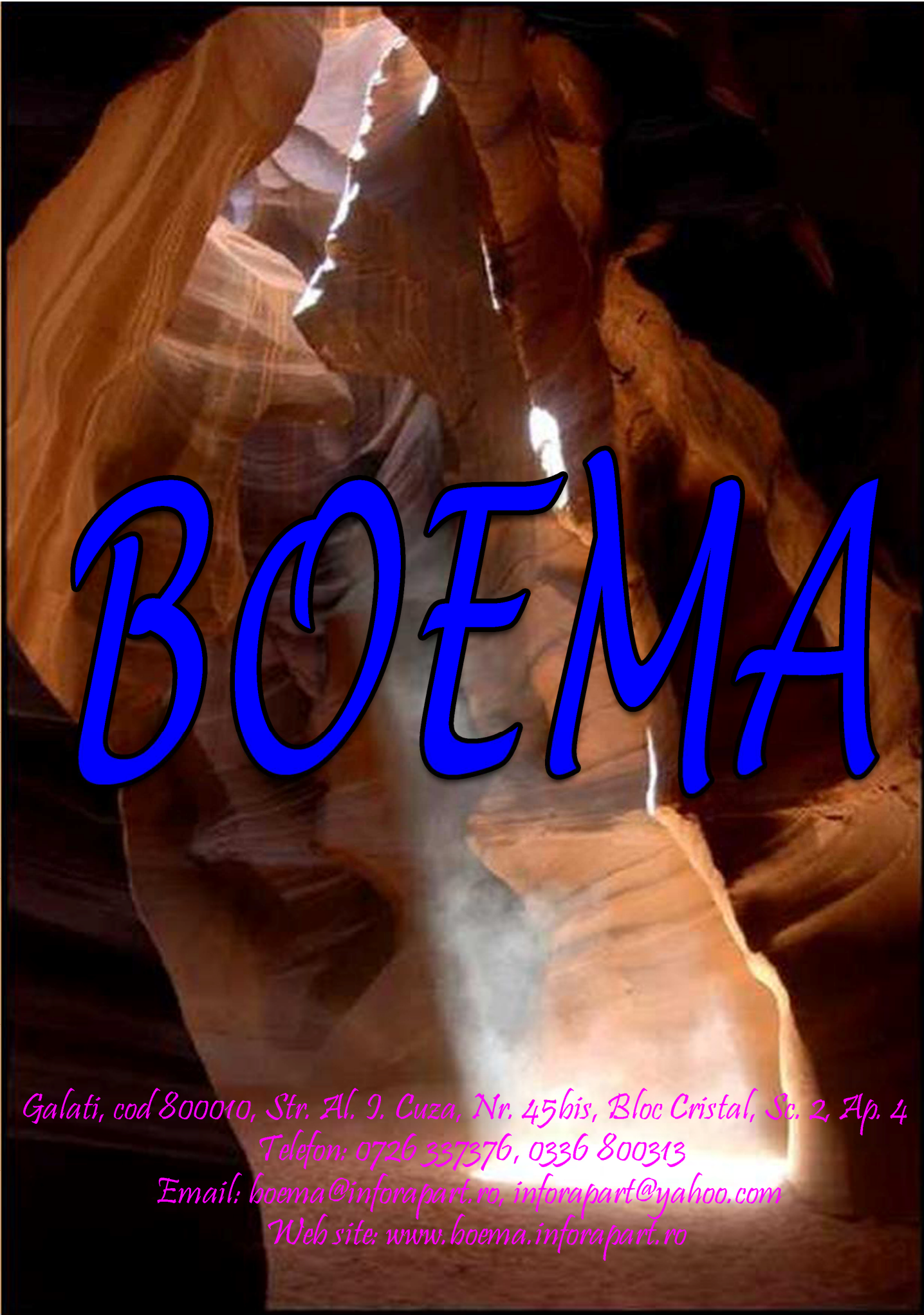
- ❖ *Ryu Yotsuya – Istoria haiku-ului / Zece haijini și poezia lor*, traducere de Clelia Ifrim, Editura Universitară, București, 2010
- ❖ *Tania Nicolescu - Caii de foc / versuri*, Editura InfoRapArt, Galați, 2010
- ❖ *Viorel Darie - Eternele visări*, povestiri, Editura InfoRapArt, Galați, 2010
- ❖ *Constantin Deneș - Sonete*, versuri, Editura Biblioteca Jud. "V. Voiculescu", Buzău, 1996
- ❖ *Constantin Deneș - Vorbește lumea... în somn*, povestiri, Editura Alpha, Buzău, 2003
- ❖ *Constantin Deneș - Somnieri*, umor, Editura Alpha MDN, Buzău, 2005
- ❖ *Constantin Deneș - Nehoiu vă... zâmbește*, umor, Editura Alpha MDN, Buzău, 2007

August - Septembrie, 2010

- ❖ *Corneliu Antoniu - fructedemare@yahoo.com*, antologie de autor, ediție multilingvă, Editura Fundația Culturală Antares, Galați, 2010
- ❖ *Dumitru Grad - Printre amintiri*, Editura PIM, Iași, 2010
- ❖ *Vadim Bacinschi - Sudul Basarabiei (regiunea Odesa) - pământ uitat de oameni și de Dumnezeu...*, Editura Sinteze, Galați, 2010

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro